

Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Mirela Mihăescu • Ștefan Pacearcă
Anița Dulman • Crenguța Alexe • Otilia Brebenel

Clasa a III-a

Editura INTUITEXT

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice.

Manualul școlar a fost aprobat prin Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 3053 din 12.01.2016, în urma evaluării, și este realizat în conformitate cu programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 5003 din 02.12.2014.

Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Mirela Mihăescu • Ștefan Pacearcă
Anița Dulman • Crenguța Alexe • Otilia Brebenel

Clasa a III-a

Editura INTUITEXT

Disciplina: **Limba și literatura română**

Clasa: **a III-a, semestrul al II-lea**

Tipul programei școlare: **Limba și literatura română, clasele a III-a – a IV-a**

Acest proiect de manual școlar este realizat în conformitate cu **Programa școlară aprobată prin OMEN nr. 5003/ 02.12.2014, Anexa nr. 2**

Număr de pagini/volum: **80**

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE						
Anul	Numele elevului	Clasa	Școala	An școlar	Starea manualului*	
					la primire	la returnare
1						
2						
3						
4						

*Starea manualului se înscrie folosind termenii: *nou, bun, îngrijit, nesatisfăcător, deteriorat.*

Cadrele didactice vor controla dacă numele elevului este scris corect. Elevii nu trebuie să facă niciun fel de însemnări pe manual.

Copyright © 2016 – Editura INTUITEXT

Toate drepturile rezervate Editurii INTUITEXT.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără permisiunea scrisă a Editurii INTUITEXT.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Limba și literatura română, clasa a III-a: manual/ Mirela Mihăescu, Ștefan Pacearcă, Anița Dulman. – București: Intuitext, 2016
2 vol.

ISBN 978-606-8681-28-3

Semestrul 2. – 2016. – ISBN 978-606-8681-25-2

I. Mihăescu, Mirela

II. Pacearcă, Ștefan

III. Dulman, Anița

811.135.1(075.33)

821.135.1.09(075.33)

Editura INTUITEXT

București, b-dul Dimitrie
Pompeiu nr. 10A,
Clădirea Conect 1, etaj 1,
zona A, biroul nr. 2, sector 2

Departamentul vânzări:

Telefon: 0372.156.300
Fax: 021.233.07.63
vanzari@intuitext.ro
www.intuitext.ro

Referenți:

Prof. univ. dr. Marin Manolescu – Universitatea București

Conf. univ. dr. Luminița Mihaela Drăghicescu – Universitatea „Valahia” Târgoviște

Prof. grad did. I Gabriela Florica Catrina – C. N. „Constantin Cantacuzino” Târgoviște

Imnul național al României

Deșteaptă-te, române!

de Andrei Mureșanu

Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adânciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată croiește-ți altă soarte,
La care să se-nchine și cruzii tăi dușmani!

Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman,
Și că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian!

Priviți, mărețe umbre, Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viață-n libertate ori moarte!” strigă toți.

Preoți, cu crucea-n frunte! căci oastea e creștină,
Deviza-i libertate și scopul ei preasfânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost' pământ!

Cuprins

Deșteaptă-te, române! 3

Prietenii mei, Mara și Radu 6

7 Pentru un start bun 7

8 În lumea sunetelor și a culorilor 9

Competențe:

1.1	Extragerea unor informații de detaliu dintr-un text informativ sau literar accesibil;		
1.3	Sesizarea unor regularități ale limbii prin raportare la mesaje audiate;		
2.1	Descrierea unui obiect/ unei ființe din universul apropiat pe baza unui plan simplu;		
3.1	Extragerea unor informații de detaliu din texte informative sau literare;		
3.4	Evaluarea conținutului unui text pentru a evidenția cuvinte-cheie și alte aspecte importante ale acestuia;		
3.5	Aprecierea valorii cărților;		
4.3	Realizarea unei scurte descrieri a unor elemente din mediul apropiat pornind de la întrebări de sprijin.		
		<i>Fram, ursul polar</i> , după Cezar Petrescu ...	10
		Adjectivul	12
		Descrierea unui obiect. Descrierea unei activități	13
		<i>Valea cu fluturi, cu păsări și cu flori</i> , după Fănuș Neagu	14
		Adjectivul – numărul și genul	16
		Descrierea unei persoane	17
		<i>Pietricica și caracatița</i> , după Henri Cornélus.....	18
		Scrierea unor instrucțiuni.....	20
		Ascultăm și comunicăm!	21
		Recapitulare	22
		Evaluare	23
		Exersare, joc și învățare	24

9 Împreună 25

Competențe:

1.3	Sesizarea unor regularități ale limbii prin raportare la mesaje audiate;		
1.4	Manifestarea curiozității față de diverse tipuri de mesaje în contexte familiare;		
2.1	Descrierea unui obiect/ unei ființe din universul apropiat pe baza unui plan simplu;		
2.4	Participarea la interacțiuni pentru găsirea de soluții la probleme;		
3.3	Formularea unei păreri despre o povestire/ personajele acesteia;		
3.5	Sesizarea unor regularități ale limbii pe baza textului citit;		
4.2	Redactarea unor texte funcționale simple care conțin limbaj vizual și verbal;		
4.4	Povestirea pe scurt a unei întâmplări imaginate/ trăite;		
4.5	Manifestarea disponibilității pentru transmiterea în scris a unor idei.		
		<i>Zăpada mieilor</i> , după Mircea Sântimbreau	26
		Pronumele	28
		Numărul pronumelui personal	29
		Proiectul <i>APA</i>	30
		Cum să crezi un fluturaș publicitar	31
		Ascultăm și comunicăm!	32
		<i>Din greșală</i> , după Lev Tolstoi	33
		Recapitulare	34
		Evaluare	35
		Exersare, joc și învățare	36

★ – Imagine cu sau fără sunet în manualul digital

★ – Film sau animație în manualul digital

★ – Activitate interactivă în manualul digital

10 Despre invenții 37

Competențe:

1.4	Manifestarea curiozității față de diverse tipuri de mesaje în contexte familiare;		
2.2	Povestirea unei întâmplări cunoscute pe baza unui suport adecvat din partea profesorului;		
3.5	Sesizarea unor regularități ale limbii prin raportare la mesaje audiate;		
2.3	Prezentarea unei activități realizate individual sau în grup;		
3.1	Extragerea unor informații de detaliu din texte informative sau literare;		
3.5	Sesizarea unor regularități ale limbii pe baza textului citit;		
4.2	Redactarea unor texte funcționale simple care conțin limbaj vizual și verbal;		
4.3	Realizarea unei scurte descrieri a unor elemente din mediul apropiat pornind de la întrebări de sprijin.		
		<i>Max, Duc și nava cosmică</i> , după Walt Disney	38
		Verbul	40
		Invitația	41
		Verbul. Numărul verbului	42
		Ascultăm și comunicăm!	43
		E-mailul.....	44
		<i>Aurel Vlaicu</i> , după Mihail Drumeș... ..	45
		Recapitulare	46
		Evaluare.....	47
		Exersare, joc și învățare	48

11 Comunicarea politicoasă și relațiile cu ceilalți 49

Competențe:

1.4	Manifestarea curiozității față de diverse tipuri de mesaje în contexte familiare;		
2.5	Adaptarea vorbirii la diferite situații de comunicare în funcție de partenerul de dialog;		
3.1	Extragerea unor informații de detaliu din texte informative sau literare;		
3.2	Formularea unui răspuns emoțional față de textul literar citit;		
3.3	Formularea unei păreri despre o povestire/ personajele acesteia;		
4.1	Aplicarea regulilor de despărțire în silabe la capăt de rând, de ortografie și de punctuație în redactarea de text;		
4.4	Povestirea pe scurt a unei întâmplări imaginate/ trăite.		
		<i>Matilda</i> , după Roald Dahl	50
		Cum adresăm o rugămintă sau o cerere.....	52
		Ascultăm și comunicăm!	53
		<i>O întâmplare deosebită</i> , după Călin Gruia	55
		Recapitulare	56
		Evaluare.....	57
		Exersare, joc și învățare	58

12 Joc și prietenie 59

Competențe:

1.2	Deducerea sensului unui cuvânt prin raportare la mesajul audiat în contexte de comunicare familiare;		
1.3	Sesizarea unor regularități ale limbii prin raportare la mesaje audiate;		
1.4	Manifestarea curiozității față de diverse tipuri de mesaje în contexte familiare;		
2.2	Povestirea unei întâmplări cunoscute pe baza unui suport adecvat din partea profesorului;		
3.2	Formularea unui răspuns emoțional față de textul literar citit;		
3.3	Formularea unei păreri despre o povestire/ personajele acesteia;		
3.5	Sesizarea unor regularități ale limbii pe baza textului citit;		
4.2	Redactarea unor texte funcționale simple care conțin limbaj vizual și verbal;		
4.4	Povestirea pe scurt a unei întâmplări imaginate/ trăite.		
		<i>La scăldat</i> , după Ion Creangă.....	60
		Enunțul	62
		Ascultăm și comunicăm!	63
		<i>Doi mari prieteni</i> , după Mihail Sadoveanu	64
		Cartea poștală	65
		<i>Aniversarea Gretei</i> , după Sandra Waren.....	66
		Recapitulare	68
		Evaluare.....	69
		Exersare, joc și învățare	70

13 Curcubeul vacanței 71

Competențe:

		<i>Vacanța</i> , de Emilia Căldăraru	72
		<i>James și piersica uriașă</i> , după Roald Dahl	74
		Proiectul <i>Cartea-Curcubeu</i>	76
		Evaluare finală.....	77
		În lumea cărților	80

Prietenii mei

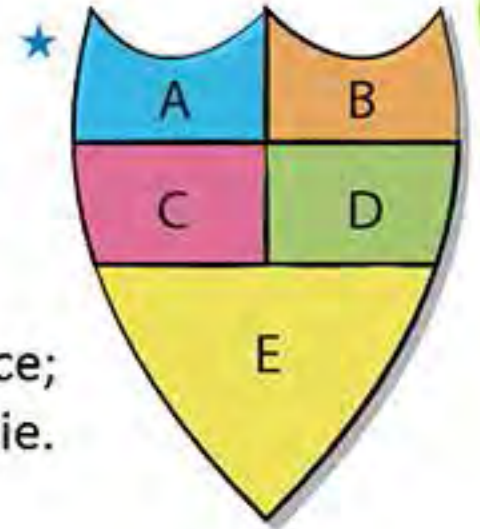
Pentru un start bun

- ★ 1 Scrie pe o foaie cuvântul **VACANȚA**. Pornind de la fiecare literă, scrie cuvinte care să arate cum a fost vacanța ta. Realizează un desen potrivit.
- 2 Realizează un *blazon personal*. Completează, conform indicațiilor, un desen asemănător celui alăturat.

Variată
 A
 C
 A
 N
 T
 A

- A. numele unui prieten;
- B. titlul cărții preferate;
- C. personajul îndrăgit;
- D. o activitate care îți place;
- E. desenul unui loc drag ție.

- 3 Scrie propozițiile de mai jos și completează-le cu substantive.
 - Când voi fi mare, aș dori să am meseria de
 - Dacă aș putea călători prin lume, aș alege ca mijloc de transport
 - Nu aș pleca în vacanță fără
 - Dintre animale, cel mai mult îndrăgesc

4 a) Povestește în scris o întâmplare trăită de tine, în vacanță.

PENTRU A REUȘI

AUTOEVALUARE

- Ai în vedere faptul că tu ești cel care povestește ceea ce a trăit.
- Ai grijă să scrii corect. Cei care vor citi trebuie să înțeleagă ceea ce ai scris.
- Notează câteva idei pentru fiecare parte a textului.

Care vor fi părțile textului redactat de tine?	Ce întrebări formulezi pentru fiecare parte?	Ce cuvinte poți folosi?
INTRODUCERE	Când s-a întâmplat? Unde s-a întâmplat? Cine a participat?	mai întâi, la început
CUPRINS	Ce întâmplări s-au petrecut? Cu ce mijloace? Ce lucruri ai văzut? Ce sunete ai auzit? Ce mirosuri ai simțit?	la un moment dat, apoi, după aceea, pe urmă
ÎNCHEIERE	Cum s-au sfârșit întâmplările? Cum te-ai simțit la final?	în cele din urmă, la final

- b) **Lucrați în grup.** Schimbați între voi povestirile. Spuneți colegilor din grup ce v-a plăcut și ce ați îmbunătăți la povestea lor.
- c) Revizuieste-ți textul și transcrie-l pe o coală de hârtie. Realizează un desen adecvat. Așază lucrarea ta alături de ale colegilor, în *Cartea vacanței*.

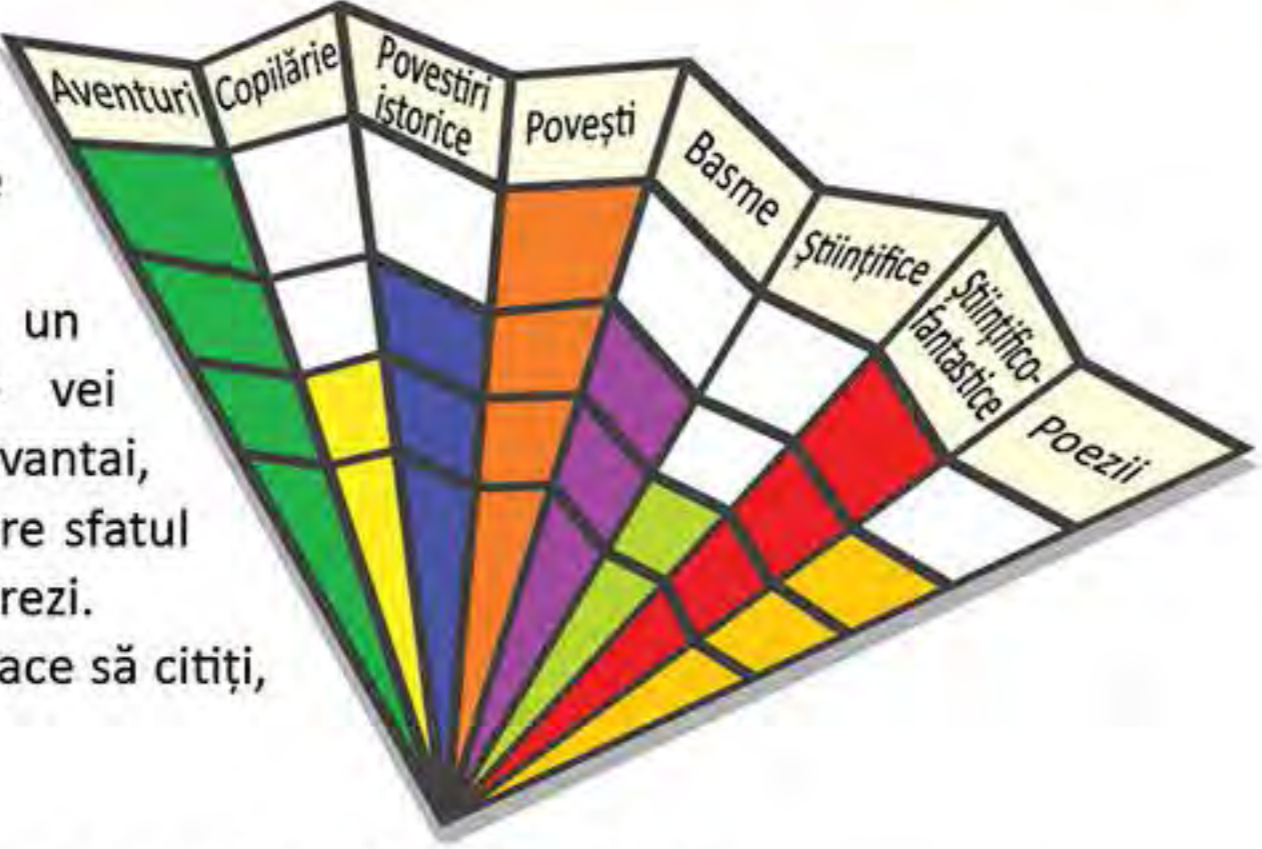
5 Tabelul următor conține diferite teme sau tipuri de texte. Colorează ☺ în funcție de preferințele tale: Mă interesează foarte mult ☺☺☺ Mă interesează mai puțin ☺☺ Nu mă interesează deloc ☺

basme	poezii	povești	povestiri istorice	texte științifice	texte științifico-fantastice	aventuri	copilărie
☺☺☺	☺☺☺	☺☺☺	☺☺☺	☺☺☺	☺☺☺	☺☺☺	☺☺☺

6 a) Observă evantaiul din desenul alăturat. Pe fiecare culoare sunt scrise tipuri de texte sau de cărți pe care ai putea să le citești în acest semestru.

b) Realizează, din hârtie mai groasă, un evantai asemănător. Pe măsură ce vei citi, vei colora o anumită parte din evantai, corespunzătoare tipului de text citit. Cere sfatul atunci când nu ești sigur ce parte să colorezi.

c) Discutați în clasă despre ceea ce vă place să citiți, dacă aveți preferințe comune.

7 **Lucrați în perechi.** Citiți poezia *Ninge-n țara mea*, după Dimitrie Rachici. Continuați poezia cu încă o strofă de patru versuri despre iarnă. Realizați un desen potrivit.

Ninge peste țara mea,
Toate-n alb se-mbracă;
Pomii au cojoc de nea
Și de promoroacă!

Ninge-n țara mea frumos
Ca în nicio țară...
De pe deal pornește-n jos
Prima sănioară.

★ **ATELIER DE CREAȚIE** – *Galeria oamenilor de zăpadă*

8 **Lucrați în grup.** Confectionați *oameni de zăpadă* din hârtie creponată.

PORTOFOLIU

- Materiale:** carton alb, creion, hârtie creponată albă și colorată, lipici.
- Instrucțiuni:**
- Mototoliți hârtie creponată albă. Lipiți pe carton micii *bulgări* obținuți.
 - Mototoliți hârtie creponată colorată pentru a realiza pălăria, ochii etc.
 - Așezați toți oamenii de zăpadă într-o *galerie* a clasei.
 - Inventati și scrieți nume pentru fiecare. **Exemplu:** *Rotunjilă*.

★ **JOC** – *Eu sunt...*

Imaginează-ți că ești omul de zăpadă pe care l-ai realizat. Cu numele pe care l-ai inventat, fă cunoștință cu alți *oameni de zăpadă*. Prezintă-te într-un mod cât mai amuzant: *Am o pălărie cât o prăvălie*

ÎN LUMEA SUNETELOR 8 ȘI A CULORILOR

Vei extrage informații dintr-un text informativ sau literar audiat:

- vei îndeplini instrucțiuni audiate.

Vei asculta mesaje pentru a sesiza utilizarea corectă a unor cuvinte:

- vei observa numărul și genul unor adjective în mesaje audiate.

Vei descrie, oral, un obiect, sau o ființă pe baza unui plan simplu:

- vei identifica și vei numi anumite trăsături ale obiectelor, ființelor din mediul cunoscut;
- vei descrie diferite obiecte din jurul tău;
- vei descrie un coleg sau o colegă.

Vei extrage informații din textele literare sau informative citite:

- vei formula întrebări și răspunsuri referitoare la conținutul textelor;
- vei utiliza tehnica *Știu, Vreau să știu, Am învățat* pentru a organiza informațiile citite.

Vei evidenția cuvinte-cheie și alte aspecte importante dintr-un text citit:

- vei realiza tabele, scheme pentru a stabili legături între diferite elemente ale textului citit.

Vei sesiza utilizarea corectă a unor cuvinte în texte citite:

- vei identifica genul și numărul adjectivelor.

Vei realiza scurte descrieri ale unor elemente din mediul apropiat pornind de la întrebări de sprijin:

- vei elabora, în scris, instrucțiuni amuzante pentru obiecte aflate la îndemână;
- vei scrie despre utilizări neobișnuite ale obiectelor din mediul apropiat.

Fram, ursul polar

după Cezar Petrescu

Fram era atracția Circului Struțki. De la o vreme, era ca un om deznădăjduit. I se făcuse dor de ghețurile polare. Directorul circului a înțeles că nu-i mai rămăsese decât să-l trimită la Polul Nord. Găsise pe cineva care s-a oferit să-l ducă pe Fram în patria urșilor albi.

Vestea făcu vâlvă în circ. În ziua plecării au trecut cu toții, clovni și gimnaști, acrobați și călăreți, să-și ia rămas bun de la ursul

polar. Cel mai de la urmă a rămas clovnul August. La spectacole, avea nasul ca un gogoșar roșu și părul cărămiziu din perucă, așa cum îl zbârlea, ca să stârnească râsul galeriei. De data asta nu mai era așa.

Era dimineață. Încă nu sosise ceasul reprezentației. August nu-și îmbrăcase încă hainele de paiată și nu-și pictase fața. Era acum un om ca toți oamenii: slăbuț, scund, îmbrăcat în haine sărăcicioase, cu obrazul obosit și cu ochii rotunzi, triști.

Așa arăta August în viața adevărată, după ce-și lepăda fracul portocaliu cu o coadă stufoasă, ghetete lungi, peruca roșcată și nasul caraghios. Era un om bătrân, bolnav și singur. Ca și Fram, se simțea o ființă ostenită. Ar fi vrut și el să scape de viața aceasta de paiată nostimă, de salturi mortale și de strâmbături caraghioase, care fac mulțimea să râdă. Dar pentru el nu se afla nicio scăpare.

Acum clovnul bătrân venise să-și ia rămas bun de la Fram, ursul alb, polar. Șapte ani cutreieraseră împreună oraș după oraș, cu circul. Au fost răsplătiți cu aplauze, s-au bucurat de simpatia mulțimii. Acum viața îi despărțea.

August intră în cușca lui Fram. Ursul îl privi cu ochii blânzi și buni. Prietenia lor era veche. S-ar fi zis că ursul înțelege și el cu ce preț, în multe seri, paiata se silea să fie veselă ca să încânte mulțimea.

– Așadar, pleci? întrebă August, trecându-și mâna prin părul lui Fram.

Ursul nu știa să răspundă. De altfel nici nu știa că pleacă.

Se mirase că toți au trecut pe la el, că l-au dezmiertat, că i-au împărțit siropuri dulci, fructe parfumate, pește uscat, alte daruri. Dar nu înțelegea rostul acestor dovezi de dragoste. Simțea că se pune la cale ceva nou și neobișnuit. Mișcarea oamenilor făcu să îi treacă și lui un neastâmpăr în vine. Pricăperea sa se oprise însă aici.

– Așadar, pleci? repetă întrebarea August. Îmi va fi urât. Circul rămâne gol fără tine.

Clovnul își îngropă obrazul bătrân și zbârcit în blana ursului alb.

Fram îl atinse cu un gest ușor, prietenos și blând, cu laba, parcă înțelegându-i durerea.

Omul se smuci deodată de lângă animal. Simțea că lacrimi sărate îl podidesc. Nu voia să vadă alți oameni acest spectacol caraghios: August, clovnul, plângând!

VOCABULAR

deznădăjduit – fără speranță
vâlvă – agitație, frământare

ostenită – obosită
paiată – clovn, bufon

nostimă – amuzantă

DESCOPERĂ TEXTULI

- Formulează răspunsuri la întrebări.
 - Cine era atracția circului Struțki?
 - Unde urma să fie dus Fram? De ce?
 - Cine era August?
 - De ce dorea August să scape de viața de clovn?
 - De ce a intrat August în cușca lui Fram?
 - De ce l-a întristat pe August plecarea lui Fram?
- Scrive enunțurile completând cuvintele ascunse sub urme.
 - În ziua plecării au trecut cu toții, și , și , să-și ia rămas bun.
 - August ar fi vrut să scape de viața de paiată , de salturi și de strâmbături .
 - Fram îl atinse cu un gest , și , cu laba, parcă înțelegându-i durerea.
- Ce ai aflat despre August? Completează cu informații din text un tabel asemănător.

August	omul obișnuit	clovnul
înfățișarea	slăbuț,	nas ca un gogoșar roșu,
îmbrăcămintea
starea sufletească

LUCREAZĂ!

- Scrive enunțul, apoi subliniază *ce alte daruri* a primit Fram, în afara celor menționate în text. I-au împărțit: siropuri dulci, un cerc roșu, fructe parfumate, pește uscat, o minge ovală, un lanț auriu, sardele sărate.
- Observă chipul fiecărui clovn, apoi scrie cuvântul potrivit.

clovn serios

clovn

clovn

clovn

clovn

ATELIER DE CREAȚIE – Cuvinte magice

- Continuă enunțul: *Prietenia înseamnă* Realizează un desen sugestiv.

.... să pun brațul meu peste brațul cald al prietenului meu, iar ochii mei să vadă ceea ce vad ochii lui senini.

JOC – Descoperă cuvântul!

Scrieți, pe câte o fâșie de hârtie, un cuvânt care arată ce reprezintă prietenia pentru fiecare. Din toate fâșiile de hârtie realizați prieteniei.

Adjectivul

OBSERVĂ!

1 a) Citește textul.

S-a pornit o ploaie mărunță. Bate un vânt rece. Clopoțelul anunță sfârșitul orelor. Ticu, un băiețel scund, cu ochii albaștri și părul blond, se tot ridică pe vârfuri, privind spre ușa școlii.

O așteaptă pe sora lui, Elena.

– Pe cine cauți? îl întreabă doamna Matei.

– Pe sora mea, Elena.

– Spune-mi cum arată, poate o văd eu, spune doamna.

– E o fată înaltă și subțire, are părul creț, roșcat și are ochii albaștri. Este îmbrăcată cu trening albastru.

Are o geantă mare, verde, de sport și o minge galbenă. A fost la handbal.

– Gata, am văzut-o! Uite-o, e în pragul școlii!

b) Găsește cuvintele care ajută la recunoașterea Elenei.

c) Observă ilustrația. Precizează care este Elena.

REȚINE!

• Cuvintele care se referă la substantive și indică însușiri ale unor ființe, lucruri sau fenomene ale naturii sunt **adjective**.

2 Completează spațiile punctate cu însușirile precizate în text. Adaugă încă trei însușiri potrivite, în fiecare caz: • trening • copii • vânt

LUCREAZĂ!

3 Scrie fiecare substantiv însoțit de adjectivele care se regăsesc în textul de mai sus.

- ploaie – rece, mărunță, torențială;
- geantă – rotundă, mare, verde;

4 a) Desenează un tabel asemănător, apoi completează-l cu informații din text.

	înălțime	ochi	păr
Ticu
Elena

b) Precizează care sunt asemănările și deosebirile dintre cei doi frați.

5 Alcătuieste propoziții cu adjectivele care au înțeles opus cuvintelor: **rece, înalt, mare, veseli**.

6 Transcrie, din textul *Fram, ursul polar*, după Cezar Petrescu, alineatele în care este prezentat August, așa cum era el în viața reală. Subliniază adjectivele.

ATELIER DE CREAȚIE – Marionete

7 a) Ascultă cu atenție instrucțiunile de pe CD, apoi realizează o marionetă asemănătoare celei din imaginea alăturată.

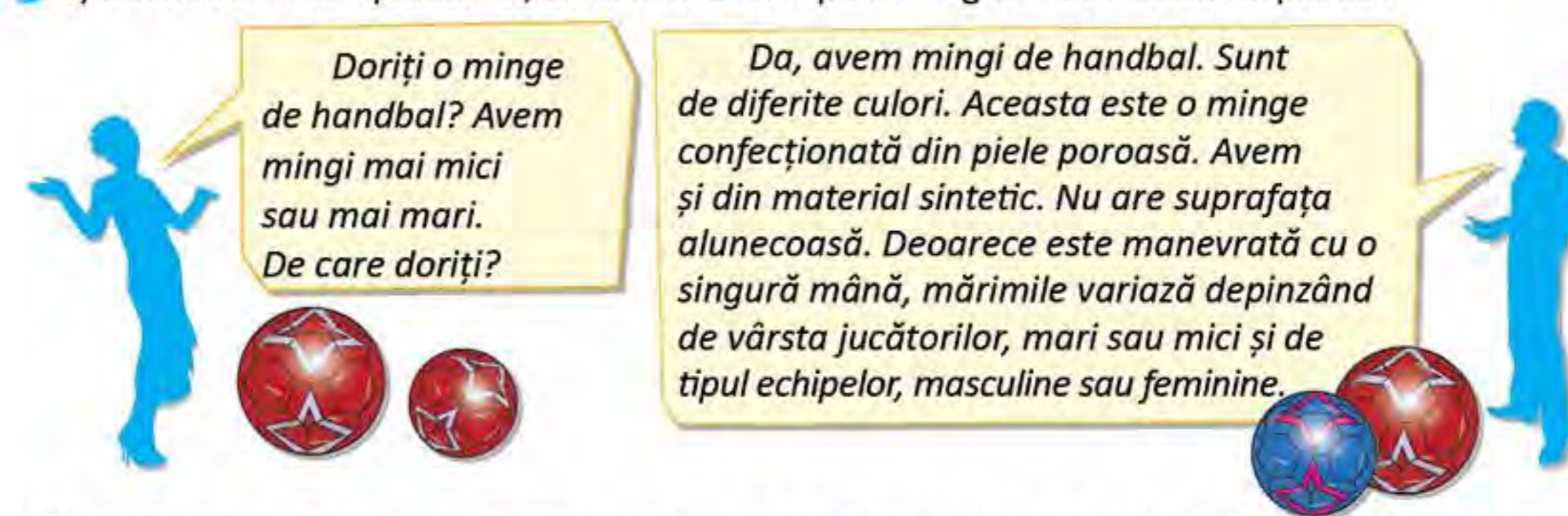
b) Prezintă marioneta colegilor folosind adjective.

Descrierea unui obiect. Descrierea unei activități

OBSERVĂ!

1 a) Dacă tu ai fi cumpărătorul, de la cine ai cumpăra mingea? Motivează răspunsul.

b) Identifică adjectivele din textele de mai sus și precizează la ce ajută ele în prezentarea mingii.

c) Formulează răspunsuri, cu ajutorul informațiilor din textele de mai sus.

- Cum se numește obiectul prezentat?
- Ce culoare are?
- Din ce material este confecționat?
- La ce se întrebuițează?
- Câte tipuri există?
- Cine folosește obiectul?

2 a) Completează primele două coloane ale tabelului Știu, Vreau să știu, Am aflat, cu informații despre jocul de handbal.

b) Citiți în perechi textul *Jocul de handbal*, apoi completați coloana Am aflat.

Jocul de handbal este un joc colectiv, cu o tehnică simplă. Pentru că îmbină alergarea și săritura cu prinderea și aruncarea, este un joc dinamic în care se aplică principiul fair-play-ului, adică respectarea adversarilor și a regulilor de joc. Denumirea sportului vine de la *hand* (mână) și *ball* (minge), deoarece jucătorii aruncă mingea cu mâna, încercând să o introducă în poarta echipei adverse. Este un joc tânăr față de alte jocuri sportive.

Povestea handbalului a început demult, când directorul unei școli din Danemarca le-a interzis elevilor să mai joace fotbal, din cauza accidentărilor. Pentru că nu au putut renunța la jocul cu mingea, băieții mai mari au început să joace fotbal... cu mâna!

Profesorul de sport, încântat de ideea elevilor, a acordat un cadru organizat jocului inventat, stabilind câteva reguli generale. Tot el a numit jocul **handball**. (*Enciclopedia copiilor*)

REȚINE!

3 Formulează răspunsuri despre jocul de handbal:

- Cum se numește?
- Cum a apărut?
- Ce fel de joc este?
- Cine participă?
- Cum se joacă?

• **a descrie** = a prezenta cu ajutorul cuvintelor.
• Pentru a descrie un obiect, un lucru, un loc, un joc, trebuie să faci referire la aspect, mărime, formă, culoare, mișcare, sunete, gust, întrebuițare. Poți prezenta, după caz, modul în care a apărut, cum a fost inventat.

LUCREAZĂ!

4 Alege un obiect din camera ta. Descrie-l colegilor astfel încât ei să poată avea o imagine cât mai cuprinzătoare a aceluia obiect.

Valea cu fluturi, cu păsări și cu flori după Fănuș Neagu

Bănică se sculă înainte de miezul nopții și se uită pe fereastră. Sus, în cer, Luna bucălată certa o stea verde, cu codițe:

– Să nu te mai prind că-ți bagi nasul în copca pe care am făcut-o în Dunăre!

Era o noapte liniștită de la sfârșitul lui februarie. În noaptea asta o să se întâmple ceva nemaivăzut, își zise băiatul, uitându-se pe fereastră. În clipa aceea, Luna se schimbă într-o fată cu un voal alb și lung, care cobora încet prin văzduh.

Din copcă ieși un pitic dolofan, cu șalvari portocalii, turcești, cu cizme roșii și o scufie galbenă cu ciucuri albaștri.

– Du-te și adu-l aici pe Bănică! Vreau să-i arăt cel mai frumos lucru, fiindcă el a salvat de la îngheț niște lebede, surorile mele! zise Luna.

Piticul veni spre casa băiatului, îngenunche pe ultima treaptă a scării și spuse:

– Domnule, vă invit să mergeți cu noi, să vă arătăm mai bine primăvara.

– Sunt gata, spuse Bănică și-o porni la drum.

Ajuns în fața Lunii, băiatul se înclină. Luna-și flutură părul blond, lung și îl mângâie pe obraji. Stelele se mișcă, sunându-și cerceii de cleștar și începură un cântec minunat. Steluța verde, cu care băiatul vorbea în fiecare seară, înainte de culcare, i se așeză pe umeri și-i spuse:

– Tu ești prietenul meu, dar nu știu cum te cheamă!

– Bănică, răspuse băiatul!

Luna porni în zbor, spre valea cu migdali și smochini și toți trebură s-o urmeze.

– Aici, vorbi Luna, în migdalii și smochinii aceștia, sunt închise bucuriile primăverii. Ești primul om care vede cum le dau drumul să umple câmpiile și munții!

Se apropie de un migdal, îl sărută și trunchiul se desfăcu și, din el, ca dintr-o lădiță vrăjită ieși o puzderie de fluturi albi, roșii, galbeni care se răspândiră în lumină. Fiecare migdal arunca în înălțimi roți multicolore de fluturi. Bănică privea și ochii lui albaștri scânteiau de bucurie.

– Acum, spuse Luna, o să dau drumul păsărilor.

Își trecu mâna peste creștetul smochinilor și păsările țâșniră în văzduh. Erau atât de multe încât stuful se încâlcea la trecerea lor. Stele și păsări și fluturi, într-un amestec nemaipomenit, se roteau între hotarele văii.

– Acum să se deschidă florile! spuse ea.

Dintr-o dată toți, copacii înmuguriseră și crengile se acoperiră cu flori albe, liliachii, prin care începură să umble albinele. Cât ai clipi, Luna luă în mâinile ei două nuiele de salcie, îl încinse pe Bănică peste șolduri și-i zise:

– Să crești fecior înalt, cu mijlocul subțire și mlădios ca salcia primăverii!

Apoi, Luna se aplecă, îl sărută pe frunte și, într-o clipă, sui cu alaiul de stele în cer, unde e locul ei. Bănică se întoarse în pat, rugându-l pe pitic să-i trimită un vis frumos.

VOCABULAR

bucălată – cu obraji plini, grăsuți
copcă – gaură făcută în gheața unui râu, a unei bălți, pentru pescuit

șalvari – pantaloni foarte largi, strânși la gleznă

cleștar – cristal
mlădios – elastic

DESCOPERĂ TEXTULI

- Alege varianta care continuă enunțurile date.
 - Bănică privea pe fereastră....
 - într-o dimineață de iarnă
 - într-o noapte de primăvară
 - într-o noapte de februarie
 - Băiatul a primit o invitație de la....
 - o vrăjitoare
 - o zână
 - un spiriduș
- Formulează răspunsuri la întrebări.
 - Ce înfățișare avea Luna în visul lui Bănică?
 - De ce dorea Luna să îi arate băiatului cel mai frumos lucru?
 - Ce a văzut Bănică în valea cu migdali și smochini?
 - De ce crezi că Luna a ales tocmai nuielele de salcie pentru a-l încinge pe Bănică?
- Completează, pe baza textului, un tabel asemănător celui de mai jos.

cizme								

LUCREAZĂ!

- Identifică în imaginea alăturată piticul care a ieșit din copcă. Prezintă-i înfățișarea utilizând adjective.
- a) Găsește în text cuvintele folosite pentru a descrie:
 - mulțimea fluturilor
 - trunchiul migdalului
 - mulțimea stelelor
 b) Scrie care sunt bucuriile primăverii. Ilustrează-le într-un desen.
- a) Scrie denumirile culorilor ce pot fi asociate cuvintelor date. **Exemplu:** liliac → liliachiu.
 - albăstrele
 - violete
 - trandafir
 - gălbenele
 - viorea
 - portocală
 - vișină
 b) Alcătuieste propoziții în care să folosești adjectivele: liliachii, portocalii, aurii.

ATELIER DE CREAȚIE – Inspirație

- Scrie enunțuri, după model, folosind cuvintele scrise cu albastru.

Privesc ultimele raze ale Soarelui, aurii **ca** spicele grâului.

Miros parfumul fin **ca** mătasea mugurilor de salcie.

Aud glasul unei păsărele, melodios **ca** un fluier fermecat al serii.

Mângâi blănița moale **ca** o catifea a motanului meu, Felix.

- JOC** – Luați distanță!

Descoperă cuvintele, apoi transformă-le, după model: pânză – împânzit.

Adjectivul – numărul și genul

OBSERVĂ!

- 1 Copiii pregătesc ornamente cu flori și cu fluturi, pentru mamele și bunicile lor. Unul are de făcut un ornament, iar celălalt două: a) Citește cum procedează ei.

Materiale necesare:

Instrucțiuni:

UN ORNAMENT DOUĂ ORNAMENTE

o floare <u>albă</u>	– două flori <u>albe</u>
un fluture <u>alb</u>	– doi fluturi <u>albi</u>
un nasture <u>galben</u>	– doi nasturi <u>galbeni</u>
o bulină <u>galbenă</u>	– două buline <u>galbene</u>
o sârmă <u>verde</u>	– două sârme <u>verzi</u>
un dop <u>verde</u>	– două dopuri <u>verzi</u>

- se decupează o floare din pânză albă;
- se perforază în mijloc;
- se așază nasturele pe mijlocul pânzei;
- se trece sârma prin orificiile nasturelui;
- se trec capetele sârmei prin dopul găurit și se îndoaie fiecare capăt al sârmei;
- se introduce capătul unui pai verde (tulpina) prin gaura dopului;
- se lipește fluturele pe o bulină galbenă;
- se lipește bulina galbenă pe tulpina florii.

- b) Scrie o listă cu substantivele identificate în primul chenar: *floare, flori, ...*
c) Realizează un tabel asemănător. Completează-l cu alte substantive din lista de la punctul b).

substantivul	adjectivul	Genul			Numărul	
		masculin	feminin	neutru	singular	plural
floare	albă		X		X	
flori	albe		X			X
fluture	alb	X			X	
fluturi	albi	X				X

- ★ **REȚINE!**
- Adjectivul are același număr și gen cu substantivul pe care îl însoțește.

LUCREAZĂ!

- 2 Scrie, după fiecare substantiv, adjectivele potrivite. Adaugă încă trei adjective.
- copil vesel, harnic, ..., ..., ...
 - cui mare, ruginiu, ..., ..., ...
 - carte interesantă, deschisă, ..., ..., ...
- 3 Schimbă numărul substantivului și scrie forma potrivită a adjectivului care îl însoțește.
- a) vânt puternic →
- b) vale adâncă →
- c) fluture roșu →
- 4 Alcătuieste propoziții cu adjectivele date, atât la numărul singular, cât și la numărul plural: **albastru, înaltă, interesant, grea, pufos.**

JOC – Un adjectiv din adjective

Descoperă cuvântul care lipsește din enunț!

Fata cu ochi negri și fața ovală, acoperită de voaluri fine prin care se întrezărea un cerceț albastru cu pietre luminoase îl chemă cu glasul său duios pe piticul _____.

(3a) (1a) (1b) (1a) (3b) (2a) (2b) **N.**

	1	2	3
	(feminin)	(masculin)	(neutru)
a (singular)
b (plural)	NEGRI

Descrierea unei persoane

OBSERVĂ!

- 1 a) Citește textul *Colegul meu*, din chenarul de mai jos.

Marin este colegul meu. Este un băiat de zece ani, înalt, suplu, cu părul negru și ochii tot negri. Este un dansator talentat. S-a pregătit intens pentru concursul de dans sportiv. A citit și o carte despre istoria dansului. Se antrenează mult. Este un copil ambițios și ordonat. Îi plac legumele și fructele proaspete și respectă orele de somn. La concurs va purta un costum albastru cu un fluture alb și pantofi albi.

★ RETINE!

- Pentru a descrie o persoană observă cu atenție aspectul fizic, comportamentul, preocupările.
- **Prezintă:**
 - Cine este?
 - Cum arată?
 - Ce fel de persoană este?
 - Ce îi place să facă?
 - Cum se comportă?

- b) Scrie adjective care indică însușirile fizice și însușirile sufletești ale lui Marin.

LUCREAZĂ!

- 2 a) Gândește-te la un coleg sau o colegă din clasa ta. Completează un tabel asemănător.
- b) Scrie un text folosind informațiile pe care le-ai completat în tabel.

Indică:	el sau ea	eu
• însușirile fizice		
• însușirile sufletești		
• ce știe să facă mai bine		
• ce preferă să facă		
• ce mâncare îi place		
• ce îmbrăcăminte preferă		

El (ea) este, în timp ce eu sunt El (ea) știe foarte bine să facă, iar eu El (ea) preferă să, iar eu Lui (ei) îi place, iar mie Hainele lui (ei) preferate sunt, în timp ce eu prefer

c) Completează un tabel asemănător celui de la punctul a). Înlocuiește cuvintele din coloana a doua cu numele unei persoane din familia ta. Scrie apoi un text după modelul de la punctul b).

- 3 a) Citește textul *Lumină și culoare*.

Desenează tabelul alăturat.

Completează-l cu informații din text:

✓ pe care le știai; + noi; ? despre care vrei să afli mai mult.

✓	+	?

Ștefan Luchian, unul dintre cei mai mari pictori români, s-a născut în satul Ștefănești, din nordul Moldovei.

Oamenii îl îndrăgeau pentru firea lui deschisă și sinceră. Era un pictor modest, vorbea puțin despre creația lui.

O boală cruntă l-a lovit. Cu vederea slăbită, a reușit să creeze lucrări nepieritoare. Autoportretul *Un zugrav* înfățișează ovalul prelung al feței și mâna osoasă, obosită, care ține penelul între degete ca pe o comoară.

- b) Scrie adjectivele care indică însușiri fizice și însușiri sufletești ale pictorului.

Pietricica și caracatița

după Henri Cornélus

Povestea este despre un pui de caracatiță cu opt tentacule, lungi de treizeci de centimetri. Trăia într-o casă submarină, scobită într-o stâncă căptușită cu alge. Avea o grădină cu mulți copăcei de coral drepti și trandafirii, cu alge albastre, verzi, violete printre care treceau peștișori mici de culoarea curcubeului, pești țepoși, trandafirii sau cenușii, creveți transparenti ca niște geamuri curate. Erau acolo pești bărboși, asemeni unor profesori severi, pești mustăcioși, pești roșii ca jăratul aprins, pești mici, albaștri precum safirul. Algele semănau cu niște dansatoare care se mișcau în sunetele orchestrei mării. Razele soarelui se strecurau

pieziș, ca niște andrele care împleteau haine calde ca să nu le fie frig sirenelor din adâncuri.

Caracatița nu vedea frumusețile căci se gândea doar la mâncare. Prindea câte un crab, îl înghițea și își spunea: *Mănânc, deci sunt fericită!* Uneori, ca să-i treacă timpul, își schimba culoarea după plantele marine. Devenea trandafiriu precum coralul, cenușie ca o stâncă sau brună ca o algă. Dușmanca ei era murena cu corp lung cenușiu și pătat, cu bot rapace, urât și prelung. Când o zărea, caracatița arunca spre ea un nor gros de cerneală, apoi se strecura la adăpost.

Într-o zi, se iscă o furtună puternică, ce răscoli peștii și algele. Când apele se liniștiră, caracatița ieși din ascunzătoare. În fața intrării, descoperi o pietricică frumoasă și rotundă, roasă de mare, ca un săpun fin de toaletă.

- Bună ziua, caracatițo! îi spuse pietricica.
 - Și tu poți vorbi? o întrebă caracatița.
 - Află că toate lucrurile vorbesc celor care știu să le asculte.
 - Desigur, spuse caracatița, fără să înțeleagă. De unde vii?
 - Străbat marea de sute de ani. Vrei să fii prietena mea?
- Caracatița deschise ochii mari și rotunzi:
- Ce este un prieten?
 - E cineva care te iubește și te apără când ești în primejdie.
 - N-am nevoie! Am cerneală ca să mă apăr, spuse caracatița.

Deodată, din mijlocul unui morman de alge se ivi capul înspăimântător al murenei. Caracatița o ținti din fugă și trimise spre ea un nor de cerneală. Dar, vai! Caracatița nu mai avea cerneală! Sfârșitul îi era aproape.

Atunci se întâmplă o minune. Pietricica se ridică pe suprafața ei netedă și alunecă în fața ascunzătorii în care intrase caracatița, chiar când murena se năpustea într-acolo. Aceasta se izbi de pietricică, o lovi cu coada, dar nu reuși s-o urnească din loc. Se retrase cu chipul înnegrit de ciudă.

Caracatița întrebă:

- De ce ai făcut asta, pietricico?
- Așa! spuse aceasta timid.
- Fără îndoială, pentru că ești
- Prietena ta, îi șopti pietricica.

Așa s-au împrietenit. De atunci, când murena încerca s-o scoată pe caracatița din ascunzătoare, pietricica se ridică și astupa intrarea. Caracatița îi spunea apoi toate poveștile mării.

VOCABULAR

murenă – pește cu corpul alungit și foarte lacom **rapace** – lacom, prădalnic, răpitor

DESCOPERĂ TEXTULI

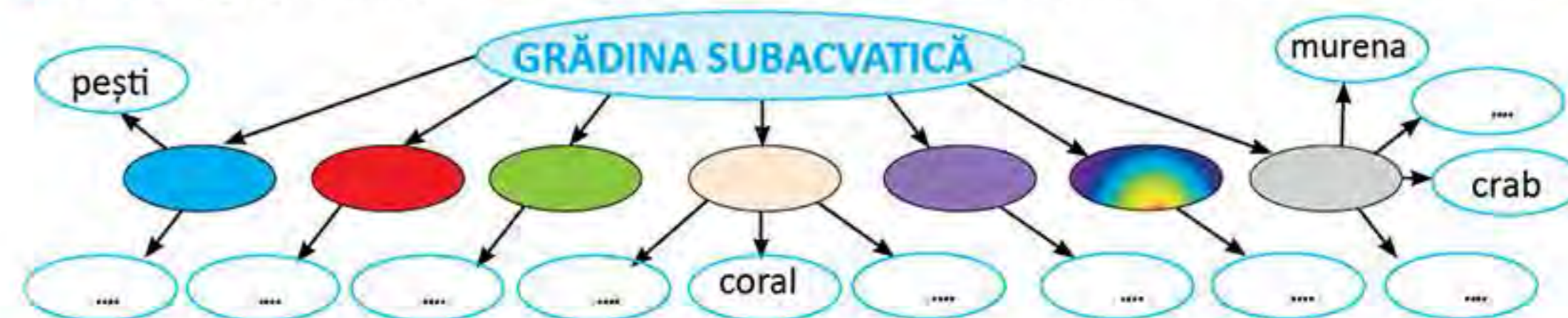
- 1 Formulează răspunsuri la întrebări:
 - a) De ce nu vedea caracatița frumusețile? c) Când a întâlnit-o caracatița pe pietricică?
 - b) Cum se apăra caracatița de murenă? d) Cum s-au împrietenit caracatița și pietricica?

- 2 Completează enunțurile cu informații din text:

Creveții erau transparenti ca Erau pești bărboși asemenea, pești roșii ca, pești albaștri precum Caracatița devenea trandafiriu precum, cenușie ca sau brună ca

LUCREAZĂ!

- 3 **Lucrați în grup.** Realizați o schemă pentru a evidenția culorile viețuitoarelor din lumea subacvatică.

- 4 Completează un tabel asemănător cu informații pe care le-ai aflat din text despre caracatița.

	mediul de viață	adăpostul	alcătuirea corpului	hrana

- 5 a) Subliniază adjectivul din următorul enunț: *Murena se retrase cu chipul negru de ciudă.*

b) Formează cuvinte pornind de la modelul: *în + negru → înnegrit*

- în + negură →; • în + nor →; • în + noroi →; • în + nod →;

- 6 Transformă, după model: *coral trandafiriu → corali trandafirii → trandafirii corali*

- pește argintiu → →; • crab fumuriu → →; • crevete străveziu → →

ATELIER DE CREAȚIE – Marea cântă.

- 7 **Lucrați în grup.**

- Citiți poezia și creați încă o strofă.
- Compuneți o melodie potrivită.
- Interpretați cântecul.

Orchestra mării și baletul algelor

Cântă marea înspumată
Cu nisipul, în duet,
Vin perechi, perechi de alge
Invitate la balet.

JOC – Puzzle

Observă forma pieselor pe care sunt scrise silabe. Descoperă cuvintele. Scrie-le.

OBSERVĂ!

- 1 Citește fragmentul de mai jos și spune prin ce te surprinde.

Un creion, rudă bună a unui pom, s-a cocoțat în buzunarul unui om. L-a însoțit la școală, în târg și cu sârg, tot ce a văzut a păstrat ca într-un aparat de fotografiat.

(*Lecție de desen*, după Lucia Olteanu)

- 2 a) *Ce întrebări are un ghiozdan?* Citește variantele următoare de răspuns:

• echipament școlar; • bagaj cu griji; • stâlpul unei porți de fotbal • parada modei;
• ascunzătoare pentru pitici; • cufăr pentru emoții; • transport rechizite școlare; • cumpărături.

b) Scrie pe o coloană întrebările obișnuite, iar pe alta, pe cele surprinzătoare.

- 3 a) Citește explicația cuvântului *plută*, apoi alcătuește două propoziții folosind acest cuvânt.

plută – material gros, neted, poros, impermeabil, elastic, mai ușor decât apa, obținut din scoarța unor specii de stejar și folosit pentru fabricarea dopurilor, a colacilor de salvare sau ca material izolant

b) Observă obiectele din imaginile 1 și 2, apoi formulează răspunsuri.

• Cum se numesc obiectele? • Din ce material sunt făcute? • Ce formă au? • Ce culoare au?

- ★c) Scrie întrebări obișnuite, apoi întrebări surprinzătoare ale dopului de plută.

- ★4 Citește indicațiile. Realizează suporturi pentru a marca locul la masă al invitaților tăi.

Materiale necesare: 3 dopuri de plută, elastic pentru borcane, fundă, hârtie, creioane colorate, scobitoare.

Instrucțiuni: se prind cele trei dopuri cu elastic, se fixează funda, se scrie pe un carton numele copilului. Se așază cartonul pe o scobitoare care se fixează pe unul dintre dopurile de plută.

LUCREAZĂ!

- 5 Ce poți face cu o coală de hârtie? Scrie cât mai multe întrebări.

Exemplu: cornet, evantai, Alege o idee și lucrează ceea ce ai propus.

- 6 Observă suportul din imaginea alăturată. Scrie instrucțiunile pentru utilizarea într-un mod surprinzător a unui clește de rufe.

ATELIER DE CREAȚIE – Definiții

- 7 a) Citește definițiile surprinzătoare pentru *fluture* și pentru *cărăbuș*.

fluturele – o scrisoare împăturită în două care caută adresa unei flori; *cărăbușul* – un mugure întârziat care se deschide și zboară din castan

b) Scrie definiții amuzante, surprinzătoare pentru *buburuză* și *vioară*.

PORTOFOLIU

Ascultă poeziile de pe CD.

LUCREAZĂ!

- ★1 a) Stabilește corespondența între fiecare text audiat, eticheta și ilustrația corespunzătoare.

A. Numărătoare pentru joc		B. Cântec de leagăn	
C. Învățare		D. Oferire de instrucțiuni	
1	2	3	4

b) Ascultă din nou poezia *Rețeta*. Scrie, pe baza textului, instrucțiuni pentru realizarea *hranei steluțelor verzi*.

c) Realizează un desen folosind trei culori, la alegere, dintre cele menționate în textul *Culorile au temperatură și vorbesc*, de Constanța Buzea. Motivează, pe baza textului, alegerea ta.

- ★2 **Lucați în grup.** Discutați, apoi scrieți lista materialelor folosite. Observați etapele de realizare. Scrieți instrucțiunile.

- ★3 Stabiliți, oral, regulile traseului aplicativ ilustrat mai jos, apoi scrieți-le.

PORTOFOLIU

Recapitulare

A citi cu degetele

Trăia cândva, în Franța, un băiețel pe care îl chema Louis Braille. Într-o zi, pe când se juca în atelierul de pielărie al tatălui său, s-a accidentat la ochi. În ciuda efortului depus de medicii din vremea aceea, copilul și-a pierdut vederea. Lumea plină de culoare și lumină a dispărut și i-a luat locul întunericul nesfârșit. I-au mai rămas mirosurile, sunetele, mângâierile, mișcarea. Louis era un copil jucăuș, vesel și dornic să învețe.

Când a venit timpul, părinții l-au trimis la o școală pentru nevăzători ca să studieze muzica.

Pe atunci, pentru ca nevăzătorii să învețe înălțimea sunetelor muzicale se foloseau un fel de bolduri, unele mai înalte, altele mai scunde. Louis a dovedit talent la muzică și cânta la orgă în diferite catedrale. Mai târziu, Louis a devenit profesor de muzică pentru copiii nevăzători.

Elevii lui erau talentați la muzică, dar aveau dificultăți mari la învățarea alfabetului.

Atunci, Louis s-a gândit să folosească sistemul *punctelor în relief*, așa cum erau folosite la învățarea sunetelor muzicale, acele cu gămălie. Astfel, el a inventat formidabilul **alfabet braille**, pentru nevăzători, care îi poartă numele.

LUCREAZĂ!

1 a) Scrie adjective care indică însușiri fizice și însușiri sufletești ale copilului.

b) Realizează o scurtă descriere a copilului Luis Braille, ajutându-te de întrebările:

Cine este? Cum este? Ce știa să facă foarte bine?

c) Completează enunțul: *Dacă m-aș întâlni cu Louis Braille, i-aș spune că*

2 Alege un fragment și realizează un *jurnal cu dublă intrare*.

3 a) Alcătuieste câte o propoziție cu fiecare dintre adjectivele: *scund, talentat, formidabil*.

b) Caută în dicționar cuvinte cu înțeles asemănător celor de la punctul a). Scrie-le la numărul plural.

4 a) Observă imaginile. Scrie pe o coloană întrebări obișnuite ale boldurilor, iar pe alta, întrebări mai puțin obișnuite. Adaugă alte două exemple în fiecare coloană.

b) Observă a treia imagine. Scrie câteva instrucțiuni despre modul cum a fost realizată lucrarea.

ATELIER DE CREAȚIE – Suport pentru birou

5 **Lucrați în perechi.** Scrieți instrucțiunile de realizare, apoi construiți-l.

JOC – Jocul încrederii

Copiii se așază în cerc. În mijloc se pun patru scaune. Se formează perechi. Un copil închide ochii, iar celălalt îl conduce, cu ajutorul unor instrucțiuni, astfel încât să nu atingă scaunele. Se schimbă rolurile. Fiecare va relata ce a simțit când a condus și când a fost condus. Jocul continuă cu alte perechi.

Evaluare

Citește cu atenție textul *Rețeta pentru teatru la pahar sau teatru de buzunar*, după Lucia Olteanu.

Am ales teatrul la pahar pentru că e mai mișcător, adică se mută ușor. Cu două ramuri albe de cireș, închipuim o ninsoare, o ninsoare de floare. N-aveam reflectoare? Cei trei licurici au becuri prea mici, nici iepurașul dârdâind de frică nu-i turbină să dea lumină, parcă voi copii, la examen când tremurați produceți kilowați? Deci, doar în ziua mare și pe soare, dai spectacol în pahare.

Dar ne-am luat cu zorul și am uitat să completăm decorul. Un năsturel roșu devine masă, scăunel sau carusel (după cum o cere situația). Explicația: scenograful e cusut de el. Căutăm apoi un greier subțirel, subțirel și frumușel, tenor pentru fundalul sonor.

La alegerea vedetelor am ținut cont de gabarit, ne-am oprit la o furnică mică și un ou rotund de rândunică. Furnică, sentimentul tău e prea mare, nu încapă în teatrul din pahare. Ne-am luat cu sentimentele duioase și alunecoase, s-a făcut ora patru și am uitat de teatru. Asemenea teatrelor la pahar poți deschide teatre în fiecare buzunar. Acolo vedetele sunt banii și cheile de metal, născătoarele de scandal. Așa-i rețeta teatrului din pahar sau a celui din buzunar. Rămâne secretă o altă rețetă, a teatrului din degetar și mai ales a teatrului deschis în capul fiecărui copil ștrengar. Și acum goniți din geam puiul ăsta gureș de pițigoii. Ce a găsit atât de caraghios la noi? Pițigoii curios ne confundă cu un teatru în pahar, de jocul de-a viața încă nu are habar.

1 Scrie adjectivele din text care însoțesc substantivele: **năsturel, ou, pițigoii, furnica, copil.**

2 Formulează răspunsuri la întrebările următoare.

a) La ce folosesc ramurile de cireș? b) Ce devine un năsturel? c) Ce rol are greierele?

3 Realizează tabelul. Completează-l cu încă trei adjective din text și bifează, după model.

adjectivul	masculin	feminin	neutru	singular	plural
albe		X			X

4 Scrie cel puțin trei instrucțiuni de realizare a **ceasului cu nasturi**.

Trasez un cerc pe carton....

5 Descrie un coleg (colegă). Scrie șapte enunțuri. Precizează:

a) Cum îl (o) cheamă?

c) Ce știe să facă cel mai bine?

e) Ce îi place să mănânce?

b) Cum arată?

d) Ce preferă să facă?

f) Ce îmbrăcăminte preferă?

Cum te poți aprecia	1	2	3	4	5
Suficient	3 adjective	1	1 adjectiv	3 instrucțiuni	5 enunțuri
Bine	4 adjective	2	2 adjective	4 instrucțiuni	6 enunțuri
Foarte bine	5 adjective	3	3 adjective	5 instrucțiuni	7 enunțuri

LUCREAZĂ!

1 Citește textul de mai jos. Identifică adjectivele.

★ Era un perete mare, alb, gol, gol, gol.
De perete era sprijinită o scară înaltă, înaltă, înaltă,
Iar jos o scrumbie afumată, uscată, uscată, uscată.

El vine ținând în mâinile lui murdare, murdare, murdare,
Un ciocan greu, un cui mare, ascuțit, ascuțit, ascuțit,
Și un ghem de sfoară groasă, groasă, groasă.

El urcă scara înaltă, înaltă, înaltă,
Și bate cuiul ascuțit: toc! toc! toc!
Pe marele perete alb, gol, gol, gol.

Eu am compus această poveste simplă, simplă, simplă,
Ca să se mire oamenii serioși, serioși, serioși,
Și să se bucure copiii mici, mici, mici.

(Scrumbia afumată, după Charles Cros)

2 Lucrați în perechi. Realizați o descriere intitulată *Bunicul și bunica*. Folosiți și expresiile: *alb ca, moale ca, blând ca*

ATELIER DE CREAȚIE – Norii

3 Lucrați în grup. Observați ilustrația de mai jos.

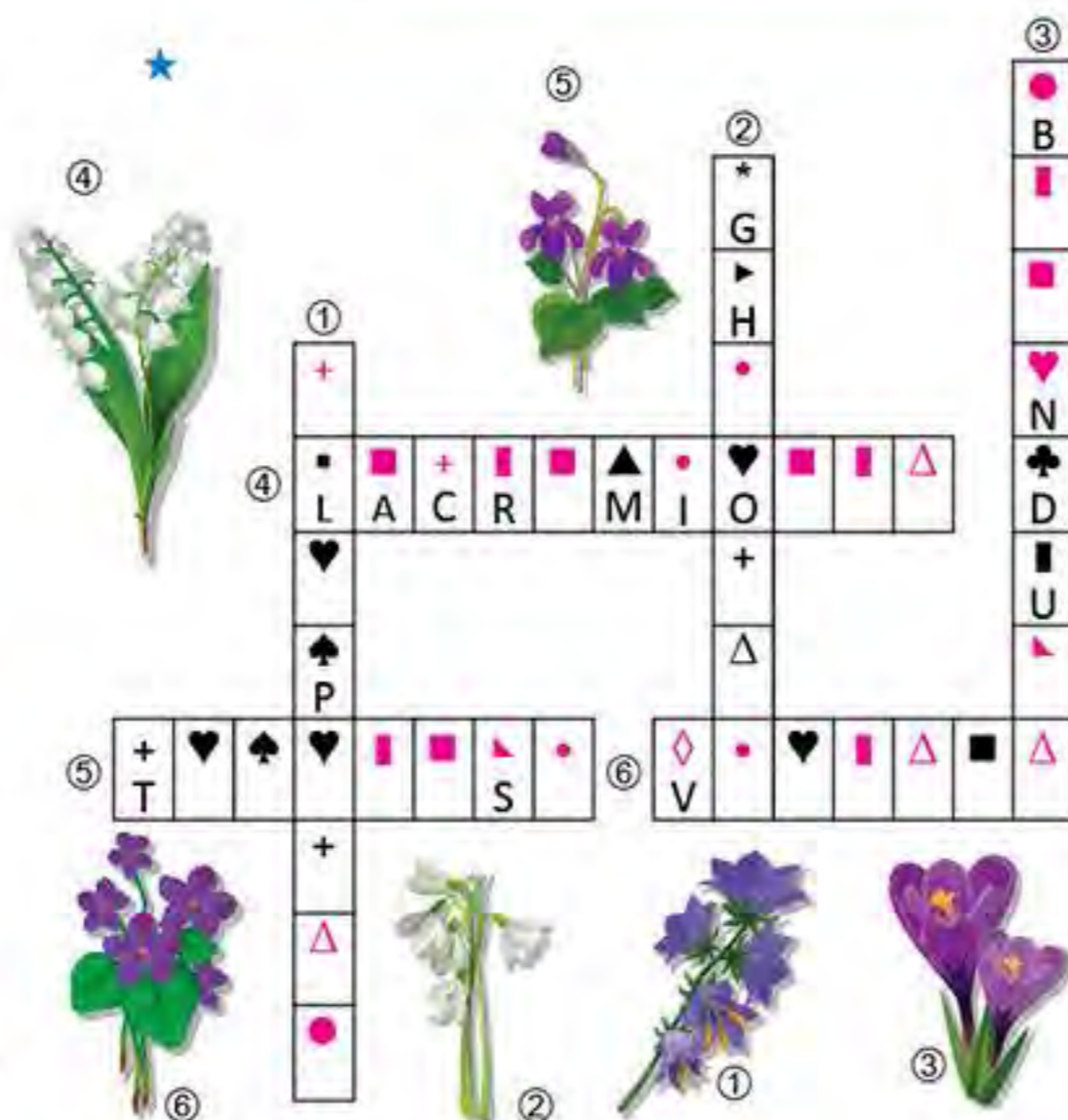
Alcătuți un text asemănător celui de la exercițiul 1, în care să folosiți cât mai multe adjective.

Norul plutea în văzduhul albastru, albastru, albastru,

JOC – Florile

Identifică denumirile florilor în grilă. Scrie-le.

Vei asculta mesaje pentru a sesiza utilizarea corectă a unor cuvinte:

- vei observa numărul pronumelor.

1.3

Vei asculta un text înregistrat pe CD sau citit de doamna sau domnul învățător:

- vei realiza benzi desenate pentru a ilustra ceea ce ai înțeles din texte informative sau literare simple.

1.4

Vei descrie, oral, un obiect, sau o ființă pe baza unui plan simplu:

- vei descrie un coleg sau o colegă.

2.1

Vei participa la discuții pentru găsirea unor soluții:

- vei realiza un proiect, în grup.

2.4

Vei formula păreri despre o povestire citită, despre personajele acesteia:

- vei exprima anumite puncte de vedere personale despre personaje.

3.3

Vei sesiza utilizarea corectă a unor cuvinte în texte citite:

- vei identifica numărul și genul pronumelor.

3.5

Vei redacta texte simple care conțin limbaj vizual și verbal:

- vei realiza *fluturași* pentru a face cunoscut un proiect și pentru a comunica rezultatele obținute în cadrul acestuia.

4.2

Vei povesti pe scurt întâmplări imaginate sau trăite:

- vei rezolva sarcini de scriere creativă.

4.4

Vei transmite în scris diferite idei personale:

- vei participa la realizarea unor expoziții de afișe/ alte produse scrise realizate în urma activităților.

4.5

3

Zăpada mieilor după Mircea Sântimbreanu

★ De cu seară, Omul de zăpadă, Geruleț, se pregăti să-și ia rămas bun de la copii. Se jucaseră toată iarna, dar câteva zile de moină și o boare primăvărată îi vesteau că a sosit timpul să-și facă bagajele. De fapt, aproape că nu mai avea ce împacheta: doi-trei nasturi de cărbune, o rămășiță de măturoi și morcovul ce îi slujise drept nas.

Spre dimineață, se trezi leoarcă. Bătea un vânticel dinspre miazăzi, iar Geruleț simțea că se topește și că, dacă mai întârzie, se va prăpădi cu totul. Fără să mai stea pe gânduri, apucă unul din tăciunii ce-i încheiau vesta și scrise pe primul gard: *Prieteni, mă găsiți la Polul Nord!* Făcu apoi o săgeată, arătând nordul și porni agățându-se de un nor.

La pol erau zăpezi albe și urși albi, dar nu erau copii. Lui Geruleț i se făcu dor de ei. Așa se face că ori de câte ori vedea un nor venind dinspre miazăzi, el îl întreba:

– Ce fac copiii? Ce vești îmi aduci de la ei?

Într-o zi un nor îi răspunse:

– Eu i-am văzut chiar ieri. Zburdau printre straturile de flori.

– Flori? Cum arată ele? spuse nedumerit Geruleț.

– Ca niște bulgărași de zăpadă roșii, galbeni, trandafirii...

– Copiii se bat cu bulgări colorați?

– Nu! Se plimbă prin parcul în care a răsărit iarba.

– Iarbă? Cum arată ea?

– E ca un covor de zăpadă verde și moale.

– Înțeleg, fac din ea oameni de zăpadă verde. Interesant!

– Nu-i așa cum îți închipui tu, Geruleț. Nu ating iarba, se

joacă în nisip.

– Ce e nisipul?

– O pulbere fină ca o zăpadă de aur.

– Aha, înțeleg. Își pun zăpada aurie după gulerul paltoanelor, nu-i așa?

– Nu! Acum, copiii nu mai poartă paltoane.

– Cum așa? Acum, când au zăpadă roșie, galbenă, trandafirie, verde, aurie, ca o ninsoare dintr-un curcubeu?

Dar norul nu-l mai auzea. Fumega din ce în ce mai depărtat.

Geruleț ardea de nerăbdare să vadă și el zăpezile colorate. Se urcă în spinarea unui vânt. Ajuns la locurile știute, văzu orașul troienit de zăpezi verzi, galbene, roșii, mai strălucitoare decât toate zăpezile. Copiii alergau, dar nu se atingeau de ele. Erau atât de gingașe!

– Dacă le este dor de o bătaie cu bulgări de zăpadă, iată, scutur veșmântul meu ușor ca o blăniță albă de miel și-l aștern la picioarele lor.

Rugă vântul să-l ajute. Orașul răsună de bucurie.

– Zăpada mieilor! Zăpada mieilor!

Copiii alergau să prindă ultimii fulgi din acel an. Nu bănuiau că era ultima joacă pe care le-o dăruia Geruleț. Când zăpada se topi, dintre toate cuvintele scrise de Geruleț, rămăseseră: *Adio, îmi va fi dor de voi, copii!*

VOCABULAR

moină – timp mai călduros și umed, care urmează iarna după o perioadă de îngheț

boare – adiere plăcută de vânt
zăpada mieilor – ultima ninsoare

DESCOPERĂ TEXTUL!

1 Formulează răspunsuri la întrebări.

a) Cum și-a dat seama Geruleț că a sosit timpul să plece?

b) Cu ce a scris Geruleț mesajul adresat copiilor?

c) De ce a dorit Geruleț să se întoarcă în oraș?

d) Cine l-a ajutat pe omul de zăpadă să își aștearnă veșmântul peste oraș?

2 Pentru fiecare grup de cuvinte dat, scrie cuvântul potrivit de pe fulgii de nea.

a) un covor de zăpadă verde și moale →;

b) pulbere fină ca o zăpadă de aur →;

c) veșmântul ușor ca o blăniță albă de miel →

nisipul zăpada
copacii iarba

3 Care dintre săgețile din desenul de mai jos ar putea fi săgeata desenată de Geruleț? Explică.

4 a) Explică de ce textul are titlul *Zăpada mieilor*.

b) Scrie alte două titluri potrivite pentru acest text.

LUCREAZĂ!

5 Completează enunțurile folosind cuvintele din text.

a) Ce vești îmi aduci de la?

c) Nu e așa cum îți închipui, Geruleț!

b) i-am văzut chiar ieri.

d) Adio, îmi va fi dor de, copii!

6 a) Identifică adjectivele din text care exprimă culorile zăpezii.

b) Scrie și tu câte o comparație surprinzătoare: *zăpada ca, iarba ca*

7 Formulează răspunsuri la întrebări.

a) La ce te duce cu gândul faptul că Geruleț a călătorit cu un nor când a plecat?

b) Ce explicație ar putea avea faptul că omul de zăpadă s-a întors pe spinarea unui vânt?

ATELIER DE CREAȚIE – Salut, prieteni!

PORTOFOLIU

8 Scrieți un mesaj pe care Geruleț ar putea să-l transmită copiilor eschimoși.

Scrieți întrebări la care ați dori să obțineți răspunsuri.

Salut, prieteni!

Noi suntem Ne-ar plăcea mult să vă cunoaștem. Am dori să aflăm despre voi Cum arată școala voastră?

JOC – Descoperă mesajul!

Folosește codul de mai jos în care cifrele indică locul literelor în alfabet.

27	2		11	26	4	7	22	5

Pronumele

★ OBSERVĂ!

1 Toma, eu am terminat proiectul! Tu ai scris povestirea fragmentului?

2 Nu! Mara nu mă poate ajuta! Ea este bolnavă! Mă ajuți tu, Elena?

3 Sigur! Cu plăcere!

4 Mulțumesc, Elena! M-ai ajutat să evit repetarea unor cuvinte!

Zăpada mieilor
după M. Sântimbreanu

Povestirea unui fragment

Gerulet se pregătește de plecare. El Gerulet și-a făcut bagajul. Înainte să plece, le-a scris copiilor un biletel. Ajuns la Pol, a simțit că-i lipsesc copiii. Întreba vântul ce fac ei.

- 1 a) Citește dialogul dintre Elena și Toma.
b) Scrie propoziția Ea este bolnavă. Înlocuiește cuvântul subliniat cu substantivul corespunzător.
- 2 Observă, în imaginea de mai sus, enunțurile revizuite de Elena.
Scrie-le folosind în locul substantivelor subliniate, cuvintele scrise cu albastru.

★ REȚINE!

- Într-o comunicare, cuvântul care ține locul unui substantiv se numește **pronume**.
 - Pronumele care indică persoanele ce participă la o comunicare sunt **pronume personale**.
- Exemple:** eu, tu, el, ea, noi, voi, ei, ele.

LUCREAZĂ!

- 3 Scrie numele persoanelor indicate de pronumele subliniate.
Tania și Teo admiră macheta Mării. Câteva piese s-au deplasat de la locul lor.
– A, ce-i de făcut? Noi le-am deranjat, noi le așezăm la locul lor!
În timp ce ei așezau la loc piesele, veni și Mara. Ea zise:
– Voi erați! Ce se întâmplă aici? Eu am muncit mult să o construiesc!
- 4 Scrie propozițiile înlocuind substantivele subliniate cu pronumele potrivit: *el, ea, noi* sau *ei*.
Geo e fratele meu. Sara e sora mea. Sara și Geo sunt mai mici decât mine. Eu, Sara și Geo ne jucăm mult împreună.
- 5 Completează cu pronume enunțurile următoare:
.... sunt Ada. Geta e colega mea. are un câțel pe nume Codiță. latră și aleargă după frunze. suntem prietene bune.

★ JOC – Jocul complimentelor

Scrieți pe cartonașe pronumele **eu, tu, el, ea, noi, voi, ei, ele**. Așezați-vă în cerc. Extrageți, pe rând, un cartonaș. Formulați aprecieri folosind, pronumele de pe cartonașul extras.
Exemple: Eu, Marius, sunt generos. Voi, Ana și Mihai, citiți frumos.

Numărul pronumelui personal

OBSERVĂ!

- 1 Alcătuieste propoziții cu ajutorul ilustrațiilor de mai jos.
- 2 Citiți replicile pe roluri: sora, mama, fratele.
a)

Sosește întâi băiatul! El e primul!

Ba, întâi vine fata! Ea este prima!

Tu zici că Toma e primul, iar tu zici că Mara.... Voi susțineți fiecare câte un atlet!

b)

Pare că fata și băiatul, sosesc în același timp. Cred că ei sunt pe același loc!

Și tu și eu putem fi bucuroși!

Da, noi avem colegi foarte buni!

substantivul	numărul	pronumele	numărul
băiatul	singular	el	singular
fata	singular	ea	singular
atleții	plural	ei	plural

★ REȚINE!

- Pronumele are **același număr cu substantivul** pe care îl înlocuiește.

- 3 Înlocuiește substantivele din fiecare propoziție cu pronumele corespunzătoare. Motivează alegerea. **Exemplu:** Fetița este substantiv de genul feminin și la numărul singular. Îl înlocuim cu pronumele **ea** de genul feminin, numărul singular.

- Fetița aleargă. (ea, el) ■ Băiatul sare. (ea, el)
- Fetițele aleargă. (ei, ele) ■ Băieții sar. (ei, ele)

LUCREAZĂ!

- 4 Scrie propoziții cu fiecare dintre pronumele personale *eu, tu, el, ea, noi, voi, ei, ele*.
- 5 Scrie numărătoarea pentru jocul *De-a ascunselea*. Subliniază pronumele personale.
Eu, tu, el, ea, Noi, voi, ei, ele,
Fuga toți după perdea. Du-te la mijit, Pande!
- 6 Schimbă numărul pronumelui și scrie propozițiile obținute. **Exemplu:** *Eu alerg* → *Noi alergăm*.
a) El participă la concurs. c) Tu ai citit cartea? e) Noi avem role noi.
b) Ele merg la munte. d) Ei pleacă în excursie. f) Ea este în parc.

Ce veți face?

- Veți realiza o carte a clasei cu tema APA, care să conțină:
 - texte cu informații despre apă;
 - întâmplări imaginare;
 - întâmplări reale.
- Veți ilustra cartea folosind formele geometrice și elemente de limbaj plastic: punctul și linia.
- Veți realiza macheta *Apa călătoare în natură*.
- Veți confecționa un **pluviometru**.

De ce veți face?

Pentru a înțelege și pentru a explica mai bine ceea ce se întâmplă în natură, la schimbarea anotimpurilor.

Cum veți face?

1. Căutați informații științifice. Scrieți-le pe suporturi de hârtie decupate, cu forme interesante: fulgi, picături.
2. Organizați informațiile culese.
3. Creați texte cu întâmplări imaginare în care să includeți și pronume.
4. Realizați desene folosind formele geometrice și elemente de limbaj plastic: punctul și linia.
5. Realizați colaje cu ilustrații adecvate.
6. Faceți fotografii în natură.
7. Așezați foile în ordine pentru a obține o carte a clasei.
8. Realizați machete și fotografiați-le.
9. Creați un *curcubeu* din sticle cu apă colorată.

Cum veți ști dacă ați reușit?

- Expuneți cartea la biblioteca școlii, alături de un jurnal de impresii.
- Pentru a vă face cunoscut proiectul sau un anumit produs din proiect, puteți realiza **fluturașul** prezentat la pagina următoare.

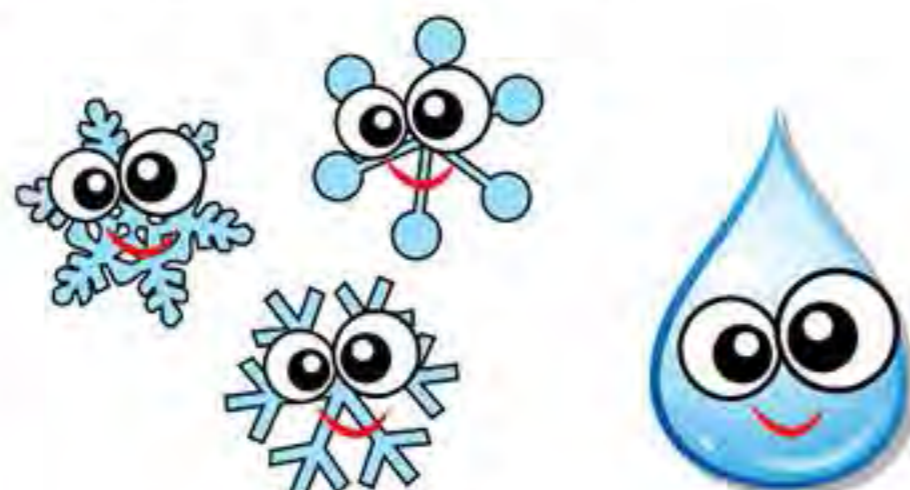
Sfaturi pentru reușită

- Căutați informații în enciclopedii sau pe internet. Selectați informațiile pe care le înțelegeți.

Apa așterne cearceafuri albe de zăpadă peste lume, ca totul să fie mai curat.

pluviometru – instrument folosit pentru determinarea cantității de ploaie căzute într-un anumit interval de timp.

- Gândiți-vă la aspecte specifice apei.
- Imaginați dialoguri între un fulg de nea și o picătură de apă:
 - Bună, **eu** sunt ..., **tu**, cine ești?
 - Mă bucur de cunoștință! Eu sunt
 - **Noi** suntem rude?
- Imaginați-vă o călătorie cu un nor, în natură.

OBSERVĂ!

1. Descrie ilustrația de mai jos. Formulează propoziții referitoare la forme, culori, mărime.
2. Răspunde la întrebări:
 - a) Ce exprimă cuvintele scrise cu albastru?
 - b) Ce mesaj transmite textul?
3. Alege varianta corectă: Imaginea ocupă un spațiu (*mai mic, mai mare*) decât textul.

REȚINE!

Un fluturaș publicitar reprezintă un mod simplu de a face cunoscută o activitate sau produsele acesteia.

- Este realizat cu scopul de a atrage atenția, de a informa, de a promova un rezultat, un produs.
- Un fluturaș conține:
 - o ilustrație, care ocupă un spațiu mare;
 - un mesaj simplu.
- Se realizează din hârtie crețată, lucioasă.
- Are dimensiunea unui plic.

LUCREAZĂ!

4. Scrie răspunsurile la întrebările de mai jos.
 - a) Cine sunt autorii fluturașului de mai sus?
 - b) Care sunt datele lor (clasa, școala)?
 - c) Pentru ce au realizat fluturașul?
 - d) Cui crezi că este adresat fluturașul?

5. **Lucrați în grup.** Acordați puncte de la 1 la 10 fluturașilor alăturați, realizați de alți copii de vârsta voastră. Scrieți, într-un tabel asemănător celui de mai jos, punctajele acordate. Argumentați-vă decizia, pe baza criteriilor date.

Criteriul	1	2	3
Ilustrația			
Mesajul			
Scopul			

6. Realizează un fluturaș pentru proiectul APA la care participi. **PORTOFOLIU**

LUCREAZĂ!

- ★ 1 a) Ascultă poezia *Să-ți arăt cine sunt eu*, de Constanța Buzea, de pe CD.
b) Realizează conturul unui chip de copil. Adaugă detaliile identificate în poezie.
- ★ 2 a) Ascultă versurile din poezia *Eu sunt magician*, de Ioan Muntean, de pe CD. Scrie fiecare întrebare din poezie și imaginează răspunsuri surprinzătoare.
b) Indică, pe baza textului, *intrusul* dintre cele patru imagini.

★ ATELIER DE CREAȚIE – Cartea clasei

- 3 **Lucrați în grupuri** de câte cinci-șase copii.
Realizați cartea *Animale marine*.

Materiale necesare: un carton sau o coală de hârtie albastră pentru fiecare copil, foarfecă, perforator, culori, sfoară.

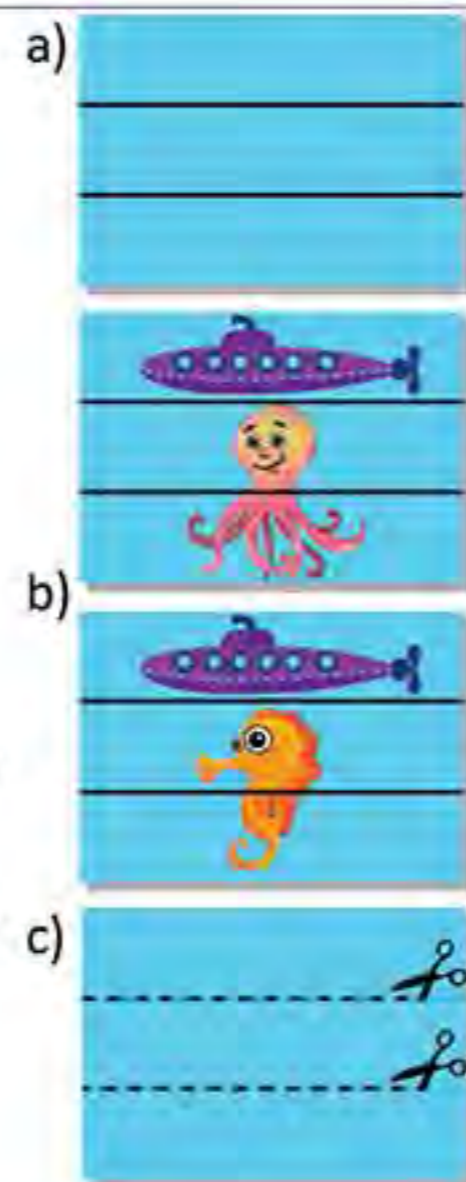
Instrucțiuni:

a) Așază cartonul pe lungime. Măsoară lățimea paginii. Împarte în trei părți egale. Trasează două linii pentru a marca părțile.

b) În partea de sus, lipește sau desenează un submarin. Pe celelalte două părți lipește sau desenează un animal marin.

Exemple: un pește, un delfin, un căluț de mare, o sepie, o caracatiță, un crab. Desenele tuturor copiilor trebuie să aibă aceeași dimensiune.

c) Toate paginile se leagă într-o carte. Se taie cu foarfeca, pe linie, pentru a separa cele trei fâșii.

JOC – Cu submarinul

- Realizați combinații de imagini, ridicând anumite fâșii: jumătate balena, jumătate caracatiță sau jumătate căluț de mare, jumătate pește.
- Găsiți denumiri surprinzătoare animalelor nou create.

Exemplu: *Caracăluț*.

Introduceți denumirile găsite într-un dicționar al clasei.

după Lev Tolstoi

- ★ Vladimir, un băiat de șapte ani și Tania, o fetiță de cinci ani se jucau pe covor. Vladimir era un băiat serios, sănătos, cu un zâmbet fermecător, ce-i scotea la iveală dinții rari, iar Tania era energică, cu ochii negri, vioaie, guralivă, pusă pe șotii, veselă și drăguță cu toată lumea. Doamna Ostrovskaia, puse pe farfurie o prăjitură, se întoarse către copii și spuse:
 - Copii, cine-i duce dădacei prăjitura?
 - Eu, mamă, eu, spuse Vladimir.
 - Eu, eu, eu, eu, eu, eu! strigă Tania și se repezi de pe scaun.
 - Nu, cine-a spus cel dintâi. Du-te tu, Vladimir! a spus tatăl.
 Părinții l-au așteptat pe Vladimir. A trecut multă vreme, dar acesta nu apărea.
 - Tania, dă o fugă și vezi de ce nu vine Vladimir de atâta vreme!
 Tania zbură în coridor și de-acolo în odaia copiilor, care se afla lângă odăița dădacei. Auzi în urma ei un suspin. Se uită înapoi. Vladimir stătea lângă patul lui, se uita la un cal de jucărie și, ținând în mână farfuria, plângea amarnic. Pe farfurie nu mai era nimic.
 - Vladimir, ce-i cu tine? Unde-i prăjitura?
 - Eu... eu... am mâncat-o, din greșeală, pe drum. La început un pic, apoi am mâncat tot.
 - Vladimir, uite ce! Nu mai plânge! Du-te la dădacă și spune-i că ai mâncat-o din greșeală, cere-i iertare și mâine, noi îi dăm desertul nostru. Știi ce bună este ea!
 - Vladimir încetă. Își șterse lacrimile cu dosul mâinilor.
 - Dar cum să-i spun? zise el.
 Tania a propus să meargă împreună, așa că s-au dus și s-au întors fericiți. Râzând înduioșată, dădaca le spuse:
 - Tania, Vladimir, voi sunteți prietenii mei!

DESCOPERĂ TEXTUL!

- 1 Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos.

a) Care sunt personajele textului?	c) Ce a făcut Vladimir?
b) Cine a fost trimis să ducă prăjitura?	d) Ce părere ai despre explicația lui Vladimir?
- 2 a) Grupează cuvintele de mai jos pe două coloane *a* și *b*, corespunzătoare imaginilor date.

▪ cinci ani;	▪ ochi negri;	▪ serios;
▪ vesel;	▪ zâmbet fermecător;	▪ energic;
▪ guraliv;	▪ șapte ani;	▪ pus pe șotii.

 b) Completează cele două coloane cu alte informații din text.

LUCREAZĂ!

- 3 Scrie, pe baza informațiilor din text, ce crezi că i-a spus Vladimir dădacei.
- 4 a) Scrie pronumele personale întâlnite în text. Indică numărul acestora.
b) Înlocuiește substantivele cu pronumele personale potrivite.

▪ Părinții l-au așteptat pe Vladimir.	▪ Tania a propus să meargă împreună cu Vladimir.
---------------------------------------	--

★ 1 a) Recitește textul *Din greșeală*, după Lev Tolstoi. Scrie ideea corespunzătoare fiecărei imagini.

b) Scrie fragmentul de mai jos înlocuind substantivele subliniate cu pronumele potrivite.

– Dar cum să-i spun? zise Vladimir.
Râzând înduioșată, dădaca le spuse:
– Tania, Vladimir, sunteți prietenii mei!

2 Caută în textul *Apa* substantivele care sunt înlocuite cu pronumele *ea*, *noi*, *tu*.

Apa după Lucia Olteanu

Că ne potolește setea și nouă și firelor de iarbă, asta o știe oricine.
Că tot ea așterne cearceafuri albe de zăpadă peste lume, ca totul să fie mai curat, asta o vede oricine.
Că țurțurii de gheață sau fulgii de zăpadă sunt jucării pe care apa le pregătește copiilor, asta o înțelege oricine.
E mamă blândă cu pietrele pe care le netezește ușor și e mamă adevărată cu noi, oamenii.
Îi strânge în jurul ei, îi leagă, e laptele care îi face frați.
Povestea asta despre apă, adică despre modestie, am aflat-o astăzi.
Dorli, nu crezi și tu că e tare frumos numele ăsta mic: Apa?

3 Realizează un fluturaș pentru a promova consumul zilnic de apă. Expune-l la *Colțul cititorului*.

4 Subliniază pronumele din textul de mai jos. Scrie-le pe o coloană pe cele la numărul singular și pe altă coloană pe cele la numărul plural.

– Eu cred că putem folosi pentru pluviometru un ambalaj de plastic. Voi ce credeți?
– Noi credem că tu ai o idee bună! Să vină Ana și Matei să vedem ce spun și ei.

Citește, cu atenție, textul de mai jos.

Fabrica de ciment din localitate trimite în aer, în fiecare zi, cantități mari de praf care acoperă totul cu o pudră cenușie. Arborii de pe dealuri s-au uscat, coastele au rămas goale și au apărut râpi ce se adâncesc mereu.

Localnicii nu mai pot bea apa ca o leșie din fântâni, ci o aduc în butoaie, din alte părți. Gospodinele nu mai scot rufe afară, ca să nu capete toate culoarea gri.

Aerul este, uneori, greu de respirat, iar cel mai mult au de suferit bătrânii și copiii.

1 Imaginează-ți că ești unul dintre locuitori. Participi la un proiect pentru protejarea mediului.

Scrie mesaje pentru fluturași prin care se promovează următoarele activități din proiect:

- ◇ a) plantare de copaci;
- ◇ b) colectarea deșeurilor de pe malurile unui râu;
- ◇ c) campanie pentru păstrarea aerului curat.

2 Observă fluturașul alăturat. Transcrie variantele corecte:

- Fluturașul prezintă produsul unei activități.
- Fluturașul promovează o activitate ecologică.
- Fluturașul prezintă un produs alimentar.
- Activitatea este propusă de elevi.
- Fluturașul oferă o informație despre un spectacol.
- Activitatea propusă este de protejare a copacilor.

3 Scrie textul. Subliniază pronumele personale:

- Eu nu vreau să vorbesc cu voi. Sunt supărată. Tu, apă, ești rece. Tu, săpunule, intri în ochi. Nici cu voi, pastă și periuță, nu vreau să mai vorbesc!
- Nici cu noi? au întrebat pieptenele și forfecuța.

4 Scrie enunțurile de mai jos înlocuind cuvintele subliniate cu pronume potrivite.

- a) Magda și Anca vor scrie invitațiile. d) Toma va face desenele.
- b) Dan și Mircea vor face afișul. e) – Maria și Mircea, veți scrie jurnalul.
- c) Eu, Teo și Dan vom face un fluturaș. f) – Laura, ce rol vrei să ai?

5 Alcătuieste trei propoziții în care să folosești pronume la numărul plural.

Cum te poți aprecia	1	2	3	4	5
Suficient	◇	1 variantă corectă	4 pronume	4 pronume	1 propoziții
Bine	◇◇	2 variante corecte	5 pronume	5 pronume	2 propoziții
Foarte bine	◇◇◇	3 variante corecte	6 pronume	6 pronume	3 propoziții

LUCREAZĂ!

- 1 a) Scrie un text scurt de prezentare și semnează-te.
Eu sunt Am părul, iar ochii Cel mai bine știu să fac Eu prefer
- b) Puneți toate foile la un loc. Fiecare extrage o foaie și citește astfel:
El (ea) este Are părul, iar ochii
Cel mai bine știe să facă El (ea) preferă
- c) Colegii vor încerca să identifice numele copilului prezentat.
- 2 a) Scrie pe o foaie: *Eu aș dori ca voi să spuneți mai des că sunt* . Semnează foaia.
b) **Lucrați în grup.** Așezați toate foile semnate la un loc. Fiecare extrage foaia unui coleg și scrie astfel: *Tu ai dori ca noi să spunem mai des că ești* .
c) Citiți-i colegului dorința lui, cu intonație.
- 3 **Lucrați în perechi.** Analizați un fluturaș de promovare expus la *Colțul cititorului*. Completați, în scris, următoarele enunțuri:
Noi credem că ilustrația Tu ai scris un text Persoanele care îl vor citi vor afla că
Ele vor înțelege că
- ★4 a) Precizează ce personaje sunt indicate prin pronumele subliniate în textul de mai jos.
Doi ursuleți, Mali și Bali, se plimbau prin pădure. Mali lovi cu piciorul ceva rotund.
– *A, ce bucată mare de caș! Noi l-am găsit, noi îl mâncăm.*
În timp ce ei se certau pe bucata mai mare, veni și vulpea. Ea le zise:
– *Voi făceți gălăgia asta? Ei bine, ce se întâmplă?*
– *Noi vrem să împărțim cașul și nu ne înțelegem. N-ai vrea tu, să ne ajuți?*
Atunci, vulpea
- b) Scrieți voi sfârșitul întâmplării.
c) Scrieți replici potrivite pentru cele trei imagini de mai jos.

PORTOFOLIU

ATELIER DE CREAȚIE Continuare...

- 5 Realizează o bandă desenată folosind imaginile de mai sus și replicile pe care le-ai scris.
Creează imaginea și replicile pentru sfârșitul întâmplării.

JOC – Cântăm pronumele!

DESPRE INVENȚII 10

Vei asculta mesaje pentru a sesiza utilizarea corectă a unor cuvinte:

- vei observa numărul verbelor.

3.5

Vei asculta un text înregistrat pe CD sau citit de doamna sau domnul învățator:

- vei identifica detalii care aparțin textului audiat;
- vei viziona o emisiune pentru copii.

1.4

Vei povesti oral întâmplări cunoscute:

- vei relata întâmplările dintr-o emisiune pentru copii.

2.2

Vei prezenta activități realizate individual sau în grup:

- vei formula răspunsuri la întrebări simple de control: *Ce ai făcut? Ce ai făcut mai întâi? Și apoi? Dar în cele din urmă?*

2.3

Vei extrage unele informații din texte informative sau literare:

- vei formula întrebări și răspunsuri prin diferite procedee;
- vei realiza un *jurnal cu dublă intrare*.

3.1

Vei sesiza utilizarea corectă a unor cuvinte în texte citite:

- vei identifica numărul unor verbe.

3.5

Vei redacta texte simple care conțin limbaj vizual și verbal:

- vei scrie invitații;
- vei redacta mesaje în situații de comunicare electronică.

4.2

Vei realiza scurte descrieri ale unor elemente din mediul apropiat pornind de la întrebări de sprijin:

- vei identifica utilizări neobișnuite, amuzante ale unor obiecte din jurul tău.

4.3

Max, Duc și nava cosmică după Walt Disney

Șoricelul Max citea gazeta, când, deodată, exclamă ridicându-și ochii din ziar:

– I-auzi ce scrie aici! Mare întrecere mare! Premiu pentru prima călătorie pe Lună!

– Vai, Max, nu-ți dai seama cât e de primejdioasă expediția? se îngrijoră Misi, prietena șoricelului.

– Gândește-te, mai bine, ce grozav e să ajungi pe Lună, zise Max. Totul e ca eu și Duc să putem termina la vreme noua noastră navă cosmică.

Fără a mai zăbovi, Max și rățoiul Duc se puseră chiar de a doua zi pe treabă. Dădură zor cu lucrul la racheta pe care o construiau într-un

atelier de la marginea orașului.

– Bagă de seamă să nu scapi vreo vorbă despre taina noastră. Știi bine că sunt mulți aceia care ar da orice să poată câștiga acest premiu, îi atrase atenția Max lui Duc.

Rățoiul făgădui că va fi cu ochii-n patru. Dar ce să vezi? Chiar a doua zi, pe când se îndrepta spre atelier, îi ieși în cale câinele Gufy.

– Sper că n-ai uitat. Săptămâna viitoare îmi serbez ziua de naștere, îi spuse Gufy.

– Nu știu dacă am să pot veni, zise Duc făcând pe grozavul. S-ar putea ca la acea oră să mă aflu în drum spre Lună, adăugă el plin de importanță.

Niciunul dintre ei nu observă individul cu înfățișare ciudată care era rezemat de zidul din preajmă. Acesta tresări la auzul vorbelor lui Duc.

Rățoiul porni țanțoș mai departe, fluierând zglobiu. Individul cu înfățișare ciudată se luă după el, furișându-se cu șiretenie.

Max și Duc erau așa de prinși cu ultimele pregătiri încât nu observară chipul lipit de fereastră, ce-i pândea răutăcios din umbră.

– Ar trebui ca până săptămâna viitoare să fim gata cu plecarea, zise Max. Numai de nu s-ar întâmpla nimic rău între timp.

Individul pitit în spatele geamului își ascunse un chicotit și-și spuse în sinea lui: *Lăsați pe mine! Dacă nu voi reuși, să nu-mi ziceți mie Pandeles Picioare-de-Lemn!*

Max și Duc verificară încă o dată instrumentele și dispozitivul de lansare și, în cele din urmă, încercară combustibilul din navă. În sfârșit totul era gata de plecare.

– Măine va fi ziua cea mare! zise Max. Să tragem un somn bun ca să fim în formă!

Cei doi prieteni zăvorâră ușile și plecară la casele lor. Îndată ce se îndepărtară, Pandeles Picioare-de-lemn pătrunse în atelier.

A doua zi, când Max și Duc au venit la atelier, racheta ia-o de unde nu-i! Erau turbați de furie.

– Dar nu-i greu să aflăm pe unde a luat-o tâlharul! zise Misi, arătându-le dărele lăsate pe nisip. Ia priviți ce urme ciudate de pași! Se pare că sunt toate lăsate de un singur picior.

DESCOPERĂ TEXTUL!

- 1 Completează enunțul. Personajele care participă la întâmplări sunt:
- 2 Formulează răspunsuri:
 - a) Ce veste a aflat Max din ziar?
 - b) Și-a ținut Duc făgăduiala de a fi cu ochii în patru? Motivează.
 - c) Ce s-a întâmplat în atelier, în lipsa lui Max și a lui Duc?
 - d) Ce sentiment au trăit cei doi prieteni când au observat dispariția rachetei?
 - e) Misi afirmă că nu-i greu să afle pe unde a luat-o tâlharul. Ești de acord cu ea? Motivează.
- 3 Găsește în text argumentele care susțin afirmația *Pandele Picioare-de-Lemn a furat racheta*.

LUCREAZĂ!

- 4 a) Desenează simbolurile corespunzătoare imaginilor, în ordinea desfășurării întâmplărilor.
b) Formulează câte un enunț pentru fiecare imagine în ordinea stabilită la punctul a).

- 5 a) Scrie cuvinte cu înțeles asemănător cuvintelor: **expediție, primejdioasă, taină, individ, ciudat**.
b) Formulează câte o propoziție cu fiecare cuvânt dat.
- 6 Găsește în text substantivele care indică nume. Alcătuieste cu fiecare dintre ele câte o propoziție.

JOC – Descoperă mesajul!

Pentru a afla cum s-au sfârșit întâmplările din text, descifrează mesajul lăsat de Max și Duc! Înlocuiește fiecare număr cu litera care ocupă poziția respectivă în alfabet.

Verbul

OBSERVĂ!

- 1 Citește enunțurile, apoi grupează cuvintele subliniate pe trei coloane, în funcție de ceea ce indică:

a) acțiunea; b) existența; c) starea.

Misi se află în curtea atelierului cu Duc și cu Max.
Grozav se înfurie cei doi prieteni! Misi caută, cercetează și descoperă urmele făptașului.

LUCREAZĂ!

- 2 Scrie enunțurile, apoi subliniază verbele.
- Max citea ziarul. El află o știre grozavă. Misi se teme de expediția pe Lună.
 - Cei doi prieteni zăvorâra ușile și plecară la casele lor. A doua zi, racheta nu se afla în atelier.
 - Prietenii se temeau că nu vor mai găsi racheta. Misi căuta urmele.

- 3 Identifică verbele din enunțurile scrise sub fiecare ilustrație.

demult	acum	mai târziu
		
Când avea șase luni, Ioana se juca deseori cu albinuțele de plastic.	Acum, Ioana are patru ani și se joacă mult cu păpușa.	Când va avea nouă ani, Ioana se va juca la computer.

- 4 Completează propozițiile din coloana a doua folosind cuvintele **s-a**, **s-au**, după caz.

acum	demult
Ioana se joacă.	Ioana s-a jucat.
Băieții se întâlnesc.	Băieții s-au întâlnit.

acum	demult
Teo se antrenează.	Teo antrenat.
Elevii se bucură.	Elevii bucurat.

- 5 Recitește textul *Max, Duc și nava cosmică*. Scrie zece verbe care exprimă acțiuni.
- 6 Scrie câte o comunicare în care să folosești verbele: **se află**, **au existat**, **se găseau**, **s-au bucurat**, **se întristează**.
- 7 Scrie verbele pe trei coloane, pentru a indica momentul acțiunii: **demult**, **acum**, **mai târziu**.
Demult, oamenii scriau pe o tăbliță cu un condei de piatră. Au scris cu pene de gâscă, au scris cu tocul, cu mașina de scris. Acum scriu cu pixul, cu stiloul, la computer. În viitor, chiar dacă vor scrie foarte mult la computer, vor mai scrie și cu stiloul.

REȚINE!

- Partea de vorbire care exprimă acțiunea, starea sau existența se numește **verb**.

Invitația

OBSERVĂ!

- Precizează dacă desenul de pe fața invitației se potrivește cu denumirea evenimentului sărbătorit.
- Citește ceea ce este scris pe spatele invitației. Precizează:
 - cine face invitația;
 - denumirea evenimentului;
 - ziua, luna, anul și ora când are loc evenimentul;
 - locul unde se desfășoară evenimentul.
- Observă plicul. Spune cui îi este adresată invitația.

REȚINE!

- Invitația** este un text prin care se solicită unei persoane participarea la un eveniment personal, la o sărbătoare școlară, la o manifestare culturală, sportivă.
- Invitația **se scrie** foarte îngrijit, de mână sau la computer, de regulă pe hârtie mai groasă.
- Textul invitației cuprinde:
 - cine face invitația (*Elevii clasei a treia*);
 - solicitarea, în mod politicos, a participării la eveniment (*au plăcerea de a vă invita*);
 - denumirea evenimentului (*Bursa poveștilor*);
 - data (*vineri, 14 mai 2016, ora 9.00*);
 - programul complet al activităților (uneori).

LUCREAZĂ!

- 4 Scrie textul, astfel încât să rezulte o invitație adresată unui prieten sau unei prietene.

- 5 Scrie un text prin care inviți la serbarea clasei voastre pe doamna sau pe domnul director.

Verbul. Numărul verbului

OBSERVĂ!

- Completează propozițiile de sub imagini cu verbe potrivite.
 - Înlocuiește substantivele cu pronume personale corespunzătoare.
 - Precizează ce observi.

Fetița sare.

Fetițele

Porumbelul

Porumbeii

REȚINE!

- Când acțiunea este făcută de o singură persoană, verbul este la **numărul singular**.
- Când acțiunea este făcută de mai multe persoane, verbul este la **numărul plural**.

- Completează propozițiile de mai jos cu verbe potrivite: **cântăm, cântă, cânti, cântați**.
 - Scrive pe o coloană verbe la numărul singular, iar pe alta, verbe la numărul plural.

★

Eu cânt.

Noi.... împreună.

Tu.... cu mine?

Voi.... frumos.

Ea cântă încet.

Ei.... tare.

LUCREAZĂ!

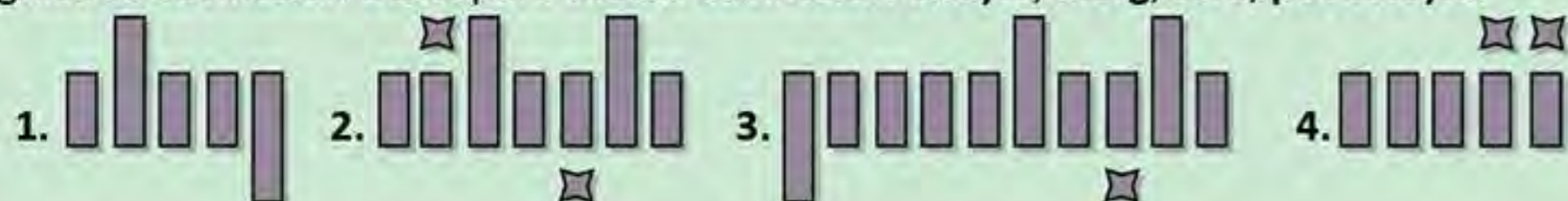
- Alcătuiește propoziții folosind pronumele date și verbul corespunzător din paranteză:
 - Eu Tu El Ea (*scriu, scrii, scrie*)
 - Noi Voi Ei Ele (*scriem, scrieți, scriu*)

- Scrive verbe și precizează numărul lor.
 - La trei ani, se juca cu tractorușul. Pufăia tot timpul. Acum se bucură că are multe vapoare.

- Voi înfrunta talazul cât un munte
Printre ghețuri veșnice voi trece,
Stropii sărați vor picura pe frunte
Și voi lupta cu uraganul rece.

JOC – Silueta verbelor

Căută pietricele mai lungi pentru litere cu talie mare, rotunde pentru cele cu talie normală, pietricele mici pentru semnele literelor. Poți să realizezi cu ele silueta unor cuvinte. Jocul constă în ghicirea cuvintelor. Descoperă silueta cuvintelor: **citește, alerg, scrii, povestește**.

ASCULTĂM ȘI COMUNICĂM!

- Ascultă poezia *Minuni ale tehnicii*, după Arcadie Suceveanu, de pe CD.

LUCREAZĂ!

- Scrive denumirile obiectelor ilustrate, în ordinea în care apar în text. Găsește intrusul.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

AUTOEVALUARE

- Am reușit să
- A fost dificil să
- A fost ușor să

- Alcătuiește propoziții cu verbe: **poartă, au, vânează, trimite, se plimbă**.

- Ascultă textul *Magneții*, de pe CD, apoi notează literele corespunzătoare obiectelor ale căror denumiri nu le-ai auzit: a) busola; b) casetele audio; c) casetele video; d) benzile magnetice; e) stilourile; f) hardul computerelor; g) cardurile bancare; h) ecusoanele de securitate; i) oglinzi; j) aparatele cu care se fac raze în spitale.

- Vizionați, cu clasa, o emisiune pentru copii care vă interesează, fie la televizor, fie pe computer. Formați perechi. Un copil prezintă, iar celălalt ascultă, solicită lămuriri, face aprecieri. Schimbați rolurile.

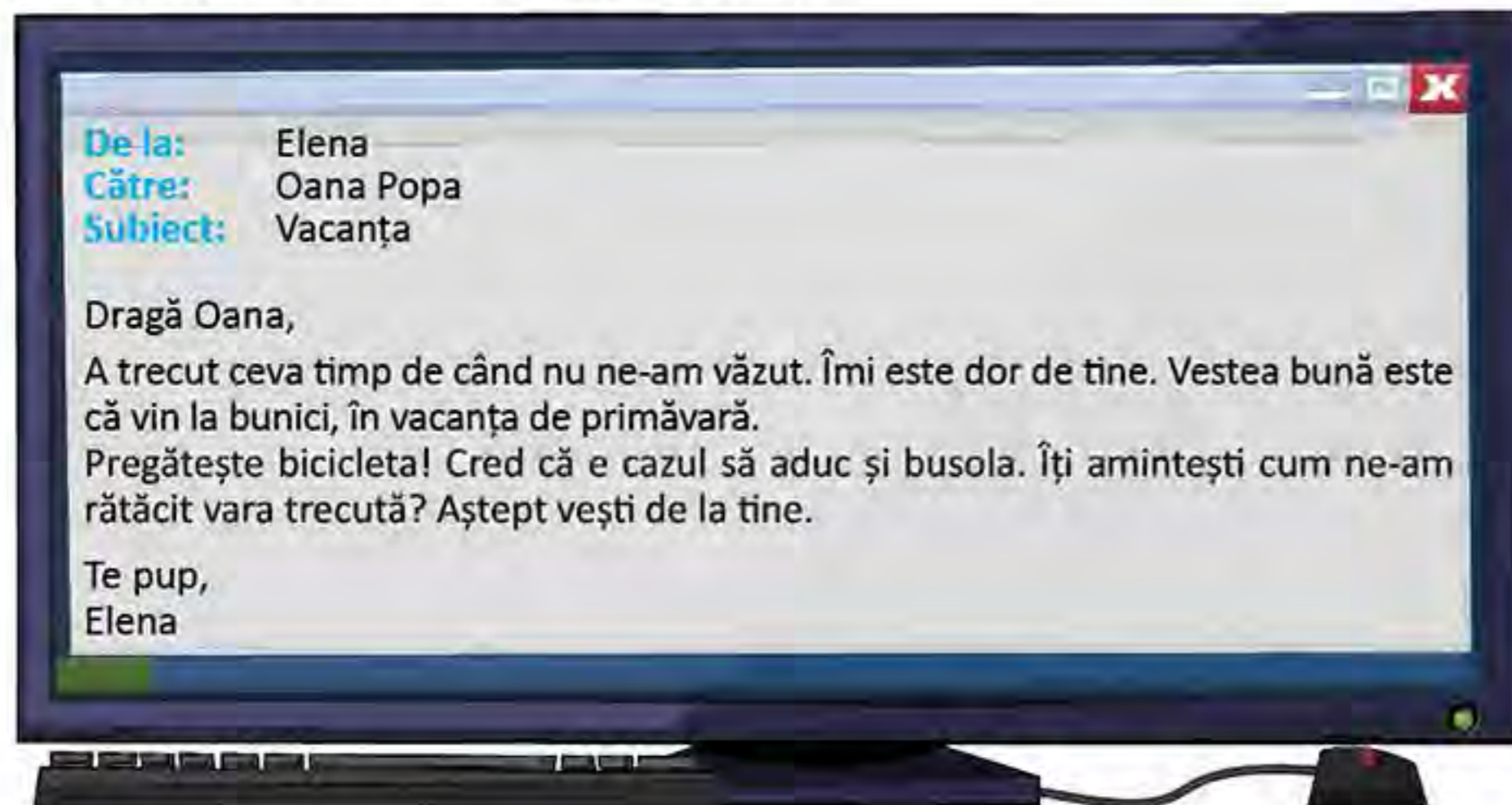
ATELIER DE CREAȚIE – Întâmplări cu un magnet

- Lucrați în grupuri. Scrieți enunțuri pentru fiecare imagine. Alcătuiți un text folosind verbe care exprimă acțiunea. Prezentați textul în fața clasei.

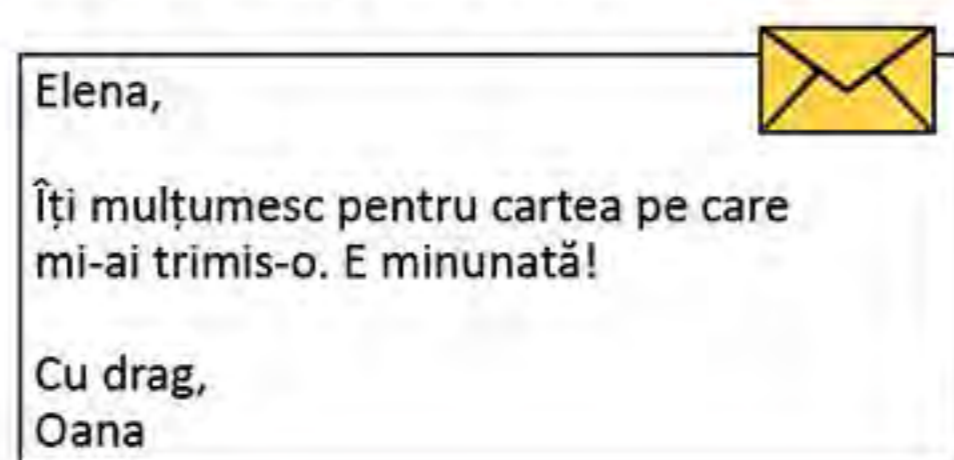
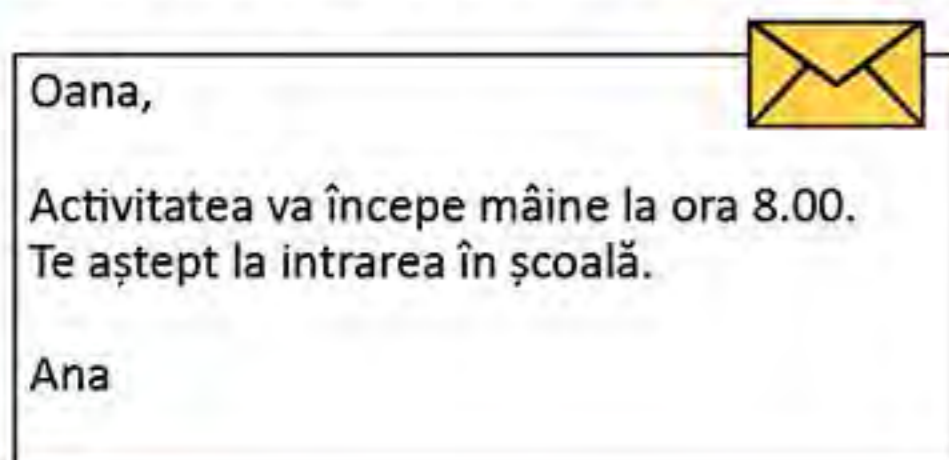

OBSERVĂ!

- 1 Citește textul de pe ecranul computerului. Formulează răspunsuri la întrebările următoare:
- Cui îi este trimis mesajul?
 - Cine l-a trimis?
 - Ce sentimente își exprimă Elena față de Oana?
 - Despre ce întâmplare își amintește Elena?
 - Ce obiect își propune Elena să ia în vacanță? De ce?

- 2 Citește textele din ilustrațiile de mai jos. Precizează ce tip de mesaje sunt transmise prin e-mail.

LUCREAZĂ!

- 3 **Lucrați în grup.** Scrieți întrebări despre computer. Citiți-le cu voce tare în clasă sau adresați-le unor persoane care lucrează la computer, pentru a afla răspunsurile.

ATELIER DE CREAȚIE

– Câte le mai trec prin minte copiilor!

PORTOFOLIUL

- 4 **Lucrați în perechi.** Imaginați-vă utilizări surprinzătoare ale unui computer. Realizați un desen. Găsiți un titlu potrivit. Scrieți ce acțiuni poate face computerul imaginat de voi.

*REȚINE!

E-mail (**e** = electronică, **mail** = poștă) – poștă electronică prin care se transmit mesaje cu ajutorul computerului, tabletei, telefonului.

după Mihail Drumeș

- ★ Aurel Vlaicu avea ambiția să construiască un avion deosebit de toate celelalte, ba chiar să le întrecă. Era neostenit în străduințele sale.

Cu toată încrederea în măiestria lui, se descuraja când încercările nu-i reușeau. Dar temerile nu erau de lungă durată și o lua de la început, îndreptând ici, perfecționând dincolo, totdeauna sârguincios.

Strădaniiile lui Vlaicu erau cunoscute în lume. O fabrică ungară se arată interesată de proiectul lui, dar pe el nu-l lăsa inima să încredințeze unor străini o invenție românească.

Într-o zi l-a vizitat pe cel mai bun prieten al lui de la Orăștie, Romul Boca.

- Tu ghicești ce-i asta? Întrebă Aurel așezând pe masă un pachet legat cu sfoară.
- După înfățișare s-ar părea că-i o jucărie mare! Dar ce-ți veni să mi-o aduci mie?
- Asta nu e jucărie, ci un model de mașină de zburat.
- Mașină de zburat? se miră Romul. Cum adică?
- Cu asta voi zbura într-un viitor apropiat și o să bat pe francezi, nemți și americani.
- Dar nu seamănă cu avioanele pe care le-am văzut eu prin ziare și reviste!
- Doar nu era să vin la tine cu unul din acelea, răsă Vlaicu, că de-l aveam gata, zburam cu el.

Aceasta e miniatura unuia pe care l-am născocit eu. L-am construit din trestioare, sârme și pânze. Pe cel care va zbura trebuie să-l fac din aluminiu și oțel. În plus are nevoie și de un motor puternic. Dar îmi trebuie mulți bani și nu am de unde să-i iau.

– M-ai convins! Tu ești un geniu, măi Aurel, cu care noi, românii, trebuie să ne mândrim și să te ajutăm. Uite, dau de veste printre ai noștri și vom pune mână de la mână, ca să strângem suma de care ai nevoie. Să ne trăiești, măi băiete!

Romul Boca câștigă de partea lui câteva mii de prieteni. Dar sumele strânse erau modeste, iar Vlaicu trebuia să mai aștepte. Până atunci avea alte îndeletniciri. Născocea plăci pentru gramofon și căuta o altă formă de telescop. Se gândea și la un proiect de submarin și se ocupa și de motoarele de automobil. Dar nu uita nicio clipă de avionul său.

DESCOPERĂ TEXTUL!

- Completează în scris enunțurile cu informații din text.
 - Ambiția lui Aurel Vlaicu era să
 - Romul Boca i-a spus lui Vlaicu: Tu ești
 - Aurel Vlaicu nu putea să construiască avionul deoarece
- Formulează răspunsuri la întrebări.
 - De ce Aurel Vlaicu nu a încredințat invenția lui fabricii ungare?
 - Ce soluție a propus Romul Boca pentru a face rost de bani?

Aurel Vlaicu a fost un inginer român, inventator și pionier al aviației române și mondiale.

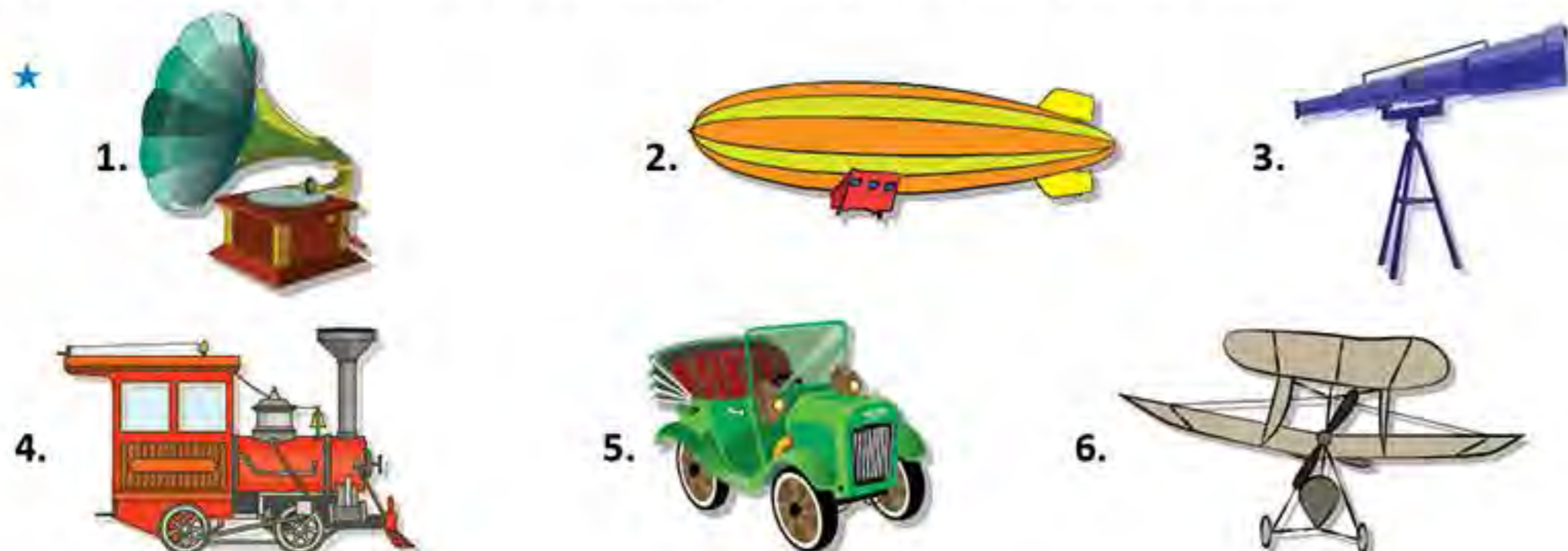

LUCREAZĂ!

- Alege un fragment din text și realizează un *jurnal cu dublă intrare*.

LUCREAZĂ!

- 1 a) Recitește textul *Aurel Vlaicu*. Scrie ce alte proiecte mai avea Aurel Vlaicu, în afară de construcția avionului.
b) Scrie denumirea fiecărui obiect ilustrat. Găsește *intrusul*, pe baza textului.

- 2 Scrie textul de mai jos, apoi identifică verbele. Precizează numărul acestora.
Până atunci avea alte îndeletniciri. Născocea plăci pentru gramofon și căuta o altă formă de telescop. Se gândea și la un proiect de submarin și se ocupa și de motoarele de automobil. Dar nu uita nicio clipă de avionul său.
- 3 Scrie textul de mai jos. Completează spațiile folosind cuvintele: *într-o, într-un, dintr-o, dintr-un*.
Aurel Vlaicu l-a vizitat zi pe Romul Boca. Aurel a scos macheta pachet. Cu această mașină va zbura viitor apropiat.
- 4 Scrie, pentru fiecare situație dată, ce parte de vorbire este cuvântul *vii*: adjectiv, substantiv, verb.
a) Dacă *vii* la noi, mergem pe deal. b) Acolo se află livezi și *vii*.
c) Au înflorit bujorii în culori *vii*.
- 5 Alcătuieste propoziții în care cuvintele *car, poartă, sare* să fie: a) substantiv; b) verb.

ATELIER DE CREAȚIE – Ce poți face cu o sârmă

PORTOFOLIU

- ★ 6 **Lucați în perechi.** Scrieți instrucțiunile pentru obținerea unei biciclete dintr-un fir de sârmă. Folosiți verbele: *tăiem, îndoim, realizăm, facem, obținem.*

Citește, cu atenție, textul *Mașina timpului*, după Ion Hobana.

- ★ Sonorul aparatului de radio slăbi deodată, până la un murmur foarte slab. M-am ridicat din fotoliu ca să verific butonul de volum. Făcusem un pas, când în cameră s-a ivit brusc un fel de vârtej negru-gălbui. În centrul vârtejurii am zărit o formă neclară, transparentă.

Când am deschis ochii, în fața mea se afla o mașină ciudată. Unele părți păreau să fie din metal, altele din fildeș, altele fuseseră tăiate din cristal de stâncă. Pe un fel de șa, stătea un om cu un rucsac în spate și cu un mic aparat fotografic pe piept.

Nu încăpea nicio îndoială: în camera mea se afla Exploratorul Timpului. Nu voiam să cred că totul e o nălucire. M-am ridicat și i-am strâns mâna cu timiditate. El s-a apropiat de mașină. L-am urmat și am recunoscut cele patru cadrane care indicau viteza după timpul parcurs.

– E simplu. Unde ai vrea dumneata să ajungi? În trecut sau în viitor? insistă el.

Am ridicat din umeri, nehotărât. Mă temeam să dau un răspuns.

– În trecut.

– Unde și când anume?

N-am apucat să răspund. Exploratorul se răsuci brusc, iar eu am căzut pe platforma mașinii.

- 1 Alege cuvintele care completează enunțurile date.
- a) Cadranele mașinii indicau (*viteza, lungimea, masa*)
 b) Unde ai vrea să ajungi? (*omule, dumneata, tu*)
 c) S-a ivit un fel de vârtej (*negru-verzui, negru-gălbui, negru-auriu*)

- 2 Citește invitația. Precizează:

- a) cine face invitația;
 b) denumirea evenimentului;
 c) locul unde se desfășoară evenimentul.

Elevii de la Clubul Curioșilor vă invită la Bursa invențiilor care va avea loc în data de 14 mai 2016, la cabinetul INFO al școlii.

- 3 Subliniază verbele din primul alineat al textului.

- 4 Scrie propozițiile schimbând numărul verbelor subliniate.

- a) S-a apropiat de mașină. b) Au recunoscut cele patru cadrane. c) Stătea pe un fel de șa.

- 5 Scrie verbele subliniate în text. Precizează ce indică: a) acțiunea, b) starea sau c) existența.

Cum te poți aprecia	1	2	3	4	5
Suficient	☐	☐	3 verbe	☐	1 verb
Bine	☐ ☐	☐ ☐	4-5 verbe	☐ ☐	2 verbe
Foarte bine	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	6 verbe	☐ ☐ ☐	3 verbe

Exersare, joc și învățare

1 Citește versurile. Scrie verbele și precizează numărul lor.

a) Corbul se opri pe pisc

Și ținea un pix în plisc. (*Corbul*)

c)

b) Fluturile sta pe floare

Floarea flutura în vânt

Ca fluturile pe floare. (*Fluturile*)

1
Gata, am ales!
Ador să grădinăresc!

3
Stai puțin!
M-am cam pripit!

2
Hai cu mine să-ți arăt:
Sapă, grapă,
Cară apă și mai cară
Când o scară
Când o roabă, când
furtunul de stropit...

2 Citește *Invenție cu desen*, după Nicolae Neagu. Găsește în text trei verbe la numărul singular și cinci verbe la numărul plural.

★ Aceasta e mașina daga-dug sau daga-dugu-daga, dacă vrei. De-aceea a făcut-o cum a vrut: din două roți, un lanț și șase cuie. Dar, roțile se-nvârt cum a cerut,

lanțul coboară muntele și-l suie, iar cunile le-a pus cu vârful-n sus și-oleacă strâmb, ca trei perechi de coarne, ca să vegheze, cum ați presupus, ca să n-o lase, la deal, să se răstoarne.

ATELIER DE CREAȚIE – O mașină cum alta nu-i

3 **Lucrați în grup.** Desenați un mijloc de transport imaginar. Dați-i un nume. Scrieți acțiunile pe care le puteți face cu obiectul inventat de voi.

JOC – Detectivul

- Copiază grila pe hârtie transparentă.
- Scrie în grilă cuvintele: *suie, grapă, învârtea, lase, pripit, vegheze, ales, răstoarne, coboare, ținea, cară, stai.*
- Descoperă cuvântul obținut pe coloana AB.
- Completează enunțul.

Ești I _____ R foarte bun!

		A					
	S		I	E			
	T	I			A		
	Î						A
	A	L		S			
	L			E			
		S			I		
	P	R				T	
	V			H			E
	G				Ă		
R	S		O				E
	C			O			E
C		R	Ă				
		B					

COMUNICAREA 11

POLITICOASĂ ȘI RELAȚIILE CU CEILALȚI

Vei asculta un text înregistrat pe CD sau citit de doamna sau domnul învățător:

- vei indica, în diferite moduri, ceea ce ai înțeles din mesajele ascultate.

Îți vei adapta vorbirea la diferite situații de comunicare, în funcție de partenerul de dialog:

- vei participa la jocuri de rol în diverse situații de comunicare;
- vei folosi formule adecvate pentru solicitarea sau oferirea de informații;
- vei folosi formule adecvate de inițiere a unor schimburi verbale;
- vei formula cereri politicoase sau simple, familiare.

Vei extrage informații din textele literare citite:

- vei formula întrebări și răspunsuri referitoare la conținutul textelor citite.

Vei comunica celorlalți emoțiile tale în legătură cu textul citit:

- vei raporta propriile experiențe trăite la cele ale personajelor.

Vei formula păreri despre o povestire citită, despre personajele acesteia:

- vei exprima anumite puncte de vedere personale despre personaje.

Vei aplica reguli de punctuație în redactarea unui text:

- vei scrie un text în care apare dialogul;
- vei aplica regulile de scriere corectă și de punctuație în redactarea unei solicitări.

Vei povesti pe scurt întâmplări imaginate sau trăite:

- vei rezolva sarcini de scriere creativă.

Matilda după Roald Dahl

Până la trei ani, Matilda învățase să citească singură, cu ajutorul ziarelor și al revistelor din casă. La patru ani deja citea foarte bine, așa că începu să caute cărți.

– Tati, poți să-mi cumperi o carte? zise ea.
 – O carte? La ce îți trebuie ție o carte?
 – Cred că nu mă înțelegi! Vreau să citesc, tati!
 – Cum, adică televizorul nu-ți mai place? Vrei o carte? Ești cam răsfățată!

În după-amiaza zilei în care tatăl ei refuzase să-i cumpere o carte, Matilda porni singură spre biblioteca din orașel. Pășii înăuntru și se prezentă bibliotecarei, apoi întrebă dacă i se permite să stea acolo și să citească o carte.

Bibliotecara rămase destul de surprinsă de apariția acestei prichindețe, care venise singură, însă îi răspunse că era binevenită.

– Doamnă bibliotecară, puteți să-mi spuneți, vă rog, unde găsesc cărți pentru copii? întrebă Matilda.

– Uite acolo, pe rafturile de jos, răspunse bibliotecara. Vrei să-ți caut eu una frumoasă, cu multe imagini?

– Nu, mulțumesc frumos! Mă descurc singură! răspunse fetița îndreptându-se nerăbdătoare spre locul indicat.

Când termină de citit toate cărțile pentru copii, se apucă să caute altceva. Bibliotecara, care o urmărise fascinată pe parcursul ultimelor săptămâni, se ridică de la birou și îi ieși în întâmpinare.

– Ai nevoie de ajutor, Matilda? zise ea.
 – Mă întreb ce-aș mai putea citi, spuse Matilda. Am terminat toate cărțile pentru copii.
 – Vrei să spui că te-ai uitat la poze, nu?
 – Cred că nu ați înțeles, doamna bibliotecară! Am citit textul!

Bibliotecara era mult mai înaltă decât Matilda, așa că o privi pe copilă de sus, iar fetița îi întoarse privirea, serioasă.

– Unele nu prea mi-au plăcut, spuse Matilda, însă altele mi s-au părut grozave! Bibliotecara rămăsese cu gura căscată.

– Auzi, Matilda, câți ani ai tu, de fapt? întrebă ea.
 – Am patru ani și trei luni, răspunse fetița.

Bibliotecara uimită se strădui să păstreze o figură calmă.
 – Ce ți-ar plăcea să citești? întrebă ea.

– Aș dori să-mi dați dumneavoastră o carte foarte bună, dintre cele care le plac oamenilor mari, răspunse Matilda. O carte celebră. Nu știu să numesc vreun autor.

DESCOPERĂ TEXTUL!

- Formulează răspunsuri la întrebări, selectând varianta corectă dintre cele date:
 - Care sunt personajele textului?
 - Matilda și bibliotecara; • Matilda, bibliotecara și tatăl fetiței.
 - La ce vârstă a început Matilda să caute cărți la bibliotecă?
 - la trei ani; • la patru ani; • la patru ani și trei luni.
 - De ce a rămas bibliotecara surprinsă de apariția fetiței la bibliotecă?
 - pentru că fetița avea patru ani și trei luni; • pentru că petrecea ore în șir cu cartea în brațe;
 - pentru că dorea o carte celebră pentru oamenii mari; • deoarece venise singură la bibliotecă.
 - De ce crezi că își dorea Matilda o carte pentru oameni mari?
 - deoarece era mai interesantă; • deoarece cărțile pentru copii o plictiseau;
 - deoarece terminase de citit toate cărțile pentru copii; • deoarece era curioasă.
- Dacă tu ai fi fost bibliotecar, ce întrebare i-ai fi adresat Matildei? Ce răspuns crezi că ar fi dat fetița? Scrie întrebarea și răspunsul, pe baza textului citit.

– Ce ți-ar plăcea ?
 – Aș dori
- Tatăl fetiței credea că Matilda este o răsfățată. Tu ce părere ai despre fetiță? Motivează.

LUCREAZĂ!

★ 4 Transcrie din text enunțurile sugerate de ilustrații:

- Scrie trei enunțuri despre Matilda în care să utilizezi: a) un substantiv; b) un verb; c) un adjectiv.
- Completează enunțurile cu informații din text.
 - ◆ Fetița a terminat de citit
 - ★ Bibliotecara a rămas de Matilda.
 - ▲ Matilda află de la unde găsește cărțile pentru copii.
 - Matilda i-a cerut tatălui ei
 - Fetița a plecat singură spre
 - Scrie simbolurile în ordinea derulării întâmplărilor din text: ●, ●, ●,
 - Delimitează textul în fragmente cu ajutorul planului de idei obținut la punctul b).

JOC – Descoperă cuvântul!

- Descoperă verbele de pe liniile grilei.
- Scrie-le în ordine: 1 – PORNİ, 2 –, 3 –, 4 –,
- Alcătuieste un cuvânt din inițialele verbelor scrise. Vei afla că pentru Matilda, cititul era o

1	V	P	O	R	N	I	B	W	K
2	X	Q	F	A	P	U	C	A	Y
3	S	I	S	P	U	N	E	B	M
4	Y	X	W	Z	X	I	E	Ș	I
5	K	U	R	M	Ă	R	I	S	E
6	W	X	N	U	M	E	S	C	V
7	Z	Y	E	Ș	T	I	B	N	M

Cum adresăm o rugămintă sau o cerere

OBSERVĂ!

- 1 a) Citește cum se adresează Matilda tatălui ei și cum se adresează doamnei bibliotecare.

- b) Citește informațiile din tabel și spune ce observi.

	A	B
Cine vorbește?	Matilda	Matilda
Cui i se adresează?	unei persoane <u>din familie</u>	unei persoane din afara casei
Ce îi comunică?	o cerere	o rugămintă, solicitarea unei informații
Cum i se adresează?	Ține seama de persoana căreia i se adresează.	

- 2 Completează comunicările folosind cuvintele din text. Spune de ce ai completat așa.

- a) – Cred că nu mă înțelegi! Vreau să citesc,!
b) – Cred că nu ați înțeles! Am citit textul,!

- 3 a) Cui adresează Matilda rugămintea ei, în enunțul de mai jos?

– Aș dori să-mi **recomandați dumneavoastră** o carte bună! spuse Matilda.

b) Completează comunicarea, astfel încât să fie adresată unui coleg. Scrie verbul și pronumele.

– Aș dori să-mi o carte bună! spuse Matilda.

REȚINE!

- Orice comunicare se face în funcție de particularitățile ascultătorului.
- Între prieteni, între colegi, în familie, vorbitorul se exprimă obișnuit: *Nu te supăra!*, *Scuză-mă!*, *Te rog să*, *Ai putea tu să*, *Fii amabil,*
- La școală, în afara casei, cu persoane necunoscute, cu persoane mai în vârstă, vorbitorul se exprimă în acest fel: *Nu vă supărați!*, *Mă scuzați!*, *Îmi permiteți să*, *Vă rog să*, *Ați putea să*, *Fiți amabil,*

LUCREAZĂ!

- 4 Te pregătești de plecare în excursie. Scrie comunicări respectând cerințele din tabel.

Cere un sfat	Adresează o rugămintă	Solicită o informație	Cere o părere	Formulează o cerere
mamei tale	unui coleg	unui meteorolog	doamnei învățătoare	tatălui tău

ASCULTĂM ȘI COMUNICĂM!

- ★ Ascultă, cu atenție, textul *Vizita*, de pe CD.

LUCREAZĂ!

- 1 a) Scrie pe câte un cartonaș cuvintele: *Matei, Magda, Toma, Andrei, Anda, Domnul Iancu*.
b) Ascultă din nou textul, apoi scrie pe cartonaș numărul potrivit mesajului fiecărui vorbitor.

1. Cere un sfat.	2. Adresează o rugămintă.	3. Solicită o informație.	4. Cere o părere.	5. Formulează o cerere.
------------------	---------------------------	---------------------------	-------------------	-------------------------

- c) Verificați, în grup, corectitudinea rezolvării.

ATELIER DE CREAȚIE – În viața de zi cu zi

- 2 **Lucrați în grupuri** de câte patru elevi.

a) Realizați jocuri de rol respectând situațiile prezentate în tabelul de mai jos.

b) Doi dintre voi joacă rolurile, iar ceilalți observă și notează cum comunică fiecare participant la jocul de rol. Schimbați rolurile.

Cine vorbește?	Ce îi spune? (Care este mesajul?)	Cui i se adresează?	Cum se adresează?
Dan, băiat de 9 ani	cere bani pentru a merge la grădina zoologică	mamei
Doamna învățătoare	oferă informații despre notele elevului	unui părinte
Anca, o fată de 10 ani	se interesează când începe spectacolul	doamnei de la casa de bilete
Petru	se interesează ce poezie are de memorat	unui coleg de clasă

PENTRU A REUȘI

Aspectele urmărite de observatori sunt:

- Vorbitorul și ascultătorul se privesc unul pe celălalt.
- Vorbitorul ține cont de particularitățile ascultătorului.
- Ascultătorul pune întrebări dacă nu a înțeles.

AUTOEVALUARE

- Știu să formulez o cerere simplă, știu să
- Privesc persoana care vorbește,
- Am curajul să adresez întrebări ca să mă lămuresc, dar
- Mai am dificultăți la

- 3 Scrie două dintre dialogurile realizate în grup, la exercițiul 2.

O întâmplare deosebită după Călin Gruia

Marina se învârtea plictisită prin cameră. Dacă i-ar spune cineva o poveste ar fi altfel. Se apropie de ceasul deșteptător și-l rugă:

- Spune-mi o poveste, ceasule!
- Tic-tac, tic-tac, eu o tot spun întruna, răspunse ceasul. Este povestea timpului.
- Dar nu pricep nimic, zise Marina.
- Cine stă degeaba nu poate asculta povestea timpului. Tic-tac, tic-tac.

Marina îl întoarse cu fața la perete și se opri în fața florii din glastră:

- Dragă floare, spune-mi o poveste! Mi-e atât de urât.
- Uită-te bine la florile mele, la frunzele mele și ai să vezi o poveste frumoasă. Povestea vieții.
- Nu văd nici o poveste!

- Dacă ai desena florile mele, dacă ai potrivi bine culorile, urâtul ar fugi pe fereastră.
- Nu-mi place să desenez!

Marina mută ghiveciul pe birou și deschise fereastra.

- Ploaie, dragă ploaie, spune-mi o poveste! strigă fetița.
- Numai una?... Știu sute de povești. Ascultă-le!
- Ce fel de povești?
- Povești cu nori, cu râuri curgătoare, cu semințe, cu boabe de grâu, cu poieni, cu boabe de struguri... Minunate povești!... Dar ca să le poți asculta trebuie să pricepi vorbele picăturilor de apă, și vorbele și cântecul lor, și graba cu care se strâng în pâraiașe și aleargă! îi explică ploaia.

Dar nici nu-și sfârși ploaia cuvintele ei fermecate că pe pervazul ferestrei poposi o rândunică:

- Am ajuns! Ce bine că am ajuns acasă! Sunt obosită de-atâta zbor. Dar sunt nespuse de fericită, spuse rândunica.
- Spune-mi o poveste, dragă rândunică!
- Trebuie să fac curat, să spăl, să schimb așternutul, să lipesc crăpăturile casei și, când isprăvesc, ne ținem de povești. Tu ce faci, Marina?

- Eu? Nimic. Stau degeaba și mă plictisesc.
- Bine-ar fi să mă ajuți. Să-mi faci un covoraș numai cât palma ta. Ai ac și ață?
- Am! Am și o bucățică de pânză numai potrivită pentru casa ta.
- Știi, spuse în șoaptă rândunica, o să-mi vină în vizită niște prietene.
- Am înțeles, spuse Marina.

Cusu cu ață colorată chipul florii, al picăturilor de ploaie și, în mijlocul covorașului, fața ceasului. Și, pe dată, începu să audă povestea timpului, a florii din fereastră, a picăturilor de apă și nu se mai simți singură în casă.

OBSERVĂ!

- a) Precizați care sunt personajele textului.
b) Citește din text replicile Marinei.
c) Ce personaje răspund la rugămințile fetiței?
- a) Caută în text și precizează verbul care anunță intervenția fiecărui personaj.

A	B	C	D
1. zise	2. răspunse	3. spuse	4. explică

b) Ce semn de punctuație indică intervenția în dialog a fiecărui personaj?

REȚINE!

- Pentru a reda întocmai spuselor personajelor, se folosește **dialogul**. **Exemplu:**

Rândunica îi spuse fetiței, în șoaptă, că o să-i vină în vizită niște prietene. Marina i-a spus că înțelege.

- Știi, spuse în șoaptă rândunica, o să-mi vină în vizită niște prietene.
- Am înțeles, spuse Marina.

- Verbele care indică intervenția personajelor sunt scrise:

a) înaintea intervenției unui personaj și sunt urmate de semnul **două puncte**.

Marina zise:
- Spune-mi o poveste!

b) după intervenția unui personaj și au înainte **virgulă**, **semn de întrebare** sau **semn de exclamare**.

- Dar nu pricep nimic, zise Marina.
- Ploaie, dragă ploaie! strigă fetița.

LUCREAZĂ!

- Citește cele două texte. Completează, în scris, dialogurile.

Toma, un băiețel de cinci ani, se apropie de mine. Mă roagă să îi desenez un animal. Eu l-am întrebat ce animal preferă.

Toma, un băiețel de cinci ani se apropie de mine și îmi spuse:
- Te rog frumos, îmi?
- Ce animal? eu.

- Citiți pe roluri textul *O întâmplare deosebită*, după Călin Gruia.

- Scrive un text despre o întâmplare trăită de tine, în care să folosești dialogul.

Recapitulare

Citește, cu atenție, textul de mai jos.

★ Nu departe de intrarea în parc, un băiețel de vreo patru ani se apropie de banca pe care se odihnea un bătrân.

- Bună dimineața, pot să mă asez?
- Sigur, așază-te! spuse bătrânul.
- Știți, aici, la banca aceasta, e telefonul nostru. Ne jucăm. Îmi dați voie să vorbesc?
- Poftim! Cu plăcere! Dar cu cine vorbești tu? spuse bătrânul.
- Alo! Salvarea? Trimiteti, vă rog, de urgență, o mașină!

Întorcându-se spre bătrân continuă:

- Eu sunt mama. Curând va veni salvarea.
- Si cine-i bolnavul? întrebă bătrânul.
- Dumneavoastră. Ne jucăm, nu vă supărați!

Bătrânul zâmbi ca semn că pricepuse totul.

– Dumneavoastră sunteți fetița bolnavă? întrebă pe bătrân noul venit, un copil de vreo cinci ani.

- Eu... nu sunt fetiță!
- Ba, dumneavoastră sunteți fetița bolnavă!

Bătrânul înțelese că așa e jocul și zise:

- Da, eu sunt fetița bolnavă! Aș vrea să știu, dumneata ești șoferul?
- Nu! Eu sunt mașina. N-are șofer. E teleghidată!

(Cine-i mai mare?, după Mircea Sântimbreanu)

LUCREAZĂ!

- 1 **Lucrați în grup** de câte patru. Citiți textul pe roluri.
- 2 Completează enunțurile cu unul dintre cuvintele scrise în paranteză.
 - a) Dar cu cine vorbești? (dumneavoastră, tu, dumneata)
 - b) Aș vrea să știu, ești șoferul? (dumneavoastră, tu, dumneata)
 - c) Ba sunteți fetița bolnavă! (dumneavoastră, tu, dumneata)
- 3 Scrie enunțurile subliniate în text și precizează ce tip de mesaj exprimă fiecare: **solicitare de informații, permisiune, salut, cerere**.
- 4 Vrei să-ți completezi albumul personal și mai ai nevoie de niște fotografii. Cum te adresezi pentru a cere fotografii următoarelor persoane: bunicul, mama, doamna învățătoare, un coleg?
- 5 Citește fragmentul de mai jos. Scrie dialogul corespunzător povestirii.

Bătrânul a întrebat cine este bolnavul. Copilul a răspuns că dumnealui e bolnavul. A mai spus că se joacă și l-a rugat să nu se supere. Bătrânul a zâmbit ca semn că pricepuse totul.

JOC – Descoperă silueta!

Un singur cuvânt dintre cele date are această siluetă. Care este cuvântul?

- a) iubirea b) hărnicia c) politețea d) bunătatea

Evaluare

Citește, cu atenție, fragmentul din textul *Cine-i mai mare?*, după Mircea Sântimbreanu.

Nu trecu mult și, în dreptul băncii, se ivi un băiat cu bascul dat pe ceafă. Acesta se opri lângă bătrân și îl întrebă răstit:

- Tu ești bolnavul?
- Bătrânul se uită nedumerit împrejur.
- Ce? N-auzi? Eu sunt doctorul!
- Cu mine vorbești? se miră bătrânul.
- Cu tine. Ai vată în urechi?

Bătrânul nu mai zâmbi. Nici nu răspunse. Se ridică și plecă. Nu pricepea în ruptul capului, cum poate fi cel mai mare dintre copii atât de nepoliticos.

- 1 De ce consideră bătrânul că băiatul cel mare este nepoliticos. Găsește trei argumente în text.
- 2 Descoperă dialogurile din text. Scrie-le, înlocuind cuvintele subliniate cu altele adecvate unei comunicări politicoase.
 - ◇ a) – Cu mine vorbești? se miră bătrânul. ◇ b) – **Nu auzi?** Eu sunt doctorul.
 - **Cu tine** vorbesc! zise băiatul. ◇ c) – **Tu ești** bolnavul?

★ 3 Ești băiatul din imagini. Scrie câte un enunț în care să exprimi:

- ◇ a) solicitarea unei informații;
- ◇ b) o cerere;
- ◇ c) permisiunea.

★ 4 Scrie un dialog în care fiecare dintre cele trei personaje are o intervenție.

- 5 Te afli la un magazin de jucării.
 - a) Scrie un text format din cel puțin zece enunțuri în care:
 - să prezinți o întâmplare trăită de tine, acolo;
 - să incluzi un dialog cu doamna vânzătoare.
 - b) Desenează trei triunghiuri pentru a indica **introducerea, cuprinsul și încheierea** în textul scris de tine.

Cum te poți aprecia	1	2	3	4	5
Suficient	1 argument	◇	◇	1 replică	a ●
Bine	2 argumente	◇◇	◇◇	2 replici	a ● ●
Foarte bine	3 argumente	◇◇◇	◇◇◇	3 replici	a ● ● ●

1 **Lucrați în perechi.**

- a) Precizați ce indică fiecare dintre verbele date: acțiunea sau starea.
explică, întreabă, spune, urlă, se înfurie, se interesează, adăugă, repetă, murmură, anunță, afirmă, protestează, exclamă.
- b) Citiți următoarea propoziție înlocuind verbul *spune* cu altele din lista de la punctul a).
 – Nu mai știi unde ai pus biletul? spune el.
Exemplu: – Nu mai știi unde ai pus biletul? întreabă el.
- c) Scrieți enunțurile obținute la punctul b). Pentru a indica intonația pe care o veți folosi când citiți, desenați unul dintre chipurile de mai jos.

2 Prietenul tău te invită să vizitezi sera de flori a familiei lui. Nu ți se spune ce ai voie și ce nu ai voie să faci. Scrie tu trei enunțuri care să exprime: **permisiunea, o cerere, o solicitare.**3 **Lucrați în perechi.** Citiți pe roluri poezia *Greierele și furnica*, după Marin Sorescu. Stabiliți împreună aspecte legate de intonație, mimică, gesturi pentru ca citirea să fie expresivă.

– Surioară dragă, am...
 Am venit să-mi dai și mie...
 Până la primăvară...
 – N-am.
 – Un grăunte, ai o mie.
 – N-am.
 Dar toată lumea știe,

E doar lucru cunoscut.
 – Am, dar nu vreau să împrumut!
 Astă-vară ce-ai făcut?
 – Am cântat!
 – Acum joacă!
 Îmi e foame, c-aș juca...
 – Joacă!

ATELIER DE CREAȚIE – *Bandă desenată*

Lucrați în grupuri de câte patru elevi. Recitați poezia *Greierele și furnica* și realizați o bandă desenată. Expuneți creațiile voastre la *Colțul cititorului*.

JOC – *Descoperă cuvintele!*

În grilă s-au scris cuvintele: **COMUNICARE MESAJ, ASCULTĂTOR, VORBITOR, POLITICOASĂ, MIMICĂ.**

Precizează poziția din grilă a literelor inițiale din cuvintele scrise mai sus.

Exemplu: MIMICĂ – M (g;1)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
a	S	F	U	W	P	Z	I	I	O	P
b	X	G	Q	D	O	Y	X	K	C	Q
c	A	S	C	U	L	T	Ă	T	O	R
d	N	T	S	H	I	K	S	U	M	W
e	K	N	V	K	T	L	B	K	U	F
f	V	O	R	B	I	T	O	R	N	X
g	M	I	M	I	C	Ă	U	Q	I	Y
h	Z	W	J	Z	O	N	X	X	C	K
i	K	Q	K	K	A	P	G	Z	A	L
j	W	Y	M	E	S	A	J	M	R	Z
k	T	L	O	D	Ă	A	J	T	E	X

Vei descoperi sensul unor cuvinte prin raportare la mesajul audiat:

- vei explica sensul unui cuvânt prin încercare și eroare, fără teama de a greși;
- vei explica sensul cuvintelor cu ajutorul gesturilor.

1.2

Vei asculta mesaje pentru a sesiza utilizarea corectă a unor cuvinte:

- vei observa modul în care sunt folosite diferite părți de vorbire în comunicare.

1.3

Vei asculta un text înregistrat pe CD sau citit de doamna sau domnul învățător:

- vei indica, în diferite moduri, ceea ce ai înțeles din mesajele ascultate.

1.4

Vei povesti oral întâmplări cunoscute:

- vei relata întâmplări din texte citite, cu ajutorul întrebărilor: *cine? ce? unde? când? cum? de ce? cu cine? cu ce?*

2.2

Vei comunica celorlalți emoțiile tale în legătură cu textul citit:

- vei raporta propriile experiențe trăite la cele ale personajelor.

3.2

Vei formula păreri despre o povestire citită, despre personajele acesteia:

- îți vei exprima acordul sau dezacordul față de acțiunile sau comportamentul unor personaje.

3.3

Vei sesiza utilizarea corectă a unor cuvinte în texte citite:

- vei identifica părți de vorbire cunoscute.

3.5

Vei redacta texte simple care conțin limbaj vizual și verbal:

- vei scrie o carte poștală.

4.2

Vei povesti pe scurt întâmplări imaginate sau trăite:

- vei participa la alegerea unor subiecte atractive și la realizarea unei „burse a poveștilor”;
- vei rezolva sarcini de scriere creativă.

4.4

La scăldat după Ion Creangă

Într-o zi, aproape de sărbătoarea Sfântului Ilie, se îngămădiseră, ca mai totdeauna, multe treburi pe capul mamei: un sugar în albie, pe lângă alți vreo cinci-șase copii care așteptau să le facă de mâncare. Mă scoală mama atunci, mai dimineață decât alte dăți, și-mi zice cu toată inima:

– Nică, dragul mamei, vezi că tată-tău e dus la coasă și eu nu-mi văd capul de treburi! Tu mai lasă drumurile și stai lângă mine de leagănă copilul că și eu ți-oi lua de la iarmaroc o pălăriuță cu pană și o curelușă!

– Bine, mamă! Dar în gândul meu, numai eu știam...

Când auzeam de leagănat copilul, nu știu cum îmi venea; căci tocmai pe mine căzuse norocul să fiu mai mare între frați. Însă ce era să faci când te roagă mama?

În ziua aceea, era un senin pe cer și așa de frumos și

de cald afară, că-ți venea să te scalzi pe uscat ca găinile. Văzând eu o vreme ca asta, am tulit-o la baltă.

De la o vreme, mama, crezând că-s prin livadă undeva, iese afară și începe a striga:

– Ioane! Ioane! Ioane!

Dar Ion, pace! Văzând că nu dau răspuns de nicăieri, lasă toate la pământ și se ia după mine la baltă, unde știa că mă duc. Mă vede tolănit pe nisip, ținând la urechi câte o piatră fierbinte de la soare, cu argint printr-însa, și aci săream într-un picior, aci în celălalt, aci plecam capul la dreapta și aci la stânga.

După aceea, zvârleam pietrele pe rând în balta unde mă scăldam și mă cufundam și eu de trei ori la rând. Toate acestea le privea biata mamă, de după un dâmb, aproape de mine. Dar eu n-o vedeam pe dânsa, căci aveam treabă. Mama își pierde răbdarea și vine tiptil, în vârful degetelor, pe la spatele meu, îmi ia toate hainele de pe mal și se tot duce.

– Ei, ei! Ce-i de făcut, Ioane?!

Plec spre casă, dar nu merg pe drum, de rușine să nu întâlnesc vreun om, ci merg tupiluș prin păpușoi. Când aproape să ies din grădină, mă simt câinii lui Trăsnea care sar la mine să mă rupă. După ce m-au lăsat câinii, sar în ograda noastră, mă înfățișez dinaintea mamei, îi sărut mâna și îi zic scâncind:

– Mamă, fă ce știi cu mine, numai dă-mi ceva de mâncare, că mor de foame!

Ea atunci, cum e mama cu bunătate, se uită galeș la mine și zice oftând:

– Bine-ți șade să umbli pe drumuri în halul acesta și să mă lași tocmai la vremea asta fără ajutor! Hai de mănâncă, dar să știi că doar dacă te porți de acum tare bine, o să mai fiu ceea ce am fost pentru tine!

Și, văzând că m-am pus rău cu mama, umblu cu binișorul pe lângă dânsa și, o vreme, nu ies din cuvântul ei nici cu fapta, nici cu vorba, căci vorba dulce mult aduce.

VOCABULAR

albie – vas lunguiet făcut din lemn cioplit; covată, copaie

iarmaroc – târg ținut la date fixe; bâlci
am tulit-o – am fugit (repede și pe furiș)

tiptil – fără zgomot, ușor

DESCOPERĂ TEXTUL!

- Formulează răspunsuri la întrebări.
 - Când se petrece întâmplarea?
 - De ce l-a trezit mama pe Nică mai devreme?
 - Ce l-a rugat mama pe Nică?
 - Unde a plecat băiatul?
- Caută informațiile în text, apoi completează propozițiile:
 - Tolănit pe nisip, Nică ținea la urechi
 - Băiatul aci sărea ..., aci
- Transcrie enunțurile din text care au legătură cu imaginile de mai jos.

- Lucrați în perechi. Sunteți de acord cu plecarea lui Nică la scăldat? Scrieți, pe baza textului, două argumente pentru DA și două pentru NU.
- Lucrați în grupuri de câte patru. Citiți fragmentele în care se prezintă:
 - fuga lui Nică la baltă;
 - scăldatul;
 - venirea mamei;
 - întoarcerea lui Nică, acasă.
- Completează cadranele:

Ce sunete ai auzit când ai citit textul?	Ce ai simțit?
Ce amintiri ți-au stârnit întâmplările prezentate?	Ce ai învățat din text?

LUCREAZĂ!

- Scrive câte un cuvânt cu același înțeles pentru cuvintele: **scâncind**, **tolănit**, **ajutor**, **mă înfățișez**.
 - Alcătuiește propoziții folosind expresiile: **umblu cu binișorul**, **umbă de colo-colo**.
- Povestește, în scris, fragmentul care ți-a plăcut cel mai mult.

ATELIER DE CREAȚIE – Pietre colorate, pietre fermecate

- Alegeți pietre cu forme interesante. Spălați-le. Pictați-le pentru a sugera puterile lor magice. După uscare, aplicați-le un strat de lac transparent. Prezentați pietrele realizate: Aceasta este Piatra Veseliei. Ea te ajută...

JOC – Hai la pietre de vânzare!

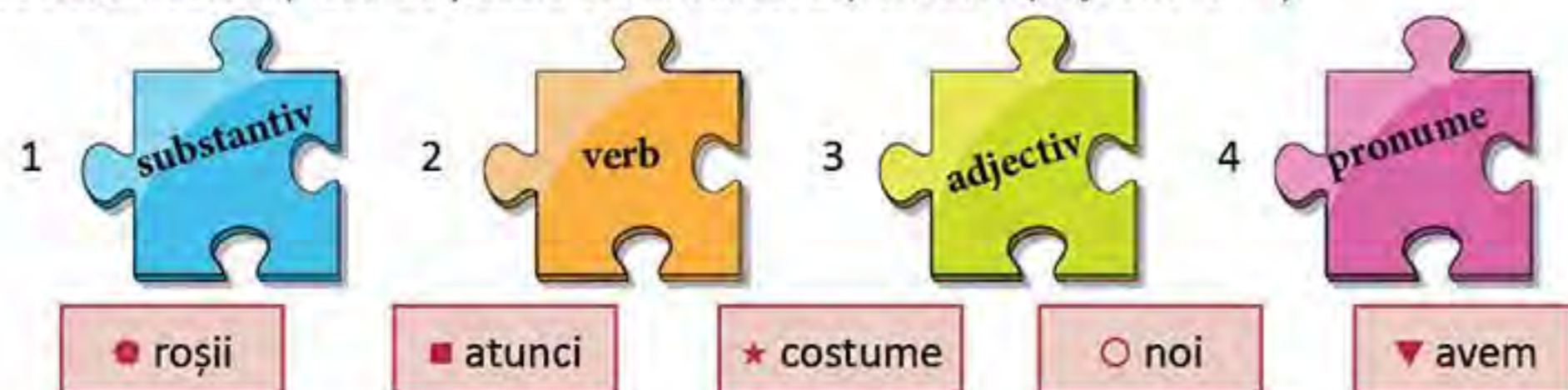
Lucrați în perechi. Completați versurile. Scrieți-le și puneți-le la un loc în Cartea clasei.

Un bătrân adus de spate vinde pietre colorate.	Alta parc-ar fi de lut, dar te face nevăzut.	Una-i piatra ,
Una-i piatra pentru somn, deși ceasurile dorm!	Alta galbenă, ușoară, te învață cum se zboară.	Alta-i piatra , Azi luăm, la întâmplare numai piatra de răbdare.

(Piatra Răbdării, după Grete Tartler)

OBSERVĂ!

- 1 a) Asociază fiecărei piese de puzzle cuvântul corespunzător (adjectiv → *).

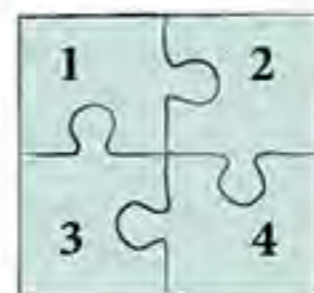

b) Copiază pe hârtie transparentă desenul alăturat. Scrie cuvintele identificate la punctul a) pe câte o piesă de puzzle.

c) Citește cuvintele într-o anumită ordine, după cum urmează:

- 1, 2, 3, 4; ■ 3, 2, 4, 1; ■ 4, 2, 1, 3; ■ 3, 4, 1, 4.

d) În care dintre situațiile de la punctul c), cuvintele rostite împreună au comunicat o informație?

★ RETINE!

- Pentru a comunica, așezăm cuvintele într-o anumită ordine, alcătuind enunțuri, adică mesaje pe care le transmitem celorlalți.

LUCREAZĂ!

- 2 Lucrați în perechi.

- a) Refaceți textul scris pe bucățelele de hârtie.
b) Faceți schimb cu o altă pereche. Corectați, dacă e nevoie.
c) Completați enunțul de mai jos, folosind cuvintele potrivite dintre: *punctul, litera inițială mare, pronumele*.
Pentru a descoperi propozițiile, ne-au ajutat: ,

- 3 Ordonează în mod diferit cuvintele, pentru a obține două propoziții: **casei, flămând, ajunge, în curtea, părintești, băiatul.**

- 4 a) Scrie șirurile de cuvinte. Taie *intrusul*. Denumeste părțile de vorbire rămase în fiecare șir.

- citesc, citeam, voi citi, cititorilor, citești, citiți, citea, vom citi, veți citi;
- noi, voi, ei, ele, ia, tu, eu, ea;
- interesele, interesantă, interesante, interesant, interesanți;
- poveste, povești, povestești, poveștile, povestea.

b) Alcătuieste trei propoziții folosind câte un singur cuvânt din fiecare șir de mai sus. Folosește diferite semne de punctuație. **Exemplu:** *Eu citesc povești interesante.*

- 5 Găsește pentru fiecare întrebare un cuvânt potrivit, apoi scrie propozițiile obținute.

Exemplu: Nică a plecat la baltă pe furiș. a) b)
(cine? ce a făcut? unde? cum?) (cine? ce fac? ce?) (cine? ce fac? ce? ce fel de?)

- ★ Ascultă cu atenție textul *O confuzie*, de pe CD.

LUCREAZĂ!

- 1 Formulează răspunsuri la întrebări.
a) Ce a primit copilul?
b) Ce a găsit copilul în colet?
c) Ce reacție a avut el când a deschis coletul?

- ★ 2 a) Alege ilustrațiile care te ajută să explici ce înseamnă cuvintele: *confuz, colet, ocean*.

b) Folosește mimica și gesturile pentru a sugera imaginea aleasă.

c) Completează un tabel asemănător celui de mai jos.

Cuvântul	Explicația mea	Explicația din dicționar
confuz		
colet		
ocean		

★ ATELIER DE CREAȚIE – Altfel de explicații

- 3 • Alege un obiect pe care îl folosești foarte des. Ilustrează-l pe o coală mare.
• Identifică diferite însușiri ale obiectului, utilitatea lui etc.
• Povestește întâmplări interesante care au legătură cu obiectul respectiv.
• Prezintă în fața clasei povestea obiectului ales. Interpretează ca și cum ai fi acel obiect.

Exemplu: *Sunt un pantof.*

Eu sunt pantoful unui explorator. Am tălpile roșii de atâtea călătorii. Am fost în Sahara. Vedeți pulberea aceasta roșiatică? E nisip amestecat cu sare.

JOC – Numele meu vorbește despre mine

Lucrați în perechi.

- Pentru fiecare literă care compune numele vostru, găsiți însușiri fizice sau sufletești care vă caracterizează, activități pe care le faceți foarte bine, preferințe pentru anumite obiecte.

Exemplu: **AURA**

Ascultătoare; Urmăresc cu atenție pe cel care vorbește; Răbdătoare; Ajut colegii, la nevoie.

- Un copil prezintă, celălalt ascultă. Adresați întrebări dacă este cazul, apoi schimbați rolurile.
- Fiecare pereche prezintă, în fața clasei, numele colegului. *Aura spune despre ea că*

Doi mari prieteni după Mihail Sadoveanu

Când a venit la Iași, Eminescu colindase toate olaturile românești. Singura lui avere era un geamantan plin cu versuri. În vremea când se formau ca mărgăritarele în sufletul lui neasemuitele poezii, l-a cunoscut pe Creangă. Deodată s-au legat buni prieteni. Amândoi au petrecut multe nopți în colțurile retrase ale vechii cetăți a Moldovei.

Aici, pe băncile de brad, în amurguri dulci, stăteau la sfat. În una din aceste înserări, Eminescu i-a citit lui Creangă din poeziile sale. Creangă asculta în tăcere.

Dar în prietenia aceasta mai fericit a fost Eminescu. El a auzit pentru întâia oară *Amintirile din copilărie* și poveștile lui Creangă. A fost încântat de limba mlădioasă, simplă a marelui scriitor al Humuleștiului.

Prietenia lor le-a adus multe ceasuri de uitare și de mângâiere.

VOCABULAR

olaturi – provincii, regiuni, ținuturi

mărgăritare – podoabe de mare preț, perle

LUCREAZĂ!

- Formulează răspunsuri la întrebări.
 - Care era singura mare avere a lui Mihai Eminescu?
 - Unde s-au cunoscut cei doi mari scriitori?
 - Cum își petreceau timpul împreună?
 - De ce crezi că s-au împrietenit cei doi scriitori?
 - Prin ce l-a impresionat Creangă pe Eminescu?
- Explică ce înțelegi prin expresiile: *se formau ca mărgăritarele*, *amurguri dulci*.
- Formulează enunțuri cu ajutorul cuvintelor: *neasemuite*, *amurg*, *mlădioasă*, *mângâiere*.

ATELIER DE CREAȚIE – Prietenie

- Scrie un text cu titlul *Eu și prietenul meu (prietena mea)* respectând cerințele date.

a) Scrie cine este fiecare dintre voi.

Eu sunt , iar prietenul meu (prietena mea) se numește

b) Prezintă câteva însușiri fizice și sufletești ale fiecăruia dintre voi.

Prietenul meu (prietena mea) are ani, iar eu am Amândoi (amândouă) avem părul Eu am ochii verzi, iar el (ea) are ochii

c) Scrie aspecte diferite, dar și asemănătoare, referitoare la: activități, preocupări, îmbrăcăminte, mâncare.

Eu prefer tenisul, iar el (ea) preferă dansul. Amândoi (amândouă) iubim șahul.

d) Realizează un desen care să vă reprezinte.

Cartea poștală

OBSERVĂ!

- În imaginea A este ilustrată casa memorială *Ion Creangă* din Humulești, unde s-a născut scriitorul. Alcătuieste enunțuri pentru a prezenta imaginea observată.

A

locul și data → Humulești, 15 august 2016

formulă de adresare → Dragă Dana,

conținut →
Primește de la Humulești salutările mele. Sunt fericită că trăiesc câteva zile pe plaiurile lui Ion Creangă.
Mi-ar fi plăcut să fim împreună aici.

formulă de încheiere → Pe curând,
 Monica

semnătura → Monica

Humulești, România

B

loc pentru timbru

cui îi este adresată

Destinatar: →
Ionescu Dana
Str. Republicii, Nr. 12
Localitatea Pucioasa
Județul Dâmbovita
cod 0275

adresa

Cod	LOCALITATEA
0275	Pucioasa

- Observă ceea ce este scris pe *spatele* cărții poștale din imaginea B.

carte poștală – carton cu însemnări scrise sau tipărite folosit pentru corespondență

destinatar – persoana căreia îi este adresată

expeditor – persoana care trimite cartea poștală
- Formulează răspunsuri la întrebări.

<ol style="list-style-type: none"> Din ce loc a fost trimisă cartea poștală? Când a fost ea scrisă? Ce poți spune despre lungimea textului? Ce afli din formularea <i>Dragă Dana</i>? Cui îi este adresată cartea poștală? Cine a scris-o? Ce informații oferă expeditorul? 	<ol style="list-style-type: none"> Ce îi transmite odată cu informațiile? Ce este scris în partea din dreapta? Care este formula de adresare? Dar formula de încheiere? Ce formule ar fi folosit Monica și cum ar fi semnat dacă ar fi trimis cartea poștală doamnei învățătoare? Dar dacă ar fi trimis-o bunicilor?
---	---

REȚINE!

Când scrii o carte poștală, ține seama de persoana căreia i-o adresezi:

- dacă scrii unei persoane mai în vârstă, folosește o exprimare prin care să-ți arăți respectul și semnează cu numele întreg;
 - dacă scrii rudelor sau prietenilor, folosește o exprimare apropiată și semnează cu prenumele.
- Textul cărții poștale este scurt, are o formulă de adresare, o formulă de încheiere, semnătură.

LUCREAZĂ!

- Scrie textul unei cărți poștale pentru o rudă sau pentru un prieten din altă localitate.
- Colecționați cărți poștale în care sunt ilustrate diferite localități ale țării. Realizați un album al clasei. Puteți așeza cărțile poștale organizându-le pe anumite teme.

Aniversarea Gretei după Sandra Waren

Greta era una dintre cele mai bune prietene ale mele când eram în clasa întâi. Toate fetele din clasă au fost invitate la petrecerea de ziua ei de naștere. În fiecare zi, la școală era mare însuflețire.

- Ce fel de tort vei avea? întrebam noi.
- Vor fi concursuri cu premii? Dar pălărioare festive? Vei împodobi casa?

Greta doar zâmbea și dădea din cap.

A sosit și ziua mult așteptată. Am împachetat cadoul în hârtie strălucitoare, m-am îmbrăcat cu rochița cea mai

frumoasă și am așteptat ca mama să spună:

- E timpul să mergem!

M-am bucurat că am ajuns prima și puteam să ajut la aranjarea celor douăsprezece bomboniere, câte una pentru fiecare invitată. Masa era acoperită cu o față de masă pe care scria *La mulți ani!* Peste tot erau baloane roșii, galbene, verzi. Holul și sufrageria erau împodobite cu ghirlande argintii. Totul arăta ca în povești.

Am ieșit să le așteptăm pe celelalte fete. Greta locuia la marginea orașului și colegile nu fuseseră niciodată acasă la ea.

- S-ar putea să nu nimerească adresa! a zis mama Gretei.

Ne-am așezat pe trepte și am așteptat, am așteptat. Degeaba, fetele n-au venit. Greta a început să plângă, iar eu nu știam ce să mai zic.

- Să înceapă petrecerea! a anunțat mama Gretei.

Am jucat cu Greta toate jocurile și am împărțit premiile. Am mâncat fiecare câte două felii de tort. Am râs și ne-am simțit minunat.

În drum spre casă am întrebat-o pe mama:

- De ce n-au venit oare celelalte fete? Greta s-a necăjit așa de tare!

Mama mi-a zis îngândurată:

- Scumpo, cred că n-au venit pentru că Greta este de altă naționalitate! Greta nu seamănă cu celelalte fete și unii oameni se tem de cei care sunt altfel decât ei. Oamenii au **prejudecăți**. Așa se numește lucrul acesta: **prejudecată**.

- Eu n-o să am niciodată prejudecăți! am zis hotărâtă.

Mama mi-a spus zâmbind:

- Mă bucur că Greta are o prietenă ca tine!

DESCOPERĂ TEXTUL!

1 Formulează răspunsuri la întrebări.

- a) Cine este Greta?
- b) Ce eveniment din viața Gretei este prezentat?
- c) Cine sunt musafirii așteptați?
- d) Cum s-a pregătit familia Gretei pentru aniversarea fetei?

- e) Cum este explicată absența colegelor de la aniversarea Gretei?
- f) Ce înțeles are cuvântul *prejudecată*?

- 2 a) Citește pe rând fiecare fragment din textul *Aniversarea Gretei*. Răspunde la întrebările de mai jos, pentru a înțelege conținutul fiecărui fragment.
Cine? Ce? Unde? Când? Cum? De ce?
- b) Scrie ideea principală a fiecărui fragment. c) Povestește, oral, un fragment din text.

3 Citește enunțul: *Greta nu seamănă cu celelalte fete și unii oameni se tem de cei care sunt altfel decât ei*. Completează enunțurile pentru a arăta care este părerea ta.
În primul rând, eu cred că **În al doilea rând**, cred că **Nu în ultimul rând**, eu cred că

4 Completează enunțurile de mai jos.

- Dacă aș fi Greta, m-aș simți
- Dacă aș fi prietena Gretei, m-aș simți
- Dacă aș fi Greta, aș vrea să
- Dacă aș fi prietena Gretei, aș vrea să

LUCREAZĂ!

- 5 Formulează propoziții utilizând cuvintele: **aniversarea, ghirlandele, prietenele**.
- 6 Găsește cuvinte care să aibă același înțeles cu: **petrecere, însuflețire, bucurie**.
- 7 Scrie verbele din enunțurile subliniate în primul fragment.
- 8 Citește fragmentul în care este prezentat aspectul casei pregătite pentru aniversarea Gretei. Identifică substantivele însoțite de adjective.
- 9 Găsește în text patru cuvinte care anunță intervenția personajelor. Scrie ce părți de vorbire sunt aceste cuvinte.
- 10 Formulează propoziții în care să utilizezi cuvintele: **sa, s-a, sau, s-au**.
- 11 **Lucrați în grup**. Discutați despre prejudecățile oamenilor. Argumentați de ce nu este bine ca oamenii să aibă prejudecăți. Scrieți un îndemn adresat oamenilor care îi evită pe cei diferiți de ei.
- 12 **Lucrați în grup**. Propuneți titluri de povești, apoi scrieți-le pe bilețele. Strângeți toate bilețelele la un loc. Extrageți un bilet. Creați o poveste cu titlul extras. Scrieți-o pe o coală mare. Organizați o *Bursă a poveștilor*: expuneți poveștile la bibliotecă sau pe holul școlii pentru a fi citite de alte persoane. Solicitați aprecierea fiecărei povești cu puncte de la 1 la 5. Stabiliți care dintre povești a obținut cel mai mare punctaj.

ATELIER DE CREAȚIE – Țara copilăriei

13 **Lucrați în grup**. Imaginați-vă o țară doar a copiilor.

Scrieți un text format din cel puțin zece enunțuri în care să prezentați:

- cum arată Țara copilăriei;
- cine sunt locuitorii și cum arată ei;
- ce comportament și ce preocupări au aceștia;
- care sunt regulile respectate de locuitori.

Realizați un desen sau un colaj.
Organizați o expoziție cu lucrările voastre.

Recapitulare

Citește, cu atenție, textul *Muntele cel Hodoronc-Tronc*, după Marin Sorescu.

Copii, mă gândisem să vă aduc la București munții, într-o traistă cu povești. Dar când să-i fac frumos ghem, munții n-au vrut să încapă în tren. Nu știu când au crescut acești ștregari, căci omenirea, când a venit, i-a găsit mari. Munții noștri sunt bogați ca soarele. Au aur și argint în toate buzunarele. Creasta aia, care parcă se clatină, cred că e de platină. Sub pietre sunt cărbuni, cu care desenează locomotivele aburi pufoși. Au fier, var, sare. Ca să nu mai vorbesc de ape minerale și alte izvoare. Nu mai sunt alții care să le semene! Uite, ne fac semn să intrăm în ei ca-n cetatea lui Cremene.

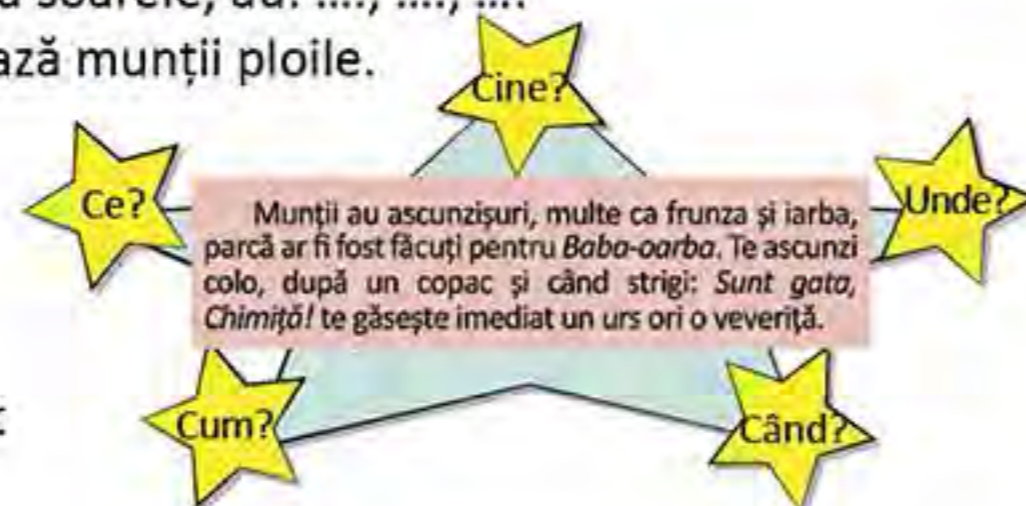
Câțiva munți Carpați sunt mai înalți decât ceilalți. Când se uită în jos, uneori, le vine amețea și-atunci își pun comprese cu nori. Munții sunt cei care dirijează ploile: *Ce vă îngrămădiți aici, ca oile? Măi, apă chioră, auzi? Plouă la câmpie, că mă uzi!*

Am uitat să vă spun să respirați. Cică aerul de aici conține nu știu ce vitamine. Și dacă-l tragi în piept zi de zi, cuminte, te faci sănătos pe șapte ani înainte. În poiană, puteți călca pe iarbă, ca pe un covor sau pe o blană. Brazii sunt cei mai buni alpiniști. Se suie până în vârful muntelui fără frânghii. Munții au ascunzișuri, multe ca frunza și iarba, parcă ar fi fost făcuți pentru Baba-oarba. Te ascunzi colo, după un copac și când strigi: *Sunt gata, Chimiță!* te găsește imediat un urs ori o veveriță. Animalele și păsările cu pene stau în munți ca în cartea cu desene. Ele se joacă de-a pitușul pe după stâncă și când se prind se mănâncă. (din volumul *Unde fugim de-acasă?*)

LUCREAZĂ!

- 1 a) Completează enunțul: Munții noștri, bogați ca soarele, au:,,
b) Transcrie enunțurile care prezintă cum dirijează munții ploile.

- 2 Transcrie fragmentul subliniat în text. Scrie întrebări pornind de la cuvintele scrise pe steluțe, apoi formulează răspunsuri.

- 3 Găsește pentru fiecare întrebare un cuvânt potrivit din text, apoi scrie propozițiile.

- a) Animalele stau ca în carte. b)
(cine? ce fac? unde? cum?) (cine? ce fac? ce?) c)
(cine? ce fac? ce? ce fel de?)

- 4 Alege un fragment din text și realizează un *jurnal cu dublă intrare*.

ATELIER DE CREAȚIE – Pe cărări de munte

- 5 **Lucrați în perechi.** Imaginați-vă că sunteți la munte.

- a) Scrieți regulile jocului *De-a v-ați ascunselea* printre copaci.
b) Scrieți textul unei cărți poștale adresate unui prieten sau unei prietene.

AUTOEVALUARE

- Am precizat locul și data; DA NU • Am folosit formulele de început și de încheiere; DA NU
• Am semnat cartea poștală; DA NU • Am folosit corect semnele de punctuație. DA NU

Evaluare

Citește, cu atenție, fragmentul din textul *Țapul fotograf*, după Eduard Jurist.

- ★ Într-o zi, țapul se hotărî să se facă fotograf. Intră ucenic la un meșter și, nu după multă vreme, deveni la fel de priceput în meserie ca acesta.

Țapul își făcu atelierul într-o margine de pădure. Mare a fost mirarea dobitoacelor când au citit firma agățată în stejar: *La foto-Țap*. S-au uitat la cutia așezată pe trei picioare, dar nu înțelegeau ce era. Țapul zâmbea cu îngăduință.

Un iepure timid întrebă:

- Nu vă supărați... eu, noi... am vrea să știm ce mai e și asta?
- Cum să nu! Cu plăcere, le răspunse fotograful.

Mult s-au mirat dobitoacele aflând că pot să capete ieftin, un cartonaș cu chipul lor pe el. Lupul, mistrețul, iepurele, șoarecele, ursul, broscioiul s-au înghesuit, fiecare vrând să se fotografieze primul. Țapul i-a fotografiat pe toți și le-a spus ca pozele vor fi gata a doua zi.

Animalele se socoteau norocoase că țapul se opri tocmai în poiana lor.

– Sunt gata, prieteni! Au ieșit niște poze grozave. Semănați leit.

O clipă se așternu liniștea. Animalele priveau înmărmurite cartonașele, apoi se iscă o zarvă grozavă: *Ai venit să-ți bați joc de noi?! Așa urât arătăm?! Ne-ai tras pe sfoară!*

Țapul o luă la fugă, iar cutia și firma se făcură țândări.

- 1 Completează enunțurile folosind informații din text:

- ◇ a) **La început**, dobitoacele erau
- ◇ b) **După aceea**, ele se socoteau
- ◇ c) **La sfârșit**, priveau

- ★ 2 Ordonează cuvintele astfel încât să rezulte trei propoziții.

- 3 Ce părere ai despre reacția animalelor la vederea fotografiilor? Scrie trei explicații.

- 4 Scrie ce indică săgețile de pe cartea poștală.

- 5 Scrie textul unei cărți poștale respectând cerințele:

- ◇ a) destinatarul este un membru al familiei;
- ◇ b) expeditorul ești tu;
- ◇ c) te afli în tabără.

1 →	Năvodari, 15 august 2016	
2 →	Dragă Dana,	Destinatar:
	Primește de pe litoralul românesc, sărbătorile mele. Este o vreme foarte frumoasă și mă distrez de minune în tabără. Mi-ar fi plăcut să fim împreună aici.	Ionescu Dana ← 4
3 →	Pe curatul, Monica	Localitatea Pucioasa
		Județul Dâmbovița
		cod 0275
	Năvodari, România	Cod LOCALITATEA 0275 Pucioasa

Cum te poți aprecia	1	2	3	4	5
Suficient	◇	1 propoziție	1 explicație	□	◇
Bine	◇◇	2 propoziții	2 explicații	□□□	◇◇◇
Foarte bine	◇◇◇	3 propoziții	3 explicații	□□□□	◇◇◇◇

LUCREAZĂ!

- ★ 1 Citește versurile, apoi ilustrează-le.

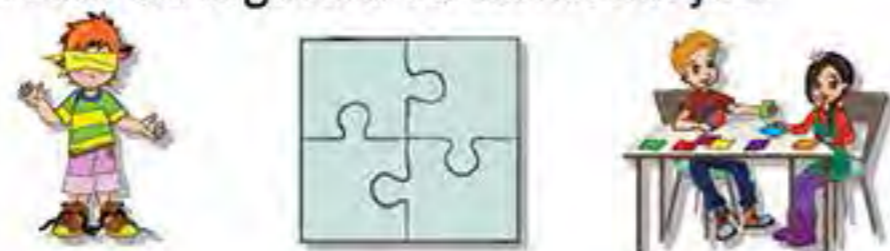
Un copil, când jocu-i place,
Toată lumea joc îi face.
Iar el toate le pricepe
Și cu ele-un joc începe.
Floarea zice: *Oprește-ți pașii!*
Prinde-ne! zic fluturașii.
Cățelușul și el vine:
Hai și joacă-te cu mine!
Patru roți de la trăsură strigă:
Iute alergătură!
Toate așa, cu drag, îl cheamă
Și el vesel ia de seamă.

(Jucăriile celui cuminte, după George Coșbuc)

- 2 a) Precizează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele: **jocul, jucăm, jucăria, jucăuș.**
b) Alcătuieste propoziții cu fiecare cuvânt dat la punctul a).

- 3 Scrie seriile de cuvinte de mai jos. Subliniază cuvintele care au legătură cu termenul joc.

- amuzant, dinamic, sportiv, auriu;
- minge, coardă, ocean, șah, cerc;
- aleargă, sare, prelucrează, pasează.

- 4 Alege unul dintre jocurile ilustrate.
Scrie un enunț prin care să-ți explici alegerea.

★ ATELIER DE CREAȚIE – Inventăm un personaj

- 5 **Lucrați în perechi.** Inventati un personaj despre care nu s-a mai auzit.

- Stabiliți un nume pentru personajul vostru. Scrieți cuvântul și explicația acestuia.
- Reprezentați personajul într-un desen. Organizați o expoziție cu toate lucrările.
- Faceți aprecieri cu privire la text și desen.
- Înscrieți personajul într-un *dicționar al personajelor*.

JOC – Numărăm din doi în doi!

Lucrați în perechi.

Încercuiește literele numărând din doi în doi, apoi completează cuvântul.

ÎNȚELEPCIUNEA MEA E _____.

CURCUBEUL VACANȚEI 13

Vei asculta mesaje pentru a sesiza utilizarea corectă a unor cuvinte:

- vei observa modul în care sunt folosite diferite părți de vorbire în comunicare.

Vei povesti oral întâmplări cunoscute:

- vei relata întâmplări cu ajutorul întrebărilor: *cine? ce? unde? când? cum? de ce? cu cine? cu ce?*

Vei extrage informații din textele literare sau informative citite:

- vei formula întrebări și răspunsuri referitoare la conținutul textelor;
- vei utiliza tehnica *Știu, Vreau să știu, Am învățat* pentru a organiza informațiile citite.

Vei evidenția cuvinte-cheie și alte aspecte importante dintr-un text citit:

- vei realiza scheme pentru a preciza aspecte legate de conținutul textelor citite.

Vei sesiza utilizarea corectă a unor cuvinte în texte citite:

- vei identifica părți de vorbire cunoscute.

Vei redacta texte simple care conțin limbaj vizual și verbal:

- vei redacta o scrisoare.

Vei povesti, în scris, întâmplări imaginate sau trăite:

- vei scrie un scurt text folosind cuvintele: *mai întâi, apoi, în cele din urmă;*
- vei rezolva sarcini de scriere creativă.

Vei transmite în scris diferite idei personale:

- vei realiza o carte cu însemnări despre vacanța ta.

Vacanța după Emilia Căldăraru

Vacanța-i mai întâi o așteptare.
Aștepti un timp cu zmeură pe buze,
Cu pași de ierburi, flori și buburuze,
Cu glas de păsări și de ape clare.

Vacanța-i mai apoi un dor de ducă.
Un neastâmpăr fără încetare
Și adâncimea codrului în care
Doar căprioara trece încet ca o nălucă.

Vacanța-i un surâs de-ntâmpinare
Spre dealuri, munți și spre întinsul mării,
Copilărosul vis al legănării
În brațele-i de spumă și răcoare.

Vacanța, iat-o! Ne desfată vara
Cu poame și culori și strălucire.
Vacanța-i marea noastră întâlnire
Cu soarele. Cu zările. Cu țara.

VOCABULAR

nălucă – ființă imaginară, arătare, fantomă

DESCOPERĂ TEXTUL!

- Citește poezia, apoi completează propoziția: *Vacanța e o, un dor, un surâs*
- Completează **cadrele** pe baza informațiilor din poezie.

Ce ai văzut?	Ce ai auzit?
Cum te-ai simțit?	Ce titlu ai da tu acestei poezii?

- Transcrie o strofă din poezie. Realizează o ilustrație potrivită.
- Ce ți-a plăcut cel mai mult în poezia *Vacanța*? De ce? Scrie două motive.

LUCREAZĂ!

- Identifică imaginea care **nu** sugerează continuarea enunțului: *Vacanța vine cu pași de....*

- Scrie substantivele din prima strofă. Precizează numărul și genul acestora.
 - Adaugă, în scris, încă trei adjective pentru fiecare substantiv subliniat.
 - ape clare,
 - marea întinsă,
 - vacanța mare,
- Observă ce părți de vorbire sunt în fiecare șir de cuvinte. Elimină *intrusul*, transcrie cuvintele rămase și precizează ce părți de vorbire sunt.
 - valuri, nisip, scoici, alge, înspumate, pescăruși;
 - înoată, frige, vulesc, plutesc, pietre, zboară;
 - sidefii, verzi, aurii, albastre, pești, răcoroase.
- Înlocuiește cu semnele de punctuație potrivite:
 - Bine ai venit vacanță
 - Vacanță bine ai venit
 - De unde vii vacanță
 - Ce mult te-am așteptat vacanță
- Lucrați în grup.** Citiți scrisoarea și precizați cine a scris-o. Scrieți și voi o scrisoare în care să vă spuneți părerea despre **CARTEA-CURCUBEU**, să adresați întrebări sau să solicitați explicații.

Timișoara, 3 iunie 2016

Dragi prieteni,

Școala e pe sfârșite... Uraaa! În acest an am lucrat mult, așa că merităm o pauză maaare! Nu ne place că ne despărțim de colegi și de învățători, dar suntem bucuroși că mergem la mare, la munte, la bunici, la prieteni.

*A, să nu uităm! Iată o idee excelentă pentru vacanță: **CARTEA-CURCUBEU** pe care s-o aduceți în septembrie, când veți povesti despre vara voastră.*

Vacanță plăcută!

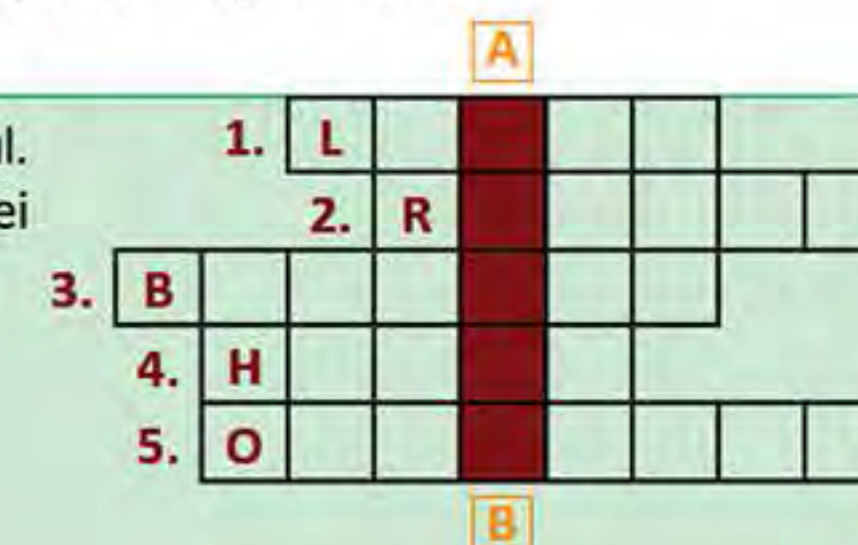
Cu drag,
Clasa lui Radu și a Marei

ATELIER DE CREAȚIE – Să ne bucurăm de soare!

- Lucrați în grup.** Scrieți sfaturi utile pentru înlăturarea efectelor neplăcute ale Soarelui.
Exemplu: *Purtați șapcă sau pălărie în zilele călduroase, la munte, la mare.*

JOC – Destinație de vacanță

Notează pe caiet cuvintele care completează rebusul. Încercuiește în fiecare cuvânt litera corespunzătoare căsuței colorate pentru a descoperi cuvântul de pe coloana AB.

James și piersica uriașă după Roald Dahl

James și ceilalți participanți la călătorie, Maestrul Greierini, Miriapodul, Domnișoara Păianjen, Viermele de Mătase, Râma, Licuriciul și Buburuza ieșiră din nou pe vârful Piersicii Uriașe, unul câte unul. Se uitară cu grijă în jur. Luna era la fel de luminoasă și de strălucitoare ca întotdeauna. Încă se vedeau în jur munți de nori uriași și tremurători.

La distanță, dar chiar în fața lor, se vedea o imagine extraordinară. Era un fel de arc de cerc, o structură imensă și curbată care se ridica până sus în cer și care se sprijinea pe două picioare. Picioarele erau înfipte într-un nor alb și plat, vast cât deșertul.

- Ce-o mai fi și asta? întrebă James.
- E un pod!
- E un inel gigantic tăiat în două!
- E o potcoavă uriașă îndreptată în sus!
- Știți ce? șopti James.

– Ce? întrebă ceilalți. Ce?

– Arcul acela enorm... pare că îl pictează. Oamenii din Nori au găleți de vopsea și pensule mari! Uitați-vă și voi!

James avea dreptate. Călătorii ajunseseră acum destul de aproape ca să poată vedea ce făceau Oamenii din Nori. Toți aveau pensule uriașe în mâini și vopseau arcul imens în mare viteză. Atât de repede încât, în numai câteva minute, întregul arc fu acoperit de cele mai minunate culori: roșu, oranj, galben, verde, albastru, indigo, violet.

- E un curcubeu! exclamă în cor. Ce frumos este! Uitați-vă ce culori!
- Călătorii Piersicii Uriașe erau fermecați de frumusețea curcubeului.
- Măi, măi, măi, zise Miriapodul. M-am întrebat întotdeauna cum se fac curcubeiele.

LUCREAZĂ!

1 Formulează răspunsuri pe baza informațiilor din text.

- a) Care personaje participă la călătorie?
- b) Cu ce au călătorit James și însoțitorii săi?
- c) Ce explicații apar în text, pentru *curcubeu*?

Completează în scris: *un fel de arc de cerc*

- d) Ce făceau Oamenii din Nori?

- 2 a) Scrie o listă cu obiectele *fermecate* pe care le-ai putea folosi în călătoriile tale imaginare.
- b) Unde ai dori să călătorești pe un covor fermecat?
- c) Scrie numele unor locuri imaginare, apoi desenează.
- d) Pe cine ai lua într-o călătorie imaginară?
- e) Scrie cinci adjective care să indice însușiri sufletești ale persoanelor care te-ar putea însoți în călătoria imaginară.

3 Scrie un text despre o călătorie imaginară.

a) Organizează ideile, încercând să răspunzi la următoarele întrebări:

- Când se întâmplă?
- Unde se întâmplă?
- Cine participă?
- Ce întâmplări se petrec?
- Cu ce mijloace vă deplasați?
- Ce lucruri vezi?
- Ce mirosuri te impresionează?
- Ce sunete auzi?
- Cum te-ai simțit pe parcursul călătoriei?

b) Revizuieste textul scris, răspunzând la întrebările:

- Lipsesc aspecte importante?
- Ai scris cuvinte care se repetă?
- Ce ai putea schimba în ordinea propozițiilor?
- Propozițiile sunt clare?
- Propozițiile se leagă între ele?
- Ai greșeli de punctuație?

AUTOEVALUARE

Completează enunțurile:

- Prin rezolvarea acestei sarcini, am reușit să
- Dificultățile pe care le-am avut au fost
- Cred că aș putea face mai bine

4 **Lucrați în grup.** Realizați un tabel asemănător celui de mai jos.

a) Completați prima coloană cu informații pe care le cunoașteți despre curcubeu.

b) Completați a doua coloană cu **întrebări despre ceea ce ați dori să mai aflați.**

ȘTIU	VREAU SĂ ȘTIU	AM AFLAT
....	

c) Citește textul *Cum apar curcubeiele?*, apoi completează ultima coloană a tabelului.

Curcubeul are aspectul unui imens arc multicolor desfășurat pe cer. Este un fenomen care apare când lumina Soarelui traversează picăturile de apă din atmosferă.

Lumina Soarelui pare incoloră sau albă. În realitate, ea este formată din amestecul celor șapte culori ale curcubeului: roșu, portocaliu, galben, verde, albastru, indigo și violet.

ATELIER DE CREAȚIE – Lumina albă

5 Cum se poate obține albul din cele șapte culori menționate în text?

Împarte un disc de carton în șapte părți egale și colorează-l în culorile curcubeului. Trece un creion prin centrul discului și învârt discul. Ce vezi? Confectionează discul. Scrie cum ai procedat: *Mai întâi*, *apoi*, *la final*

JOC – Curcubeul

Formați grupe de câte patru. Fiecare copil decupează șapte cartonașe având culorile curcubeului. Pe cartonașe se scriu substantive care denumesc flori, fructe sau legume care au culoarea respectivă. Se introduc și șapte cartonașe nescrise. Se așază toate cărțile în centru cu fața în jos. Se extrage de fiecare dată o carte.

Câștigă copilul care realizează primul curcubeu din cărțile de joc scrise.

mac	portocală	gutuie	ardei	in	prună	liliac
-----	-----------	--------	-------	----	-------	--------

Ce vei face?

Vei realiza **CARTEA-CURCUBEU** cu însemnări despre vacanța ta, despre **jocuri, prieteni, evenimente, natură, locuri vizitate, lecturi, invenții** sau **creații** proprii.

De ce vei face?

Pentru a avea o *poveste a vacanței de vară* pe care să o prezinți la începutul clasei a patra.

Cum vei face?**1. Vei confecționa cartea.**

- Ai nevoie de coli colorate ROGVAIV, câte o culoare pentru fiecare capitol.
- Pentru ca scrisul să fie vizibil, folosește forme decupate din hârtie albă. Lipește-le pe coala colorată.
- Realizează o copertă din carton mai gros, pe care vei scrie titlul, autorul.
- Perforează foile și copertile și leagă-le cu o sfoară.

2. Vei completa paginile cărții.

- Scrie scurte însemnări despre ceea ce ai citit.
- Creează texte cu întâmplări imaginare sau cu întâmplări trăite în vacanță.
- Realizează desene sau colaje cu ilustrații adecvate.
- Fotografiază peisaje din natură, din locurile vizitate.

Cum vei ști dacă ai reușit?

1. Stabiliți împreună cu învățătorul/învățătoarea voastră o fișă de autoevaluare.
 2. Realizează *Buzunarul cu impresii* în care cititorii cărții tale vor pune bilețele cu aprecieri.
- La întoarcerea din vacanță, veți realiza un **CURCUBEU** din toate materialele voastre.

Sfaturi pentru reușită**Ce cuprind paginile cărții:**

- Jocuri**
 - titlurile și regulile jocurilor preferate, poezii-numărători, desene etc.;
- Prieteni**
 - o fotografie cu tine la începutul verii, alta de la sfârșitul vacanței;
 - o galerie cu portretele prietenilor;
- Evenimente**
 - fotografii, texte despre anumite evenimente, peripeții, întâmplări trăite în familie;
- Natură**
 - fotografii, imagini decupate, desene, informații, poezii, descrieri;
- Locuri vizitate**
 - vederi, cărți poștale, pliante, informații, trasee, obiective turistice;
- Lecturi**
 - galeria personajelor colorate: *Împăratul Roșu, Verde-Împărat, Armăsarul Albastru etc.*;
- Creații**
 - schițe, planuri, desene, instrucțiuni, povești scrise de tine, personaje create de tine.

Aspecte evaluate:

- Cartea conține toate temele stabilite.
- Cartea este atractivă și originală.
- Scrisul este corect și îngrijit.

A. TEST PENTRU CITIT

Citește, cu atenție, textul *Povestea melcului fără casă*, după Adina Popescu.

Se povestește că a fost odată un melc fără casă. Știți că melcul este o făptură care-și cară mereu căsuța în spinare. Dar melcul poveștii noastre, căruia i se spunea Bobiță, de la bobitele de rouă în care își oglindea cornițele în fiecare dimineață, se născuse fără cochilie. Se simțea golaș și îi venea să plângă, nu pentru că și-ar fi dorit cu adevărat o asemenea hardughie spiralată în spinare, ci pentru că frații lui, melcii, râdeau de el și nu voiau să-l primească în Comunitatea Melcilor pentru că arăta altfel decât ei. Chiar șeful acestei comunități i-a zis odată, la o întrunire:

– Bobiță, tu ești un melc foarte inteligent! Ai calități de conducător! Dacă ai avea cochilie, ai putea ajunge, într-o zi, să domnești peste toți melcii din livadă!

Melcul a plecat în lume să-și caute o căsuță ca să o care în spate, pe post de cochilie.

Mai întâi s-a cățărat pe trunchiul unui măr înalt din livadă. A dat peste un cuib din paie și nuiiele. A ciocănit la ușă, iar puii de pasăre care se aflau înăuntru au intrat în panică.

– Cine ești? Mama nu-i acasă! au ciripit ei.

– Nu vă faceți probleme! Sunt doar un melc din livadă. Aș dori niște planuri de construcție ale casei voastre, pentru a-mi face și eu una la fel!

Mama-pasăre a venit îngreunată de sacoșele cu viermișori pentru pui. Nu avea planurile casei, așa că melcul a continuat să se cațere pe trunchiul copacului.

A ajuns ostenit la scorbura veveriței. Nici aceasta nu era acasă, așa că Bobiță a intrat în scorbura, ca să-și dea seama cât de confortabilă era locuința.

– Ai venit să-mi furi alunele și nucile? strigă la el veverița, cu mâinile în șolduri.

– Nu, eu am vrut doar să văd cum arată casa dumneavoastră, a bâiguit melcul.

– Nu-i de vânzare! urlă veverița.

Bobiță a tulit-o, dar, în graba sa, nu și-a dat seama că scorbura se afla la o înălțime așa de mare și a căzut din vârful mărului. Noroc că a aterizat pe un mușuroi de cârțiță și n-a pățit nimic. L-a deranjat pe domnul Cârțiță, care și-a scos boticul din pământul afânat.

– Cine-i? Cine-i? a țipat el alarmat.

– Nu vă speriați, domnule Cârțiță. Sunt Bobiță, melcul din livadă, și-mi caut o casă.

– Dacă vrei, o poți vizita pe a mea! l-a invitat cârțița.

Bobiță a primit bucuros, iar domnul Cârțiță l-a condus prin galeriile subterane unde locuia.

– Îmi place mult casa dumneavoastră! a încercat Bobiță să fie politicos.

– Am casă, dar am un mare necaz. Uite, aici văd foarte bine, dar cum ies afară, nu pot vedea lumina soarelui, iarba verde, florile. Am vrut să-mi pun ochelari, dar doctorul mi-a zis că nu se poate, că așa e felul meu!

În acel moment, Bobiță s-a decis să-și încheie călătoria și să se întoarcă la boabele sale de rouă. Poți avea o sută de case, dacă nu știi să-ți primești oaspeții sau dacă nu poți vedea frumusețea florilor, degeaba! Nu poți fi fericit! a cugetat el și s-a hotărât să rămână așa cum era el, diferit de ceilalți melci. În fond, nu-și dorea să devină șeful melcilor din livadă.

1 Răspunde la întrebări:

- a) Ce a întâlnit melcul mai întâi, în drumul său prin lume? Scrie varianta corectă de răspuns.
- boabele de rouă;
 - un cuib din paie și nuiiele;
 - scorbura veveriței;
 - un mușuroi de cârțiță.
- b) Din ce motiv îi venea melcului să plângă? Completează enunțul cu informații din text. Se simțea golaș și îi venea să plângă, nu pentru că, ci pentru că
- c) Cine l-a invitat pe Bobiță să-i viziteze locuința?

2 Completează enunțurile, pe baza informațiilor din text.

- a) Dacă aș fi domnul Cârțiță, m-aș simți trist pentru că
- b) Dacă aș fi veverița, m-aș simți pentru că cineva a intrat în casă, în absența mea.
- c) Dacă aș fi melcul Bobiță, m-aș simți pentru că

3 Scrie, pe baza textului, câte un sfat pe care l-ai adresa:

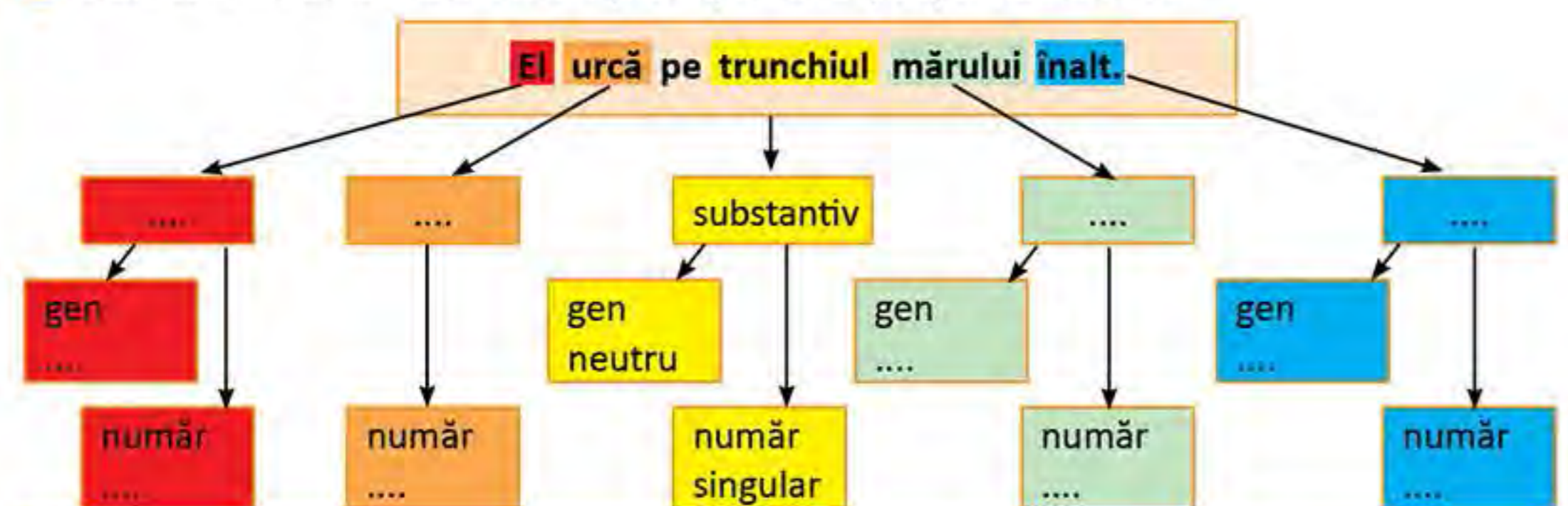
- a) șefului din Comunitatea Melcilor; b) veveriței; c) melcului Bobiță.

4 a) Scrie simbolurile în ordinea derulării întâmplărilor din text.

- b) Formulează ideea principală a fragmentului corespunzător ilustrației cu simbolul .
- c) Scrie care este învățătura pe care ai desprins-o din text.

5 Realizează un desen asemănător și completează-l, după modelul dat.

Cum te poți aprecia	1	2	3	4	5
Suficient	☐	☐	☐	☐	6-7 ☐
Bine	☐	☐	☐	☐	8-9 ☐
Foarte bine	☐	☐	☐	☐	10-11 ☐

B. TEST PENTRU SCRIS

1 Înlocuiește cu semnele de punctuație potrivite:

La intrare ghidul a spus

Copii bine ați venit la Muzeul Satului Sunteți nerăbdători să începem vizita

Da au răspuns copiii în cor

2 Citește textul *O vizită la Muzeul Satului* și rezolvă sarcinile de mai jos.

Sunteți pentru prima oară în București? Fiți bineveniți la Muzeul Național al Satului! Înainte de a păși pe poarta muzeului, vă puteați imagina o casă din lemn cu acoperișul de trei ori mai înalt decât pereții și învelit cu paie? Dar o biserică de lemn cu turla înaltă de 32 de metri? Asemenea construcții și multe alte lucruri deosebite pot fi descoperite în timpul unei plimbări în muzeu. Pentru copii se organizează activitățile: *Descoperirea vechilor meșteșuguri populare, De la arta populară la arta plastică, Să descoperim satul, Tabere de creație.*

(<http://www.muzeusatului.ro/>)

- a) Scrie cum se numește locul prezentat.
- b) Scrie denumirea unui program pentru copii, la care ți-ar plăcea să participi.
- c) Folosind informații din textul dat, realizează un afiș care îndeamnă cititorul să viziteze muzeul.

3 Scrie un text cu titlul *La joacă*. Respectă următoarele cerințe:

- relatează o întâmplare trăită de tine;
- scrie cel puțin zece enunțuri;
- textul are introducere, cuprins și încheiere.

PENTRU A REUȘI

a) Organizează ideile, încercând să răspunzi la următoarele întrebări:

- Când s-a întâmplat?
- Unde s-a întâmplat?
- Cine a participat?
- Ce întâmplări s-au petrecut?
- Cum te-ai simțit?

b) Revizuieste textul scris cu ajutorul întrebărilor:

- Lipsesc aspecte importante?
- Ce ai putea schimba în ordinea propozițiilor?
- Propozițiile se leagă între ele?
- Ai scris cuvinte care se repetă?
- Propozițiile sunt clare?
- Ai greșeli de punctuație?

Cum te poți aprecia	1	2	3
Suficient	4-5 semne de punctuație	☐	☐
Bine	6-7 semne de punctuație	☐	☐
Foarte bine	8-9 semne de punctuație	☐	☐

În lumea cărților

Descoperă ce poți citi în vacanță!

Alexandrescu, Grigore – *Fabule*
 Arghezi, Tudor – *Cartea cu jucării*
 Blandiana, Ana – *Întâmplări din grădina mea*
 Chimet, Iordan – *Cele douăsprezece luni ale visului*
 Coșbuc, George – *Poezii*
 Creangă, Ion – *Amintiri din copilărie*
 Eminescu, Mihai – *Poezii*
 Gârleanu, Emil – *Din lumea celor care nu cuvântă*
 Kerim, Silvia – *Povestiri despre prietenii mei*
 Naum, Gellu – *Cartea cu Apolodor*
 Oprescu, Adrian – *Tomii. O poveste*
 Petrescu, Cezar – *Fram, ursul polar*
 Popescu, Adina – *Miriapodul hoinar și alte povești*
 Sadoveanu, Mihail – *Povestiri pentru copii*
 Sântimbreanu, Mircea – *Recreația mare*
 Sorescu, Marin – *Unde fugim de-acasă?*
 Tudoran, Radu – *Toate pânzele sus*
 Topârceanu, George – *Poezii*
Ce poți face cu două cuvinte? (juniorii) – antologie

Dahl, Roald – *Matilda, Vrăjitoarele, Uriașul cel prietenos, Fantasticul domn Vulpe*
 Elwin Harris, Gemma – *Întrebări mari de la cei mici... la care răspund niște oameni foarte importanți*
 Ende, Michael – *Punci cu porunci, Jim Năsturel și Lukas, mecanicul de locomotivă*
 Funke, Cornelia – *Când Moș Crăciun cade din cer, Devoratorul de cărți*
 Hawking, Stephen – *George și cheia secretă a Universului, George în căutare de comori prin Cosmos, George și Big Bangul*
 Kastner, Erich – *Emil și detectivii, Emil și cei trei gemeni*
 Maar, Paul – *Sâmbăta, când vine Sambo*
 Nosov, Nikolai – *Aventurile lui Habarnam și ale prietenilor săi*

Limba și literatura română

978-606-8681-28-3
978-606-8681-25-2

5 948492 310427

Editura INTUITEXT

www.intuitext.ro